

หนังสืออ้างอิง
ห้ามนำออกนอกห้องสมุด

การประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช. 2530
ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา

AN EVALUATION ON THE JOB TRAINING OF BANG-NA
COMMERCIAL COLLEGE STUDENTS

นายเสมอ เหมพงศ์พันธุ์
MR. SAMER HEMPONGPHAND

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2537

ISBN 974-621-051-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 22014
วัน, เดือน, ปี..... 15 S.A. 2537

AN EVALUATION ON THE JOB TRAINING OF BANG-NA
COMMERCIAL COLLEGE STUDENTS

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
1994
ISBN 974-621-051-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตาม
นักศึกษา	หลักสูตร บวช. 2530 ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	นายเสมอ เหมพงศ์พันธุ์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.ศทา ชื่นตา
ระดับการศึกษา	อาจารย์โอวาท พูลศิริ
ภาควิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
พ.ศ.	อาชีวศึกษา
	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
	เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
	2537

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อบรรยายถึงผลการฝึกงานของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (บวช. 3) สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา ประจำปีการศึกษา 2534 ซึ่งฝึกงานในสถานประกอบการ หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการจำแนกตามหน่วยงาน และสาขาวิชา (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการฝึกงานของนักเรียนในพรรคณะของผู้ควบคุมของสถานประกอบการจำแนกตามหน่วยงาน (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาของนักเรียนกับประสิทธิผลของการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ทักษะในการปฏิบัติงาน ทิศนคติต่อการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงานโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้แก่ นักเรียน บวช. 3 ที่ไปฝึกงานในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 (กลุ่มที่ 1) จำนวน 286 คน จำแนกเป็นสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 166 คน สาขาวิชาการขาย จำนวน 73 คน และสาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 47 คน ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการจำนวน 40 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าทฤษฎี บทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาแบบสอบถามไปทดลองใช้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานะภาพของสถานประกอบการค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้บรรยายระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานและทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ค่าเอฟ (F-test) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ใช้ Scheffé Method of Multiple Comparison ทดสอบความแตกต่างรายคู่ในกรณีค่า F มีนัยสำคัญใช้ Multiple Regression Analysis เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ย และประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน และใช้ Cronbach Reliability Coefficient ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ในการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ จำแนกตามหน่วยงาน และสาขาวิชา พบว่าในการฝึกงานของนักเรียน จำแนกตามหน่วยงานไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สำหรับนักเรียนต่างสาขาวิชาพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

หากพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนทั้งสามสาขาวิชาได้นำความรู้ที่ได้รับเรียนจากสถานศึกษาไปใช้ในการฝึกงานน้อยและสำหรับความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม นักเรียนก็ได้รับความรู้เพิ่มเติมน้อยด้วยเช่นกัน

หากพิจารณาด้านรายวิชา วิชาพิมพ์ดีดภาษาไทย การจัดเก็บเอกสาร และเครื่องใช้สำนักงาน นักเรียนได้นำไปใช้มากและความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมก็มากด้วย

แต่นักเรียนสาขาวิชาบัญชี นำความรู้ด้านการบัญชีไปใช้น้อย หรือไม่ได้ใช้เลย รวมทั้ง การได้รับความรู้ด้านการบัญชีน้อย หรือไม่ได้รับเลยเช่นกัน

ด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชานั้นพบว่า หากเพื่อนร่วมงาน มีปัญหากันเองผู้ที่จะทำตัว เป็นผู้ประนีประนอม หรือประสานประโยชน์มีน้อย

ด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ นักเรียนทั้งสามสาขา วิชา มีทัศนคติที่ไม่ดี หากจะต้องง้อให้ย่นมาก ๆ เพื่อให้ได้คะแนนสูง ๆ และแม้ว่าการ ฝึกงานไม่ดี แต่การสรุปจะต้องสรุปว่าดีเยี่ยม

2. ในการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ในทัศนะของ ผู้ควบคุมงานในสถานประกอบการ จานแนกตามหน่วยงาน พบว่าประสิทธิผลการฝึกงาน ของนักเรียน ตามทัศนะของผู้ควบคุมงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติ ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาของนักเรียนกับประสิทธิผล การฝึกงานในด้าน การนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ทักษะในการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงานพบว่า ประสิทธิผลการฝึกงาน ในสถานประกอบการกับสติปัญญาของนักเรียนสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้อง กับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ยสูง) มีความรู้ลึกซึ้งค้ำว่าการฝึกงานในสถานประกอบการนั้นประสบผลต่ำ

Thesis Title An Evaluation on the Job Training of
Bang-na commercial College Students

Student Mr. Samer Hempongphand

Thesis Advisor Dr. Kata Chuenta

Thesis Co-advisor Mr. Owat Poolsiri

Level of study Master of Industrial Education in
Vocational Administration

Department Industrial Education, King Mongkut's
Institute of Technology Ladkrabang

Year 1994

ABSTRACT

This study employed the analytical descriptive method of research, using the survey technique to study the result obtained from third year Certificate students' training in three majors : Accounting, Salesmanship, and Secretarial Science in Academic Year 1990. Students were trained in Various Government sectors, Government enterprises and private enterprises. The aims of this study were to

1. Compare students' Training effectiveness in business enterprises divided according to working units and subjects.
2. Compare students' Training effectiveness in view of supervisors in various enterprises.
3. Determine the relation between students' intelligency level and their training effectiveness of knowledge using,

additional knowledge received, working skills, working attitudes and human relation in training. The sample group studied are third year certificate students level trained during the first semester, academic year 1991. (First Group) Composed of 286 students divided in three sections: 166 students in Accounting, 73 students in Salesmanship, 47 students in Secretarial Science, and 40 supervisors in business enterprises.

The instruments used in gathering data were Questionnaires conducted by the researcher from theories, articles, documents, textbooks and related studies. Then, the questionnaire were tested to obtain reliability coefficient in the using level.

The statistical treatment of the data were the use of frequency and percentage to describe the respondents' status and the enterprises' status. The mean was used to describe the level of training effectiveness of students in business enterprises in the domain of knowledge employed, additional knowledge acquired, working skills, human relation at work and their working attitudes. The ANOVA (F-Test) was used for testing differences between the average effectiveness grades of students trained in government sectors, government enterprises and private sectors using Scheffe Method of Multiple comparison was used for testing differences in the case of F-Values were significant. The correlation between the average grades and the training effectiveness of students and used Cronbach reliability Coefficient to test reliability of questionnaires.

The finding indicated that

1. From the Comparing study of students' effectiveness training in enterprises in terms of working units and their major subjects, it is found that there are no significant differences among students training which are not accordant with the hypotheses. Assumed but for students in different majors it is found that there are significant differences which are accordant with the hypotheses assumed.

Considering different aspects it is found that students in all three majors employed less knowledge obtained from their college in training and gained less additional knowledge.

Considering the subjects courses, Thai typing, Filing and office Equipment were mostly employed by students and they gained more additional knowledge buy students in Accounting section employed least accounting knowledge or never used it at all. Also they acquired less knowledge about accounting or never obtained anything.

It's found that if co-workers and porblems with each other therewere less trainess who really intend to reconcile. Concerning students attitude in business enterprises, all of students had bad attitude if they were told to be more diligent to obtain high grade and though the training revealed bad but the conclusion should have been excellent.

2. In comparative study of students training in view of supervisors in various enterprises in terms of working units, it is found that the supervisors views there are no significant differences which were not accordant to the hypotheses assumed.

3. In relative study of students intelligency level and the efficient training in bringing out knowledge, additional knowledge, working skills, working attitudes and human relations in training it is found that the effectiveness of training in business enterprises and the students intelligency level are significant related which are accordant with the hypotheses assumed which showed that successful students who obtained high grades having protesting idea that the training in business enterprises getting low result.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สว่างลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์
ทุกท่าน และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. คทา ชื่นตา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ
อาจารย์โอภาส พูลศิริ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ และ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คุณหญิงวนิดา ฐปะเตมีย์ รองศาสตราจารย์ ดร. เมธี ปิณฑนันทน์ รองศาสตราจารย์
ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประเชษฐ ไทรแจ่มจันทร์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. รวีวรรณ ชินะตระกูล ที่ได้กรุณาแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ
ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ และยังให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยตรวจแก้ไข
และเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิจัย ตลอดจน ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถาน
ประกอบการ นักเรียน บวช. 3 ของวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และ นักเรียน บวช. 3
(กลุ่ม 1) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนาที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่าง
ดียิ่ง

สุดท้าย ขอขอบพระคุณอาจารย์ คารณ แสงไพรี อาจารย์ มังกร ตรีรักษ์
อาจารย์ประคองศักดิ์ สามนเสน อาจารย์ปิยะนาถ หวังภักดี อาจารย์บุญชัย
รัตนกิงวานวงศ์ คุณก่าเล จารุภุมมิก และคุณปทุมมาศ พรประภาชัยศิริ ที่ให้คำปรึกษา
ในการจัดเก็บข้อมูลการเตรียมตัวสอบป้องกัน และการจัดพิมพ์จัดทำรูปเล่ม

คุณความดีของวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณพ่อ-คุณแม่ และครู-
อาจารย์ทุกท่าน ที่เคยให้การอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

เสมอ เหมพงศ์พันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	IV
กิตติกรรมประกาศ.....	VIII
สารบัญ.....	IX
สารบัญตาราง.....	XII

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการ.....	3
ประเด็นของปัญหา.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์.....	12
เชิงอรรถ.....	16
2. บรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกงาน.....	18
จุดมุ่งหมายของการประเมินผล.....	19
ความหมายของการประเมินผลภาคปฏิบัติ.....	20
วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการฝึกงาน.....	21
หลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือฝึกงาน.....	22
ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการฝึกงาน.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือการฝึกงาน.....	27
ปัญหาและข้อบกพร่องในการประเมินผลการฝึกงาน.....	29
นโยบายและจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน	
แผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติฉบับที่ 6 (2530 - 2534).....	30
หลักการและเหตุผลเกี่ยวกับการจัดนักเรียนเข้าฝึกงานตาม	
สถานประกอบการของวิทยาลัยพณิชยการบางนา.....	32
เชิงอรรถ.....	66
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
สถิติวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	79
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน	
ในสถานประกอบการ.....	82
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลของการฝึกงาน	
ของนักเรียนในสถานประกอบการ.....	120
5. สรุปผลการวิจัยอภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	129
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	130
สมมติฐานการวิจัย.....	130
วิธีดำเนินการวิจัย.....	131
สรุปผลการวิจัย.....	134
อภิปรายผล.....	137

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

5. ข้อเสนอแนะ.....	146
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป.....	147
เชิงอรรถ.....	149
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	163
ประวัติผู้เขียน.....	192

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
แผนภูมิความสัมพันธ์ของตัวแปร.....	10
ตารางบันทึกการฝึกงานภาคปฏิบัติ.....	34
ตารางการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง.....	35
ตารางสรุปการฝึกงานภาคปฏิบัติ.....	37
ตารางประชากร.....	73
ตารางกลุ่มตัวอย่าง.....	74
1. แสดงค่าความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
2. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีด้านการนำความรู้ไปใช้.....	83
3. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม.....	84
4. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีด้านทักษะในการปฏิบัติงาน.....	86
5. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีด้านมนุษยสัมพันธ์.....	87
6. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาบัญชีด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
7. แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงาน ของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชี.....	90
8. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการขายด้านการนำความรู้ไปใช้.....	91
9. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการขายด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม.....	93
10. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการขายด้านทักษะในการปฏิบัติงาน.....	94
11. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการขายด้านมนุษยสัมพันธ์.....	96
12. แสดงค่าเฉลี่ยระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการขายด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน.....	97
13. แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงาน ของนักเรียน สาขาวิชาการขาย.....	99
14. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการ ด้านการนำความรู้ไปใช้.....	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม.....	101
16. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการด้านทักษะในการปฏิบัติงาน.....	102
17. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการด้านมนุษยสัมพันธ์.....	104
18. แสดงค่าเฉลี่ยระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน.....	105
19. แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงาน ของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการ.....	107
20. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ในหน่วยงานรัฐบาล.....	108
21. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ.....	109
22. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ในหน่วยงานเอกชน.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23. แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงาน ของนักเรียนในสถานประกอบการ.....	111
24. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ด้านการนำความรู้ไปใช้ในทักษะของผู้ควบคุมงาน.....	112
25. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมในทักษะของผู้ควบคุมงาน.....	113
26. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ด้านทักษะในการปฏิบัติงานในทักษะของผู้ควบคุมงาน.....	114
27. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ในทักษะของผู้ควบคุมงาน.....	115
28. แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในทักษะของผู้ควบคุมงาน.....	117
29. แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงาน ของนักเรียนในทักษะของผู้ควบคุมงาน.....	119
30. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน จำแนกตามสาขาวิชา.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
31.	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากแผนกตามสาขาวิชา..... 122
32.	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของ นักเรียนตามทัศนคติต่อการปฏิบัติงานจากแผนกตามสาขาวิชา..... 123
33.	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของ นักเรียนในภาพรวมจากแผนกตามสาขาวิชา..... 124
34.	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน จากแผนกตามประเภทของสถานประกอบการ..... 125
35.	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของ นักเรียนในทัศนะของผู้ควบคุมงาน..... 126
36.	ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนกับประสิทธิผลการ ฝึกงานของนักเรียน..... 127

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่ได้จัดเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐา
นในอนาคต และเพื่อช่วยยให้ผู้ที่ม้อชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน และ
เปลี่ยนอาชีพใหม่"¹ จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 จะเห็นว่ารัฐ
ได้กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไว้เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการเป็นทิศทางเดียวกันคือ "การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อ
ผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม"² การเตรียมและ
การผลิตกำลังคนให้มีอาชีพนั้นเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เมื่อประชาชนของประเทศมีงานทำเป็นหลักฐานย่อมเกิดผลผลิตและรายได้ทั้งปัจเจกบุคคล
และส่วนรวม นั่นคือถ้าเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยส่วนรวมดีย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนา
ด้านอื่น ๆ ทั้งสังคม การเมือง การศึกษา การอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ฯลฯ อย่าง
แน่นอน

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังส่งเสริมเร่งรัดพัฒนาการด้านเศรษฐกิจเพื่อมุ่งพัฒนา
ประเทศไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่³ การเร่งรัดพัฒนาี้จะสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี
ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ซึ่งด้านที่สำคัญที่สุดก็คือ ด้านการศึกษา⁴ เพราะการศึกษานั้น
เป็นรากฐานสำคัญในอวรูสร้างความรู้ ความสามารถและความเจริญองงามของบุคคล
เพื่อนำไปเป็นแนวทางสำหรับการดำรงชีวิต เสริมสร้างการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ
ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม⁵ แต่การพัฒนาดังกล่าวต้องอาศัย
กำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งกำลังจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพใน
การจัดการศึกษาว่า มุ่งพัฒนากำลังคนได้สำเร็จตามความมุ่งหมายหรือไม่⁶ ประเทศที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขปรับปรุงข้อค้นด้านการค้า
ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อย่างมากมาย เช่น
ไม่ว่าการณ์ใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศอเมริกา เยอรมัน ญี่ปุ่น ฯลฯ เหล่านี้ ต่างก็มีการลงทุนในด้านการศึกษาย่างจริงจังทั้งสิ้น⁷

การจัดการด้านอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาประเภทหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะเร่งรัดพัฒนาปรับปรุงทั้งทางด้านการบริหาร และคุณภาพของอาชีวศึกษาให้สามารถฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างรวดเร็ว เพื่อสนองความต้องการในด้านการประกอบอาชีพอิสระและตลาดแรงงาน⁸ ส่วนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้ให้ความสำคัญแก่การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนทุกระดับให้มีความรู้ ความคิด คุณธรรม พละนาามัยที่สมบูรณ์ และมีทักษะในการประกอบอาชีพอิสระตามความต้องการของตลาดแรงงาน และตามความต้องการของท้องถิ่น⁹

ในส่วนของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตกำลังแรงงาน ในระดับต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระดับช่างเทคนิค (Technician) ระดับช่างฝีมือ (Skill Labour) และระดับช่างกึ่งฝีมือ (Semi-Skill Labour) โดยตระหนักถึงความสำคัญในทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ตลอดทั้งแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับต่าง ๆ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบาย วิธีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้เดินควบคู่กันไปกับนโยบายระดับชาติ โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 ขึ้น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักดังนี้

1. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่จำเป็นแก่การฝึกอาชีพ โดยเปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อให้ฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยี โดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และทำให้ประกอบอาชีพได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีสุขภาพ และอนามัยสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างอาชีพเข้าสู่อาชีพ รักษาอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
5. เพื่อให้สามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม สร้างสติปัญญาจากแหล่ง วิทยาการสถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองได้
6. เพื่อให้รู้สถานการณ์การป้องกันอุบัติเหตุ ฝึกงานรักษาหน่วยงาน สามารถ ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น
7. เพื่อให้มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม และจริยธรรม มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
8. เพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศ และของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย คำนึงถึงความ มั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย¹⁰

ความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการ

การฝึกงานอาชีพเป็นกระบวนการที่จะทำให้นักเรียน หรือผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติ มีความเข้าใจและมีทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น Mary Nell Bowman และ Joyee J Terrass กล่าวว่า

"การฝึกงานจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีความพร้อมในการทำงานและเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและการทำงานให้ประสานสัมพันธ์กัน รวมทั้งเชื่อมโยง ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการในการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน"¹¹

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวิวรรณ ชินะตระกูล กล่าวถึงการส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ
ไว้ว่า

"การฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยให้นักศึกษาได้สัมผัส
กับลักษณะการทำงานจากสถานประกอบการ ซึ่งจะให้ประสบการณ์ตรงที่เป็น
พื้นฐานในการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพเมื่อ
จบการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถาน
ประกอบการด้วย"¹²

Monika Jamieson Wray, Sheelah Hill และ John Coolbear
กล่าวถึงการฝึกงานในสถานประกอบการว่า

"การฝึกงานอาชีพมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา และวงการอุตสาหกรรม
เพราะนอกจากเกิดความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาแล้ว
ผู้เข้ารับการฝึกงานอาชีพจะได้รับประโยชน์ 3 ด้าน คือ

1. ทักษะในการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง
2. ทักษะในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม
3. การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ"¹³

Lawis R. Fibel กล่าวไว้ว่า

"การฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
และปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อ
การเตรียมความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพต่อไป เพราะโดยปกติแล้ว
การเรียนการสอนในสถานศึกษานั้นไม่สามารถจัดประสบการณ์จริง ด้าน
การทำงานแก่ผู้เรียนได้ เพราะสถานศึกษามีข้อจำกัดที่ไม่สามารถจะคง

ไว้ซึ่งความทันสมัยในด้านอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการ
ปฏิบัติงานได้ตั้งที่สถานประกอบการ อีกทั้งสถานศึกษาไม่สามารถจัดการ
เรียนการสอน และจัดมวลประสบการณ์ในการทำงานให้กับนักเรียน
ทุกแห่งทุกมาได้"¹⁴

จึงอาจกล่าวได้ว่า การฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการทุกประเภทมี
ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกออกสู่ตลาดแรงงานอย่างมีความ
พร้อมและมั่นใจ ตามสาขาวิชาชีพของตน ดังนั้น หากสถานศึกษากับสถานประกอบการ
ร่วมมือกันฝึกงานอย่างจริงจัง ก็จะสามารถทำให้การศึกษาด้านวิชาชีพเป็นไปตาม
เป้าหมายและความต้องการได้อย่างแน่นอน

ดังนั้น เพื่อให้การอาชีวศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ ทั้ง 3 ข้อนี้
สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดเนื้อหาและประสบการณ์ ตลอดทั้งสร้างสถานะการฝึกภายใน
สถานศึกษา ให้สอดคล้อง และคล้ายคลึงกับสถานะการฝึกจริงของภาคธุรกิจ และ
อุตสาหกรรมเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จนเกิดความชำนาญ และ
สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไป แต่เนื่องจากทาง
สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งทางด้านทรัพยากรมนุษย์และวัสดุอุปกรณ์ทำให้การสร้างสถานะการ
ฝึกในสถานศึกษาให้เหมือนสถานการฝึกจริง เช่น ภายนอกจึงทำได้ยาก และสิ้นเปลืองมาก
เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว สถานศึกษาจึงได้ทำโครงการ การฝึกงานตามหลักสูตร
บวช. 2530 ขึ้น กำหนดให้ส่งนักเรียนออกฝึกงานตามสถานประกอบการทั้งทางภาค
รัฐบาล และภาคเอกชน ในทุกสาขาวิชาชีพอย่างจริงจัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532
เป็นต้นมา

ประเด็นปัญหา

เนื่องจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียน ไม่ได้อยู่ในอำนาจของการควบคุม และจัดการของสถานศึกษาเพราะองค์กรต่าง ๆ ที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานนั้นต่างก็มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านโครงสร้าง การบริหารงาน ความเป็นระบบของหน่วยงาน ลักษณะงาน ตลอดจนทั้งควมมีเอกภาพในการดำเนินงาน จึงทำให้สถานศึกษาและผู้เข้ารับการฝึกงาน ประสบปัญหาดังนี้

1. การฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนไม่ได้ คุณภาพ มาตรฐานของงานระดับเดียวกัน
2. ลักษณะของงานไม่ตรงกับสาขาวิชาของนักเรียน
3. นักเรียนไม่สามารถเลือกฝึกงานในสาขาที่สนใจได้
4. การนิเทศการฝึกงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างอาจารย์ผู้นิเทศก์ และผู้ควบคุมงานของนักเรียน

สภาพปัญหาของประสิทธิภาพในการจัดการทั้งภายในและนอกระบบการศึกษานี้ น่าจะเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งของการบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน แต่ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียนทั้งในภาครัฐและเอกชนนั้น เป็นประเด็นสำคัญจะต้องหยิบยกมาพิจารณา เพราะผลที่เกิดขึ้นย่อมสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการประเมินผลการส่งนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร บวช. 2530 ของวิทยาลัยพณิชยการบางนาขึ้น โดยมีประเด็นของปัญหาที่จะทำการศึกษา ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียนมีผลจากสถานภาพของสถานประกอบการหรือไม่? เพราะในแต่ละสถานประกอบการนั้นไม่ใช่ว่าองค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชน ต่างก็มีโครงสร้าง ลักษณะงานและวิธีการดำเนินการที่แตกต่างกัน

2. ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียน มีผลมาจากระดับสติปัญญาของนักเรียนหรือไม่? เพราะความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะที่ของเอกสารฉบับนี้ ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียน ในแต่ละสาขาวิชาแตกต่างกันหรือไม่? เพราะวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชน นั้นมีความแตกต่าง ดังนั้น ประโยชน์ที่จะเอื้อต่อผลการฝึกงานของแต่ละสาขานั้นน่าจะแตกต่างกันด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนในสถานประกอบการจำแนกตามหน่วยงานและสาขาวิชา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของนักเรียน ในทัศนะของผู้ควบคุมของสถานประกอบการ จำแนกตามหน่วยงาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาของนักเรียน กับประสิทธิผลของการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงานและทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกประเภทวิชาได้กำหนดให้มีรายวิชาหนึ่งสำหรับการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ (สถานฝึกงานอาชีพ) เรียกว่า วิชาฝึกงาน กำหนดระยะเวลาให้นักเรียน-นักศึกษาเข้ารับการฝึกงานหรือฝึกภาคสนามในสถานประกอบการภาครัฐบาล หรือเอกชนอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 400

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 คาบเรียน หรือประมาณ 10 สัปดาห์ โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึกงานดังนี้
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้ฝึกทักษะในงานอาชีพตามสภาพความเป็นจริง
2. เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับให้นักเรียน-นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงของการทำงานอาชีพเพื่อประกอบอาชีพต่อไป
3. เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผลและใช้สติปัญญา
4. เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้เตรียมตัวไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้
5. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียน-นักศึกษามีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและส่วนรวม
6. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการภาครัฐบาลและเอกชน

จากจุดมุ่งหมายของการฝึกงานและสภาพการดำเนินการที่เป็นจริงของวิทยาลัยพณิชยการบางนา มุ่งที่จะให้นักศึกษาเกิดทักษะต่อสภาพการทำงานที่แท้จริง ทั้งที่จะเป็นทักษะเกี่ยวกับความชำนาญในงานเฉพาะ (Technical Skills) และทักษะเกี่ยวกับคน (Human Skills) ซึ่งก็หมายถึงความมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนทั้งทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกอันหนึ่งของการฝึกงานก็คือ ฝึกให้นักเรียน-นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผลและใช้สติปัญญาความสามารถในการแก้ปัญหานั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความรู้ หรือประสบการณ์เดิมนั้น ก็หมายความว่านักเรียนจะต้องสามารถนำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาในสถานศึกษาไปใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมนั่นเอง

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. กรอบแนวคิดของตัวแปรตามหรือประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน การฝึกงานที่จะให้เกิดผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น จะต้องคาดหวังของพฤติกรรมของนักเรียนดังนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1 ได้รับความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน
- 1.2 ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกงาน
- 1.3 มีทักษะในการปฏิบัติงานสูงขึ้น
- 1.4 มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน
- 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน

2. กรอบแนวคิดของตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยเห็นว่าประสิทธิผลการฝึกงานของ

นักเรียนจะมีมากหรือน้อยนั้นน่าจะมีผลมาจาก

- 2.1 สติปัญญาของนักศึกษาเอง
- 2.2 สาขาวิชาที่กำลังศึกษา
- 2.3 ประเภทของสถานประกอบการ

ซึ่งกำหนด เป็นแผนภูมิความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษานกกรณีเฉพาะของสถาบันเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์และเปรียบเทียบการฝึกงานในสถานประกอบการ ของนักเรียนตามหลักสูตร ปวช. 2530 ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา เพื่อให้การศึกษานี้สามารถตอบปัญหา และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการการวิจัย ตลอดทั้งนี้ให้มีความจำเพาะเจาะจงในขอบเขตที่จะศึกษา ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประชากรที่จะใช้เป็นการวิจัยนี้คือ นักเรียน ปวช. 3 ทุกสาขาวิชาที่ศึกษา
อยู่ในวิทยาลัยพณิชยการบางนา ปีการศึกษา 2534 จำนวน 936 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนของวิทยาลัยพณิชยการบางนาที่ออกฝึกงานใน
สถานประกอบการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 (กลุ่มที่ 1) จำนวน 286 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ประเภทของสถานประกอบการ จำนวน 3 ประเภทเป็น

- หน่วยงานรัฐบาล
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
- หน่วยงานเอกชน

3.1.2 สาขาวิชาของนักเรียน จำนวน 3 สาขาเป็น

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการขาย
- สาขาวิชาการเลขานุการ

3.1.3 ระดับสติปัญญาของนักเรียน หมายถึง

- เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ประสิทธิภาพของการฝึกงาน จำนวน 5 ด้านคือ

- การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน
- ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ
- ทักษะในการปฏิบัติงาน
- มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน
- ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ ของหน่วยงาน รัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
2. ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และ สาขาวิชาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ
3. ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนตามทักษะของผู้ควบคุมงานใน สถานประกอบการ จำแนกตามหน่วยงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ประสิทธิภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียน กับระดับ สติปัญญาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

นิยามศัพท์

การประเมินการฝึกงาน หมายถึง การประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานใน สถานประกอบการของนักเรียนชั้น ปวช. 3 วิทยาลัยพณิชยการบางนา ปีการศึกษา 2534

ประสิทธิภาพของการฝึกงาน หมายถึง ผลของพฤติกรรมในการฝึกงานของ นักเรียนในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ ทักษะ ในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ด้านการฝึกงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน

การนำความรู้ไปใช้ หมายถึง การนำความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะในแต่ละ สาขาวิชาที่ได้ศึกษาแล้ว เรียนมาจากสถานศึกษาไปใช้ในการฝึกงาน เช่น

1. ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะของสาขาวิชาการบัญชี ได้แก่
  - การบัญชีห้างหุ้นส่วน
  - การบัญชีบริษัทจำกัด
  - การบัญชี เกี่ยวกับสินค้าและพัสดุ
  - ภาษีเงินได้บุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การบัญชี เกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง
- การบัญชีอุตสาหกรรม
- ระบบบัญชีเดี่ยว
- พิมพ์ดีด
- ระบบเอกสาร
- การใช้เครื่องใช้สำนักงาน

2. ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะของสาขาวิชาการขาย ได้แก่

- การดำเนินงานร้านขายปลีก
- การจัดหาหน่วยสินค้าเศรษฐกิจ
- การกระจายสินค้า
- การหาข้อมูลทางตลาด
- การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ธุรกิจ
- การจัดแสดงสินค้า
- พิมพ์ดีด
- ระบบเอกสาร
- การใช้เครื่องใช้สำนักงาน

3. ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะของสาขาวิชาการเลขานุการ ได้แก่

- พิมพ์ดีดไทย
- พิมพ์ดีดอังกฤษ
- งานพิมพ์ดีดประยุกต์
- การเลขานุการ
- เทคนิคการเป็นเลขานุการ
- การบันทึกและการถอดข้อความ
- การเขียนรายงานและโต้ตอบจดหมาย
- การใช้เครื่องใช้สำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ หมายถึง ประสบการณ์การฝึกงานในสถานประกอบการที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม หรือนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาของสถานศึกษา

ทักษะในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ระบบงาน (Conceptual skills) สามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้ (Human skills) สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง และเกิดความชำนาญ (Technical skills)

มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในขณะที่ฝึกงานในสถานประกอบการ ที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นผู้มีความจริงใจต่อบุคคลอื่น เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดีไม่เย่อหยิ่งถือตัว เป็นผู้ที่ชอบสมาคมสามารถรู้จักผู้อื่นได้ อย่างกว้างขวาง เป็นผู้รู้จักปรับตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และรู้จักประนีประนอมประสานผลประโยชน์

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในขณะที่ฝึกงานในสถานประกอบการ ที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย หึงพ้อในงานที่ได้รับมอบหมาย ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน มานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ภาวะคือหรือรับงานการทำงานตลอดเวลา และเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาเสมอ

นักเรียน หมายถึง นักเรียน บวช. 3 ที่กำลังฝึกงานในสถานประกอบการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 (กลุ่มที่ 1) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา

สาขาวิชาที่ศึกษา หมายถึง สาขาที่เปิดทำการสอน ในวิทยาลัยพณิชยการบางนา 3 สาขา คือ

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการขาย
- สาขาวิชาการเลขานุการ

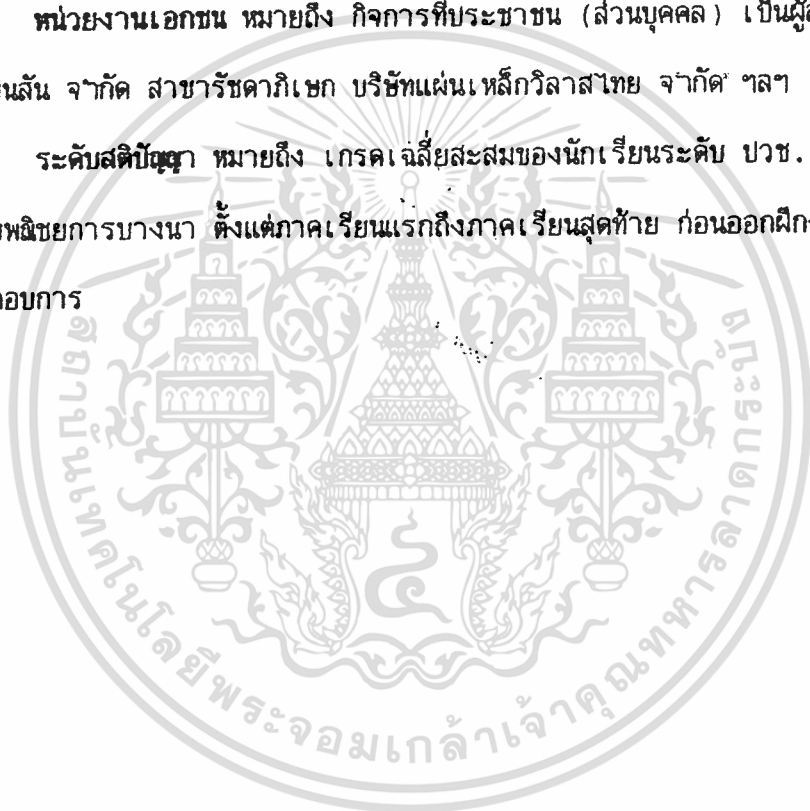
ประเภทของสถานประกอบการ หมายถึง หน่วยงานที่รับนักเรียนระดับ บวช. 3 ปีการศึกษา 2533 ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา เข้าฝึกงานซึ่งมีหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน

หน่วยงานรัฐบาล หมายถึง กิจการส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่การงาน ของทาง รัฐบาล เช่น สำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานสรรพากร สำนักงานเขต พระโขนง กองสวัสดิการกรมตำรวจ ฯลฯ

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง กิจการที่รัฐบาลเป็นผู้ลงทุน หรือถือหุ้นข้างมาก เช่น ธนาคารออมสินสาขาบางนา สำนักงานประชาสัมพันธ์พระโขนง สำนักงานไปรษณีย์ โทรเลขสาขาอุดมสุข ฯลฯ

หน่วยงานเอกชน หมายถึง กิจการที่ประชาชน (ส่วนบุคคล) เป็นผู้ลงทุน เช่น บริษัท โรบินสัน จำกัด สาขารัชดาภิเษก บริษัทแผ่นเหล็กวิลาสไทย จำกัด ฯลฯ

ระดับสติปัญญา หมายถึง เกณฑ์เฉลี่ยสะสมของนักเรียนระดับ ปวช. 3 ที่ศึกษา านวิทยาลัยพณิชยการบางนา ตั้งแต่ภาคเรียนแรกถึงภาคเรียนสุดท้าย ก่อนออกฝึกงานใน สถานประกอบการ

เชิงอรรถ

- 1 วัชร กุมภมาศ, "หลักการอาชีวศึกษา," อาชีวศึกษา ปีที่ 1, ฉบับที่ 11 (สิงหาคม 2528), หน้า 49.
- 2 กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, "วิถุประสงคฺ์ และนโยบายการอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (2525-2529)," กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2525, หน้า 1. (อัดสำเนา)
- 3 วัชร ศรีสะอ้าน, "บทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า การวางแผนพัฒนากำลังคนและการบริหาร," การบริหารอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า (ม.ป.ท. : 2531), หน้า 3.
- 4 วัชร วิเชียรโชติ, "การปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา," พัฒนาวิคมล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2535), หน้า 37.
- 5 สิทธิชัย ธาดานิติ, การศึกษากับสังคม (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2524), หน้า 5-6.
- 6 ปิ่น มาลากุล, รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 6.
- 7 วิทยากร เชียงกูล, "การศึกษากับพัฒนาสังคม," วารสารเศรษฐศาสตร์ (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2522), หน้า 41.

8สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 5-
(พ.ศ. 2525-2529) (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา ม.ป.ป.), หน้า 369.

9สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 6
(พ.ศ. 2530-2534) (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา, ม.ป.ท.), หน้า 53.

10กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, จุดมุ่งหมายของหลักสูตร : หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 (กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพณิชยการบางนา 2531.),
(อัครสาเนา)

11Mary Nell Bowman, and Joyee J. Terrass, "Work Experience a
Necessary Ingredient In Occupational Home Economics," Journal of
Home Economics Vol.69, No.3 (May 1977), p.33.

12รวีวรรณ ชินะตระกูล, ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา
(กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535), หน้า 86.

13Monika, Jamieson, Sheelah Hill and John Coolbear, Employee
Involvement in Schemes of Unified Vocational Preparation (Burks :
The NEER Nelson Publishing Company, 1982), pp. 88-89.

14Lewis R. Fibel, "Should Shells and Industry Train
Technicians," Industrial Education Vol. 62, No. 8 (November 1972),
p. 108.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและวาระธรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพราะการประเมินผลจะช่วยชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ หากเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้แสดงว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล หากไม่เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารก็จะต้องพิจารณาหาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเสียใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อไป

การฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนวิชาชีพ เพราะตามหลักสูตร บวช. 2530 กำหนดไว้ว่าจะต้องให้นักเรียนทุกคนฝึกงานเป็นเวลา 10 สัปดาห์ การฝึกงานเป็นการนำเอาทฤษฎีซึ่งได้รับการเรียนการสอนในห้องเรียนไปใช้ในสถานประกอบการ อันจะเป็นผลต่อเนื้อหางานอาชีพของตนในที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าว การฝึกงานจึงต้องมีการประเมินผลอย่างมีระบบ ให้ความเที่ยงตรงและยุติธรรมแก่นักเรียนทุกคน การประเมินผลจะทำให้ทราบผลของการฝึกงานของนักเรียนได้เป็นอย่างดี หากมีปัญหาหรือข้อบกพร่องจะได้นำมาพิจารณาหาสาเหตุเพื่อการพัฒนาการฝึกงานให้สอดคล้องกับการเรียนกับการเรียนการสอน และตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรยิ่งขึ้น

แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลฝึกงาน

ความหมายของการประเมินผล มีผู้ให้ความหมายอยู่มากมายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการประเมินผลเพื่ออะไร ซึ่งความหมายโดยทั่วไปมีความหมาย ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช ให้ความหมายว่า : การประเมินผล หมายถึง การพิจารณา ตีราคาสรุป หรือวินิจฉัยสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์และอาศัยหลักเกณฑ์ที่มีคุณภาพ¹

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ให้ความหมายว่า : การประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) ซึ่งเกณฑ์อาจมีอยู่ก่อนแล้ว และเป็นอิสระจากพฤติกรรมของกลุ่มเรียกว่า เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria)²

วิเชียร เกตุสิงห์ ให้ความหมายว่า : หมายถึงการนำข้อมูลทั้งหลาย การทดลองหรือวัดผล แล้วนำมาประเมินค่าและตีราคาอีกครั้งหนึ่ง เป็นการรวบรวมผลการวัดด้านต่าง ๆ ว่าดีเลวอย่างไร

จากนักวิชาการที่กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินผล คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาสรุปผลประเมินค่าอย่างมีระบบ และหลักเกณฑ์ เพื่อการตัดสินอย่างมีคุณภาพ และประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- ก. การนำผล หมายถึง การกำหนดจำนวนหรือปริมาณของสิ่งใด ๆ ที่เป็นหลักในการวัด
- ข. มาตรฐานหรือเกณฑ์ หมายถึง เป้าหมายหรือความต้องการที่ใช้หลักเกณฑ์ว่าสิ่งนั้นสิ่งนั้นดี สิ่งนั้นเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมถูกต้องและที่ถูกต้องควรจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร
- ค. การตัดสิน หมายถึง การนำผลที่ได้รับจากการวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้³

จุดมุ่งหมายของการประเมินผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนำผล และประเมินผลตามแนวความคิด BLOOM และคณะ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางศึกษา 3 ด้าน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) คือพฤติกรรมที่

เป็นความสามารถในการคิดเป็นขบวนการในด้านสมองของมนุษย์ ได้แก่ ความรู้

เอกสารนี้เป็นความลับที่ความเข้าใจ การนำพาเข้า เป็นต้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พฤติกรรมด้านความรู้สึก (Affective Domain) คือ พฤติกรรมที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้สึกหรือเจตคติ ได้แก่ ความสนใจ ทศนคติ ความซาบซึ้ง เป็นต้น

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) คือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการกระทำอย่างมีทักษะ เช่น การเคลื่อนไหว การวิ่ง การเดิน การใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น⁴

การประเมินผลทั้ง 3 ด้าน ส่วนใหญ่สถานศึกษาจะให้ความสำคัญการวัดผลด้านความรู้ความคิดหรือจะเรียกว่า ด้านทฤษฎีมากกว่าความรู้สึกและด้านการปฏิบัติ เพราะการวัดผลด้านความรู้ความคิดมีความเป็นปรนัยมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามการวัดผลด้านความรู้สึกและด้านการปฏิบัติก็สามารถสร้างให้มีเที่ยงตรง มีความเป็นปรนัยได้เช่นเดียวกัน

ความหมายของการประเมินผลภาคปฏิบัติ

นิโบล นิมกิงรัตน์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติ หมายถึง การวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเริ่มวัดตั้งแต่ขั้นเตรียมงาน ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นผลของงาน ทั้งนี้และทั้งนั้นอาจจะเกิดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์แต่ละครั้งไป⁵

วัดนา สุตรสุวรรณ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินผลการทำงาน หมายถึง การวัดหรือการเปรียบเทียบหรือการประเมินค่าผลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา โดยอาศัยมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ เป็นหลัก⁶

สรุปได้ว่า การประเมินผลงานภาคปฏิบัติหรือการประเมินการทำงาน หมายถึง การวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมงาน ขั้นลงมือปฏิบัติงานจนได้ผลงาน เพื่อให้ทราบว่าบุคคลนั้นมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่วางไว้เพียงใด การฝึกงานเป็นพฤติกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการศึกษาด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) จึงต้องอาศัยหลักของการประเมินผลของการปฏิบัติงาน หรือวัดผลงานภาคปฏิบัติตามความหมายที่ได้สรุปมาแล้ว

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการฝึกงาน

วัตถุประสงค์ของการฝึกงานเป็นหัวใจของการประเมินผลการฝึกงานเพราะ วัตถุประสงค์เปรียบเสมือน เข็มทิศที่จะชี้หน้าไปตามแนวทางของการกระทำ และการกระทำ จะสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การวัดและประเมินผลด้วยอีกส่วนหนึ่ง

โกวิท ประวาลพุกษ์ กล่าวไว้ว่า "การประเมินผลของการฝึกงานมี วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการประเมินคือ เพื่อชี้แนวทางให้บุคลากรได้ทำงานเต็มความสามารถของเขา การประเมินผลงานที่ดีเยี่ยมมุ่งที่จะปรับปรุงแก้ไขบุคลากรเพื่อทำงานให้มีประสิทธิภาพ"⁷

เบ็ญจา สวัสดิ์โอ กล่าวไว้ว่า "วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน" มี 4 ประการ คือ

1. เพื่อที่จะสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดี
2. เพื่อปรับปรุงแก้ไขการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน
3. เพื่อกลั่นกรอง ตรวจสอบเทคนิคการบริหารงานบุคคล
4. เพื่อวางวัตถุประสงค์ในการวางนโยบายการบริหารงานบุคคลให้

เหมาะสมยิ่งขึ้น⁸

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการประเมินผลการฝึกงาน คือ การมุ่งสร้างมาตรฐานการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้รู้จักปรับปรุงตนเอง และสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือผลงาน

Harold Koontz ได้กล่าวถึงระบบการประเมินผลงานบุคคลที่ดีควรมีลักษณะ
ดังนี้ คือ

1. สิ่งต่าง ๆ ที่วัดจะต้องวัดอย่างถูกต้อง วัดตรงเป้า และวัดให้หมดตามขอบข่ายของงาน
2. รายการที่วัดจะต้องอยู่ในลักษณะที่จะดำเนินการได้หรือวัดได้จริง เช่น วัดบุคลิกลักษณะโดยการสังเกตได้ วัดความสามารถโดยการดูจากวิธีทำงาน การแก้ปัญหาและจำนวนผลงาน
3. ต้องมีวัตถุประสงค์ของการวัดและกำหนดรายการที่จะวัด เช่น การวัดปริมาณและคุณภาพของงานของแต่ละคน เพื่อประกอบการพิจารณา
4. รายการที่จะประเมินและวิธีการใช้ ต้องเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ไม่เฉพาะฝ่ายที่ถูกประเมิน เพราะการยอมรับในรายการประเมินผล และเข้าใจวิธีการวัดจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การประเมินประสบความสำเร็จ
5. รายการที่สร้างขึ้นหรือกำหนดไว้แบบประเมินต้องรัดกุมเข้าใจง่าย มีส่วนให้แต่ละคนเกิดความรู้สึกที่จะปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ฉะนั้นผลประเมินจะต้องไม่ปกปิดเป็นความลับ⁹

วัดนา สุตรสุวรรณ ได้กำหนดข้อที่ควรประเมินผลไว้ในกรปฏิบัติงาน 9 ข้อ
คือ

1. ความสามารถในการปฏิบัติงาน วัดได้จากความรู้ ความชำนาญงาน ประสิทธิภาพมีความสามารถที่จะเรียนรู้ หรือทันต่อวิวัฒนาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ
2. คุณภาพของงานที่ปฏิบัติเสร็จแล้ว วัดได้จากความถูกต้อง เรียบร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปริมาณงานที่ปฏิบัติเสร็จแล้ว วัดได้จากจำนวนชิ้นงาน แผ่น หรือ หน้าโครงการ ผลงาน หรืออื่น ๆ ที่นับได้ วัดได้

4. ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน วัดได้จากความสามารถที่ปฏิบัติงานได้แล้วเสร็จตามวัน เวลา ที่กำหนดไว้หรือภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

5. ความคิดริเริ่ม วัดได้จากการเสนอแนะความคิดเห็นแปลกใหม่ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ซึ่งเป็นไปบนแนวทางสร้างสรรค์

6. ความสามารถที่จะทำงานได้โดยอิสระ หรืออยู่ในความควบคุมดูแลบ้างเล็กน้อย

7. มนุษยสัมพันธ์ วัดได้จากการเข้ากับเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลภายนอกที่ต้องติดต่อประสานงานกัน การให้ความร่วมมือ หรือการได้รับความร่วมมือจากคนอื่น

8. การตรงต่อเวลาหรือการรักษาเวลา วัดได้จากการมาทำงานและการรักษาเวลาหรือการทำงานเต็มตามเวลา

9. การแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ทั้งการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร และการพูดด้วยวาจา วัดได้จากการพูด การเขียน การแสดงออก การอธิบายความคิดเห็นออกมาให้คนอื่นได้¹⁰

นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับงาน เป็นความรู้ความเข้าใจงานหลักและวิธีปฏิบัติงานในหน้าที่และงานที่เกี่ยวข้อง
2. ความเข้าใจทำงานและรู้จักรับผิดชอบ เป็นการอุทิศตนทำงานด้วยความตั้งใจไม่เลื่องหรือเกียจงาน และพร้อมที่จะรับผิดชอบในผลงาน
3. ความสม่ำเสมอในการทำงาน เป็นการรักษาระเบียบเกี่ยวกับเวลาทำงานไม่ขาดงาน เข้าทำงานสาย กลับก่อนเวลา หรือหลบเลี่ยงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความร่วมมือ เป็นการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา เพื่อทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเคารพและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

5. ความคิดริเริ่ม เป็นความสามารถในการริเริ่มงานโดยผู้บังคับบัญชาไม่ต้องสั่งหรือแนะนำ และสามารถหาวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนแนวความคิดเห็นที่ดี

6. ปริมาณงาน เป็นความมากน้อยของผลงานโดยทั่วไปเมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานอื่น ๆ ความแข็งขันและรวดเร็วในการทำงาน

7. คุณภาพงาน เป็นความถูกต้องประณีต เรียบร้อย และละเอียดถี่ถ้วนของผลงาน

8. มนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเข้ากับผู้อื่น ได้รับความรักใคร่และเชื่อถือจากผู้อื่น ความสนใจสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ความมีมนุษยสัมพันธ์กับการฝึกงาน

มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) หมายถึงการปฏิบัติของบุคคลระหว่างกัน และกันอย่างเท่าเทียมกัน และให้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรม จรรยา และความเชื่อของสังคมนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ไว้หลายหลากดังนี้

วนิดา เสนีเศรษฐ์ และ ซอบ อินทร์ประเสริฐกุล กล่าวว่า "มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ก่อให้เกิดความชอบพอและสร้างความเข้าใจอันดี ซึ่งจะส่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน"¹¹

เอกชัย กี่สุขพันธ์ กล่าวว่า

"มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอ (Interaction) ระหว่างคน ไม่ว่าจะ เป็นบุคคล หรือกลุ่มของบุคคล ซึ่งประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานองค์การ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า พื้นฐานของมนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารงานนั้นก็ได้แก่ การยอมรับในความเป็นคน เคารพในความคิดและพฤติกรรมของคนที่แสดงออก ในอันที่จะนำไปสู่ความร่วมมือการประสานงานที่ดีในการทำงานร่วมกัน การศึกษาเรื่องมนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหารนี้จึงเป็นการศึกษาถึงวิธีการตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ว่าทว่าอย่างไรคนจึงจะปฏิบัติงานในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยบรรลุจุดหมายขององค์การและของบุคคลด้วย"¹²

Kieth Davis ให้ความหมายไว้ว่า

"มนุษย์สัมพันธ์คือ วิธีการก่อให้เกิด วัตถุประสงค์และแรงกระตุ้นรวมในกลุ่มคนซึ่งช่วยให้ทุกคนมีความสามัคคี บรรลุงานจะทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามัคคี และร่วมมือโดยได้รับความพึงพอใจทั้งด้านเศรษฐกิจ จิตใจ และสังคมโดยทั่วถึงกัน"¹³

Saul W. Gellerman ได้ให้ความหมายไว้ว่า

"มนุษย์สัมพันธ์ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การใดองค์การหนึ่ง ซึ่งถ้าหากมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีก็จะก่อให้เกิดความชอบพอและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและกัน ส่งผลให้ความสัมพันธ์ผลในการทำงาน แต่ถ้าหากมนุษย์สัมพันธ์ไม่ดีแล้ว จะทำให้เกิดความขัดแย้งหรือไม่เข้าใจกัน และส่งผลให้งานส่วนรวมขององค์การประสบความล้มเหลวได้"¹⁴

S.G.Huneryager และ I.L.Huneryager ให้ความหมายไว้ว่า

"มนุษย์สัมพันธ์คือ มวลแห่งความรู้ที่มีระเบียบและกำลังพัฒนา ซึ่งมุ่งหมายอธิบาย พฤติกรรมของแต่ละบุคคลในองค์การ และมนุษย์สัมพันธ์นี้เป็นการนำเอาหลักวิชา ของพฤติกรรมทุกสาขามาใช้ในการบริหารงานบุคคล"¹⁵

Edwin B. Flippo ให้ความหมายไว้ว่า "มนุษย์สัมพันธ์ คือ การรวมคนให้ ทำงานร่วมกันในลักษณะที่ก่อให้เกิดความร่วมมือและประสานงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อบังเกิดผลบรรลุเป้าหมาย"¹⁶

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอจะกล่าวได้ว่า "มนุษย์สัมพันธ์" เป็นเรื่องราว ที่ว่าด้วยพฤติกรรมของคนที่มา เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันในองค์การหรือหน่วยงาน เพื่อให การทำงานร่วมกันดำเนินไปด้วยความราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั่นเอง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. มนุษย์สัมพันธ์มุ่งที่ตัวบุคคลมิใช่ เศรษฐศาสตร์หรือกลศาสตร์
2. บุคคลเหล่านี้จะต้องอยู่ในรูปขององค์การ มิใช่ความสัมพันธ์

ที่ยังไม่ได้จัดระเบียบ

3. กิจกรรมหลักของมนุษย์สัมพันธ์ คือ การจูงใจคนให้ได้ผลผลิตมากขึ้น ตามกฎของกลศาสตร์ ทุกสิ่งในโลกไม่สามารถได้ผลผลิตเกินกว่าที่ป้อนเข้าไป แต่คนทำได้โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์หากได้รับการจูงใจ

4. การจูงใจมุ่งไปสู่การทำงานเป็นทีม ซึ่งจะต้องอาศัยทั้งการประสานงาน และความร่วมแรงร่วมใจของบุคคล

5. มนุษย์สัมพันธ์โดยอาศัยการทำงานเป็นทีมนี้ ต้องการทั้งการ ตอบสนองความต้องการของบุคคลและการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มิใช่ เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง

6. ทั้งบุคคลและองค์การต้องการการผลิตที่มีประสิทธิภาพ คือ ลงทุนลงแรง โดยประหยัดที่สุด เมื่อเทียบกับผลที่ได้¹⁷

จากข้อมูลที่กล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นจำเป็นต้องวัดในเรื่องสำคัญ 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านความรู้ความสามารถและทักษะของผู้ปฏิบัติงาน ด้านปริมาณและคุณภาพของงานที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทำเสร็จเรียบร้อย ด้านบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานอีกด้วย

วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือการฝึกงาน

วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน การที่จะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการปฏิบัติงานนั้น ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กล่าวไว้ในหนังสือ "วางแผนการก่อสร้างว่าวิธีการประเมินผลการฝึกงานจะมีลักษณะคล้ายกับการปฏิบัติงานซึ่งโดยทั่วไปจะมี 3 ระดับ ดังนี้คือ

1. วิธีการจัดลำดับตามขั้นความสามารถ (Rating Scale Method)

เป็นวิธีการประเมินผลการฝึกงานแบบง่าย ๆ และใช้กันมานานที่สุดและมากที่สุดที่ใช้มากที่สุด คือ การจัดทำเป็นแบบฟอร์มสำหรับกรอกประเมิน 1 คน ต่อ 1 ใบ โดยกำหนดคุณลักษณะและคุณสมบัติของการประเมินไว้ชัดเจน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องมักได้แก่ ปริมาณและคุณภาพของงาน ความรู้ในการทำงาน การให้ความร่วมมือ ความคิดริเริ่ม ความอดทนและทัศนคติ

2. วิธีการจัดอันดับตามแห่ง (The Ranking Method) เป็นวิธีการ

ประเมินผลบุคคลตามความสูงต่ำของการปฏิบัติงาน เทคนิคที่นิยมใช้กันมาก คือ การคัดเลือกบุคคลากรที่เห็นว่าดีที่สุดและดีน้อยที่สุดออกมาก่อน ต่อจากนั้นนำวิธีการวิธีเดียวกันสำหรับกลุ่มบุคคลที่เหลือทั้งหมด วิธีนี้มีผลดี คือ เข้าใจง่าย ใช้ได้ง่าย แต่จุดอ่อนของวิธีประเมินผลแบบนี้ คือ ไม่สามารถบอกให้รู้ถึงความ

แตกต่างระหว่างบุคคล

3. วิธีการเปรียบเทียบ (The Method of Paired Comparison) เป็นการเปรียบเทียบบุคคลที่จะวัดแต่ละคนกับคนอื่น ๆ ทีละคน ถ้ามีบุคคลที่จะวัดเพียง 10 คนจะต้องมีการเปรียบเทียบถึง 45 ครั้ง วิธีนี้จึงไม่เหมาะสมที่จะวัดผลสำหรับบุคคลที่มีจำนวนมาก¹⁸

บวร ประพฤติดี กล่าวไว้ในหนังสือ "การวัดผลและประเมินผลบุคคล" ว่า

1. วิธีการตัดสินใจแบบเครื่องวัด (Graphic Rating Scale) เป็นวิธีที่แพร่หลายมากโดยการระบุคุณลักษณะต่าง ๆ เพื่อบ่งชี้บุคลิกภาพ พฤติกรรม หรือกิจการต่าง ๆ ที่ต้องการประเมินไว้ซึ่งส่วนใหญ่มักจะกำหนดเกี่ยวกับปริมาณ ผลงาน คุณภาพงาน ความคิดริเริ่ม ความไว้วางใจ วิจารณ์ ฯลฯ
2. วิธีการแบ่งชั้น (Grading) จัดทำโดยกำหนดคุณลักษณะของงาน แล้วอธิบายค่าจำกัดความของคุณลักษณะแต่ละอย่างไว้ชัดเจนแล้วแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ดีมาก ปานกลาง ไม่ดี เพื่อเป็นเกณฑ์พิจารณาให้คุณลักษณะที่กำหนดไว้
3. วิธีการแบบตรวจรายการ (Check List) แบบนี้ให้ผู้ถูกประเมินตอบคำถามต่าง ๆ ในแบบประเมินเกี่ยวกับตัวคนทำงาน โดยวิธีทำเครื่องหมายในช่องว่างว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือบางที่มีช่องว่างระบุคำอธิบายสั้น ๆ คือ ค่อนข้างต่ำ ปานกลาง ค่อนข้างสูง ไม่แน่ใจ
4. วิธีการประเมินของ พรอบส์ท์ (Probst Rating Plan) เป็นแบบตรวจสอบพฤติกรรมจัดทำแบบต่าง ๆ เฉพาะ เป็นประเภทของการปฏิบัติงาน แล้วแต่บุคคลนั้นจะปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องใด
5. แบบเปรียบเทียบรายบุคคล (Man to man Comparison) พยายามเปรียบเทียบการทำงานของแต่ละคนกับคนอื่น ๆ ที่ทำงานเดียวกันแล้วเรียงลำดับ 1, 2, 3 จนครบทุกคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. วิธีจัดกลุ่ม (Grading on the Curve) วิธีนี้ผู้ประเมินจะจัดลำดับผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ๆ เช่น ดีที่สุด 10% ดีถัดมา 20% กลาง ๆ 40% ต่ำลงไป 20% และต่ำสุด 10% เป็นต้น

7. วิธีบังคับเลือก (Forced choice Method) เป็นวิธีกำหนดค่าอธิบายคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานไว้เป็นตอน ๆ จำนวนตั้งแต่ 30-35 ตอนขึ้นไปในแต่ละตอนอันประกอบด้วยข้อความ 4 ประโยค เป็นข้อความที่อธิบายคุณลักษณะดี 2 ประโยค และไม่ดี 2 ประโยค ผู้ประเมินเลือกข้อความต่าง ๆ แล้วจึงนำข้อความที่เลือกนั้นมาพิจารณาประเมินค่าอีกครั้งหนึ่ง 19

ปัญหาและข้อบกพร่องในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลในด้านการเรียนการสอนเป็นการวัดพฤติกรรมทางอ้อม โดยการวัดานเชิงนามธรรม เครื่องมือวัดเพื่อการประเมินจึงมีความสำคัญยิ่ง ปัญหาและข้อบกพร่องจึงเกิดได้ง่ายผู้ประเมินจึงต้องทราบหลักเกณฑ์และกลวิธีอย่างแจ่มแจ้ง

ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงานมีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ประเมิน ซึ่งผู้ประเมินอาจใช้อารมณ์ และความพอใจของตนเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาตัดสินผลการประเมิน ทำให้ผลที่ได้ออกมาไม่ถูกต้องและไม่เป็นมาตรฐาน

2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ถูกประเมิน ผู้ถูกประเมินอาจถูกซ่อนเร้นปิดบังข้อบกพร่องของตนด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือตอบคำถามไม่ตรงกันกับข้อเท็จจริง ทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อน

3. ปัญหาเกี่ยวกับระบบและวิธีการประเมิน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการ

ประเมินไว้หลายประการเกินไป ความไม่ชัดเจนของคำอธิบายอาจทำให้การประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

คลาดเคลื่อนได้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปสรรคของการประเมินนั้นอาจเกิดจาก

1. การยึดมั่นในความเห็นของบุคคลมากกว่าหลักเกณฑ์
2. ผู้ประเมินขาดความรู้เกี่ยวกับลักษณะและโครงสร้างของงานนั้น
3. การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกงาน

นโยบายและจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530 - 2534)

นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (2530-2534) กำหนดไว้คือ เร่งรัดพัฒนาการศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้มีส่วนช่วยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และการมีงานทำ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติในด้านการทำงานอาชีพตามกระบวนการให้ครบวงจร และส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อให้บังเกิดค่านิยม ทักษะ ความสามารถ และประสิทธิภาพที่จะประกอบสัมมาชีพ โดยเฉพาะการประกอบการอาชีพอิสระ รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ เพื่อเพิ่มเติมทักษะความสามารถเฉพาะทางนำไปสู่การประกอบอาชีพตามสภาพตลาดแรงงาน และท้องถิ่น นอกจากนี้กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบาย และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (2530-2534) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

นโยบายข้อ 6 "ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นศูนย์บริการวิชาชีพานชุมชน เพื่อให้การบริการ การฝึกทักษะอาชีพ การพัฒนาแรงงานในท้องถิ่นและชนบท โดยเพิ่มกำลังความสามารถ"

นโยบายข้อ 10 "ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ นิสัย ในการทำงาน และบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และประกอบสัมมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบายข้อ 11 "สนับสนุนการพัฒนาสุขภาพ สวัสดิภาพและพละนาามัยของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนการศาสนาและศิลปวัฒนธรรม"

นโยบายข้อ 13 "สนับสนุนการวิเคราะห์ วิจัยการติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาและการจัดระบบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและการพัฒนา"²⁰

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 จะเห็นว่าสอดคล้องกับการที่จะทำให้อุทิศโดยเฉพาะนักเรียนสามารถจะพัฒนาตนเอง ให้มีคุณภาพอันประกอบไปด้วยทักษะในอาชีพที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยอันพึงประสงค์ต่อสถานประกอบการและตลาดแรงงาน ซึ่งจะช่วยสร้างและพัฒนาประเทศไทย

เพื่อเป็นการสนองนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2530 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพโดยตรงและเปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความ ต้องการของตลาดแรงงานอย่างกว้างขวาง โดยให้สอดคล้องกับสภาวะ เศรษฐกิจและสังคม

2. เพื่อให้ฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยี โดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญาสามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และเชิงเทคโนโลยี ที่นำไปประกอบอาชีพได้จริง

3. เพื่อให้การอาชีวศึกษาครบวงจร โดยฝึกให้มีทักษะในวิชาชีพจนสามารถผลิตได้ จำหน่ายได้ บริการได้ และบริโภคได้ ตามความหลากหลาย ของอาชีพตามเนื้อหาวิชาตามเวลาฝึก ตามวุฒิภาวะ และตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างอาชีพเข้าสู่อาชีพ รักษาอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้า อยู่เสมอ
5. เพื่อให้สามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม สร้างสติปัญญา จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้
6. เพื่อให้รู้สถานการณ์การป้องกันอุบัติเหตุ ระวังงาน รักรักษาหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ ของตนเองและของผู้อื่น
7. เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีคุณธรรม มี จริยธรรม มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
8. เพื่อให้ความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทยตรง ใจซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย²¹

หลักการและเหตุผล เกี่ยวกับการจัดนักเรียนเข้าฝึกงานตามสถานประกอบการ ของวิทยาลัย พณิชยการบางนา

ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 กำหนดให้นักเรียนต้องฝึกงานกับสถานประกอบการเป็นเวลา 10 สัปดาห์ นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติจริง อีกทั้งเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อเป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้ออกไปสู่โลกอาชีพต่อไปในภายภาคหน้าหลังจากสำเร็จการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าววิทยาลัยพณิชยการบางนา จึงได้จัดโครงการฝึกงานขึ้น จากโครงการนี้วิทยาลัยฯ หวังว่าผลที่ได้รับจากการฝึกงานจะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาในสิ่งต่อไปนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีขึ้น
2. ผิดพินัก เรียนทำให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์มากขึ้น
3. ได้มีโอกาส เรียนรู้งานเป็นไปตามลักษณะแห่งความเป็นจริง
4. ได้เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป
5. ได้มีโอกาส เพื่อที่จะเตรียมตัวในการนำไปประกอบอาชีพ

แนวทางปฏิบัติ

วิทยาลัยฯ ต้องจัดให้มีเอกสารต่อไปนี้

1. แบบบันทึกการฝึกงานภาคปฏิบัติ ในบันทึกนี้นักเรียนจะต้องบันทึกวันต่อวัน ได้จัดทำอะไรบ้างในวันนั้น ๆ
2. แบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ในการประเมินผลดังนี้ นักเรียนจะต้องประเมินผลสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามหัวข้อที่วิทยาลัยฯ จัดไว้
3. แบบสรุปการฝึกงานภาคปฏิบัติ แบบสรุปในตอนท้ายจะมีแบบประเมินผลการฝึกงาน จะต้องบอกถึงคะแนนที่ได้ ระดับคะแนน และลงนามโดยอาจารย์ในเทศก์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกการฝึกงานภาคปฏิบัติ

สัปดาห์ที่ _____ ตั้งแต่วันที่ _____ ถึง _____

วัน	รายละเอียดของงานที่ปฏิบัติ
วันจันทร์	
วันอังคาร	
วันพุธ	
วันพฤหัสบดี	
วันศุกร์	
วันเสาร์	

ผลการประเมิน 1 ยังไม่เป็นที่พอใจ 2 ต่ำกว่าปานกลาง 3 ปานกลาง
 4 ดี 5 ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าการฉ้อโกงใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

ลำดับที่ _____ ระหว่างวันที่ _____ ถึง _____

ในระหว่างลำดับที่ได้มาปฏิบัติงาน _____ วันมาสาย _____ วัน ขาดงาน _____ วัน

คุณภาพของการปฏิบัติงาน	การประเมินตนเอง			
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	ต้องปรับปรุง
1. บุคลิกภาพในการทำงาน				
- การแต่งกาย _____				
- ความรับผิดชอบ _____				
- ความรวดเร็วในการทำงาน _____				
- ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในการทำงาน _____				
- ความรู้ในงานอาชีพ _____				
2. นิสัยในการทำงานที่ดี				
- การตรงต่อเวลาตามหน้าที่ _____				
- กิริยามารยาทที่แสดงออกต่อ บุคคลในสำนักงาน _____				
- อธิษาศัยที่ดีต่อเพื่อร่วมงาน _____				
3. เจตคติที่มีต่องานที่ฝึก				
- ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ _____				
- ความคิดริเริ่มในการทำงาน _____				
- การรับรู้และเข้าใจในงาน _____				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพของการฝึกงาน	การประเมินตนเอง			
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	ต้องปรับปรุง
4. ประสิทธิภาพของงาน				
- ผลงานที่ปฏิบัติสำเร็จด้วยดี				
- ผลงานที่กำลังปฏิบัติอยู่				

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงตนเอง

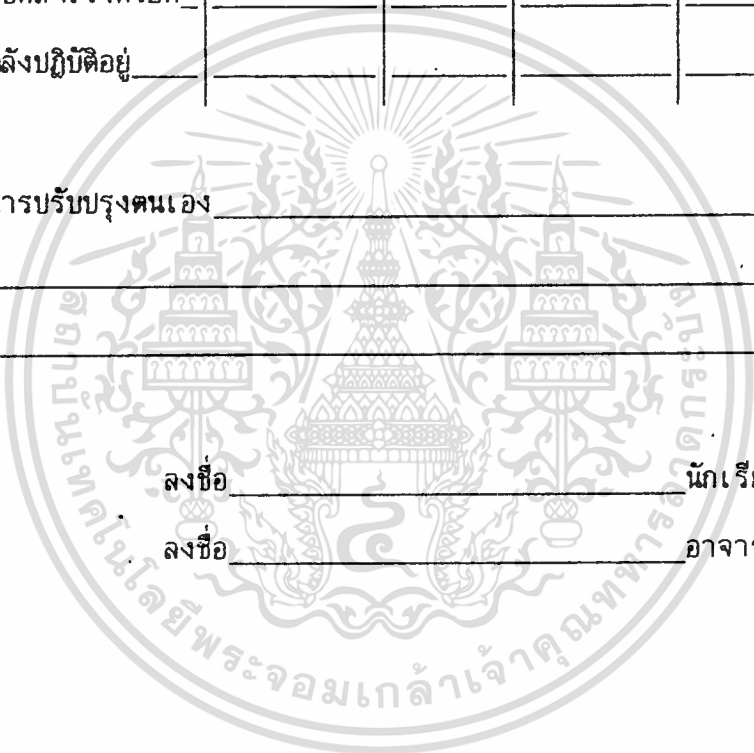

ลงชื่อ

นักเรียนฝึกงาน

ลงชื่อ

อาจารย์นิเทศก์

สรุปการฝึกงานภาคปฏิบัติ

ชื่อ-นาย/นางสาว _____

รวมวันปฏิบัติงานทั้งหมด _____ วัน รวม _____ ชั่วโมง

วันที่ปฏิบัติงานจริง _____ วัน ขาดงาน _____ วัน ป่วย _____ วัน

แบบประเมินผลสมุคบันทึกการฝึกงาน

หัวข้อการประเมิน	คะแนนที่ได้				
	5	4	3	2	1
- ความสม่ำเสมอ เป็นปัจจุบันในการบันทึกการปฏิบัติงาน					
- เนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์ชัดเจน					
- ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของสมุดบันทึก					
- การระบุคุณค่าและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงตนเอง					
- ความละเอียดถี่ถ้วนในการบันทึกผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย					
รวมคะแนนที่ได้					

ผลจากการประเมินผลคะแนนที่ได้ _____ ระดับคะแนน _____

ลงชื่อ _____ อาจารย์นิเทศก์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน (เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาเรื่อง ประเมินผลการฝึกงานนักเรียน บวช.3 วิทยาลัยพณิชยการ
บางนาฯยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน แต่การประเมินการฝึกงานด้านอื่น ๆ มีผู้ศึกษาไว้บ้างแล้ว
ผู้วิจัยจึงรวบรวมไว้เป็นหลักสำหรับการประเมินผลในครั้งนี้ด้วย ดังนี้คือ

ชาติรี รัตนวงศ์ ได้ศึกษา "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของ
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ออก
ฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม" ดังนี้

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรมในปีการศึกษา 2524 จำนวนทั้งหมด 123 คน โดยแยกออกเป็นระดับ บวช. 72 คน และระดับ บวส. 51 คน ดังแสดงในตารางที่ 1
2. กลุ่มของหน่วยงานอุตสาหกรรม ที่รับนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในปีการศึกษา 2524 เข้าฝึกงานโดยแบ่งออกเป็นผู้บริหารงาน (เจ้าของกิจการ/ผู้อำนวยการ/ผู้จัดการ) และหัวหน้างานซึ่งควบคุมดูแลนักศึกษาที่ฝึกงานอย่างใกล้ชิด จำนวน 49 หน่วยงาน ผู้วิจัยได้สรุปการวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานอุตสาหกรรม

1.1 นักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรมมีคะแนนเฉลี่ยคะแนนไม่ต่ำกว่า 2.50

1.2 ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการและหัวหน้างานที่คุมนักศึกษาฝึกงาน พบว่าบุคคลเหล่านี้มีระดับความรู้เพียงพอ และส่วนใหญ่จบการศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานอุตสาหกรรม

1.3 หน่วยงานอุตสาหกรรมที่นักศึกษาเข้าฝึกงาน พบว่า หน่วยงาน

ส่วนมากจัดจันรูปบริษัท ซึ่งมีระบบการบริหารงาน แต่ก็มีบ้างที่จัดจันระบบครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความต้องการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม พบว่า หน่วยงานฯ มีความต้องการรับเข้าฝึกงาน และให้ความร่วมมือกับสถาบันด้วยดีเสมอมา

3. ความพึงพอใจของหน่วยงานอุตสาหกรรมในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน พบว่า มีความพึงพอใจ เอาใจใส่ และถ่ายทอดวิชาเต็มที่

4. ความต้องการออกฝึกงานของนักศึกษาในหน่วยงานอุตสาหกรรม พบว่า นักศึกษามีความต้องการ เพราะต้องการประสบการณ์และเทคนิคใหม่ ๆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับปวช. กับระดับ ปวส. และพบว่าระดับปวส. มีความต้องการมากกว่า

5. ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจ และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับ ปวช. กับระดับ ปวส. พบว่า ทั้งสองระดับมีความพึงพอใจเท่าเทียมกัน

6. ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม พบว่า ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ รวมทั้งเทคนิคใหม่ ๆ แต่หัวหน้าหน่วยงานแต่ละหน่วยงานมักจะมีมอบหมายที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้นักศึกษากำหนดงานเฉพาะอย่างเป็นส่วนใหญ่ หากเปรียบเทียบระหว่างระดับ ปวช. กับระดับ ปวส. แล้วพบว่าระดับ ปวช. ค่อนข้างจะได้รับประสบการณ์มากกว่าระดับ ปวส.

7. ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานในหน่วยงาน เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรของสถาบัน พบว่า ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้ส่วนมากจะไม่ค่อยสอดคล้องกับหลักสูตรของสถาบันเท่าที่ควร²²

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับปรุงหลักสูตรภาคปฏิบัติของสถาบัน โดยแยกออกเป็นภาคปฏิบัติ

2. ควรปรับปรุงขั้นตอนของการติดตามผลงานของนักศึกษา ที่ออกฝึกงาน
ในหน่วยงานอุตสาหกรรม
3. ควรจัดประชุมชี้แจงขั้นตอนการฝึกงานให้นักศึกษา และอาจารย์ในเทศก์
ได้ทราบทั่วกัน เพื่อการปฏิบัติงานที่ตรงกัน
4. ควรจัดให้มีการตรวจเยี่ยมจากอาจารย์ในเทศก์ เพิ่มจำนวนครั้งมากขึ้น

สุธัญญา รัตนลัญญา ได้ศึกษา "เกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษา
ฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา" โดยใช้ผู้บริหาร อาจารย์ในเทศก์ อาจารย์
ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา จำนวน 450 คน ให้
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกสอน และสร้างแนวทางสำหรับเกณฑ์ประเมิน
ผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ผลวิจัยสรุปว่า

เกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอน ควรประกอบด้วย การเตรียมการสอนและบันทึก
การสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อการสอน บุคลิกภาพ การปกครอง
ชั้นเรียน การสรุป บทเรียน และการวัดประเมินผล และการวิจัยครั้งนี้ได้
พบอีกว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับเกณฑ์
ประเมินผลการฝึกสอน²³

อธิฐาน มงคลสถิตย์ ได้ศึกษา "การสร้างเกณฑ์ประเมินผลการศึกษาภาค
ปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี" โดยกำหนดคุณลักษณะที่จะประเมิน 2 ด้าน
ใหญ่ ๆ คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานการพยาบาลและความสามารถในการบริหาร
งานพยาบาลขั้นมูลฐาน โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 83 ข้อ ใช้กลุ่มตัวอย่างในการ
วิจัยที่เป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 2, 3, 4 จำนวน 100 คน
ผลการวิจัยพบว่า

ความเที่ยงของแบบประเมินผลทั้งฉบับของนักศึกษาทุกปี มีค่าเท่ากับ 0.99 ตามแบบของฮอยน์ และจากการหาค่าสัมประสิทธิ์ตามวิธีของเพียร์สันในการวัดความตรงของสภาพของแบบประเมินผลในด้านปฏิบัติการพยาบาล ได้ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ .05 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ทั้งสองด้าน²⁴

ทองหล้า สุนทร ได้ศึกษา "สถานประกอบการจังหวัดขอนแก่น กับความต้องการรับนักศึกษา บวช. ฝึกงาน" การวิจัยนี้กระทำเพื่อตอบปัญหา 4 ข้อ คือ

1. สถานประกอบการต้องการรับนักศึกษาฝึกงานที่มีความรู้ระดับใด
2. คุณสมบัติใดบ้างที่ควรปลูกฝังแก่นักเรียนฝึกงาน
3. สถานประกอบการควรให้บริการแก่นักเรียนฝึกงานด้านใดบ้าง
4. นักเรียนฝึกงานได้อะไรบ้างจากการฝึกงานในสถานประกอบการ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม 40 ข้อ ตามสถานประกอบการในจังหวัดขอนแก่น ให้ระดับคะแนน 5 ค่า จากมากไปหาน้อยตามลำดับ การวิจัย สรุปได้ว่า

1. สถานศึกษาต้องสอนทฤษฎีให้ละเอียดทุกสาขาวิชา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี และสามารถใช้ในการปฏิบัติงานได้
2. สถานศึกษาต้องปลูกฝังให้นักศึกษา มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน อดกลั้น รักงาน รักชาติ รักศาสนา และใช้ให้ถูกวิธี รักษาเครื่องมือที่มีราคาสูงได้ การทำวัสดุทุกชนิดตามคำสั่งของผู้ควบคุมงานและประหยัด ฯลฯ
3. ต้องตั้งใจฝึกงานเพื่อรับประสบการณ์และเกิดความชำนาญงาน ไม่เรียกร้องค่าบริการใด ๆ จากสถานประกอบการ
4. นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับเทคนิคและวิธีการทำงานใหม่ ๆ

เอกสารนี้เป็นต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้จัดทำนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้งานวิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกงาน คือ

1. ให้สถานศึกษาทุกแห่งติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อส่งนักเรียนไปฝึกงาน แล้วร่างระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยการส่งนักเรียนฝึกงานแล้วแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและดำเนินการ
2. ออกระเบียบเพื่อสอบความรู้สำหรับนักเรียนฝึกงาน ถ้าตรงกับรายวิชาใดก็ให้เก็บสะสมหน่วยกิตในรายวิชานั้นได้
3. ออกพระราชบัญญัติการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยให้สถานประกอบการทุกแห่งรับนักศึกษาฝึกงาน ซึ่งกำหนดระยะเวลาทำการฝึก หลักสูตรการฝึก ตลอดทั้งควบคุมดูแลความปลอดภัย²⁵

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทำการวิจัยตามโครงการวิจัยรูปแบบของกรมอาชีวศึกษา สาขาวิชาอาชีวศึกษาอุตสาหกรรมพบว่า

ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการพบในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน คือ ความประพฤติไม่เหมาะสม ไม่เข้าใจหลักการทำงาน มีการละเมิดกฎแห่งความปลอดภัย ขาดการดูแลให้คำแนะนำและปฏิบัติงานจากอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งเป็นผลให้ขาดการประสานงานกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ²⁶

กรมอาชีวศึกษา วิจัยโครงการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา พบว่า

การที่กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดว่าจะแก้ไขแผนการเรียนโดยเพิ่มสาขาและเวลาการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น โดยเน้นวิชาที่พหุถึงร้อยละ 80 มีวิชาสามัญร้อยละ 20 นั้นอาจไร้ผลถ้าหากไม่ได้มีการวิเคราะห์ความต้องการของนายจ้าง และวิธีการฝึกอาชีพที่จะสนองความต้องการของนายจ้าง หรือของงานที่มีอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 โลกของอาชีพมาประกอบการกำหนดเนื้อหาวิชาที่เรียน นอกจากนี้ ควรเห็น
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพการฝึกงานมากกว่าเวลาที่ทำไว้มาก ๆ ในปัจจุบันนักศึกษาที่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานจริงน้อยมาก โรงฝึกงานในสถานประกอบการมักจะมีนักเรียน
มากเกินไป อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่ใช้ฝึกนั้นแล้วยังขาดแคลนหรือไม่ก็
ล้าสมัย ครูผู้สอนเองก็ขาดประสบการณ์ โอกาสที่จะได้ฝึกในโรงงาน
อุตสาหกรรมมีน้อยหรือถ้าได้ฝึกก็ไม่ตรงกับทักษะที่ต้องฝึกมากนัก ปัญหาเหล่านี้
เป็นเพราะการร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนมีน้อย และเพิ่งจะเริ่มมีการ
ประสานงานกัน²⁷

จากการสรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา – สังเกตกรมอาชีวศึกษา
ประจำปี 2528 พบปัญหาของการส่งนักศึกษาฝึกงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงาน
ของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ

การจัดส่งนักศึกษาฝึกงานขาดกฎหมายรับรองที่จะให้หน่วยงานเอกชนเข้า
ร่วมมืออย่างเต็มที่ สถานศึกษาไม่มีแรงจูงใจที่จะส่งนักเรียน-นักศึกษาเข้า
ฝึกงาน เนื่องจากต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น สถานศึกษาไม่มีระบบการจัดที่ถูกต้อง
เหมาะสม ขาดคู่มือการฝึกงาน ครูผู้สอนในสถานศึกษาขาดประสบการณ์ด้านงาน
อุตสาหกรรม นอกจากนี้ ผลการวิจัยโครงการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาในส่วน
ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานที่เหมาะสมให้กับนักศึกษา และปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง
คือโครงการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับความ
ต้องการของทางหน่วยงาน²⁸

วิรัช กุมพาศ ได้ให้ความเห็นกรณีอุปสรรคของการฝึกงานมีใจความพอสรุป
ได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"การส่งนักเรียน-นักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นปัญหา
เกือบทุกประเทศอันเกิดจากจุดอ่อนของหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมทั้งหมด คือ
สถานประกอบการ สถาบันศึกษาและรัฐบาล"

อุปสรรคจากสถานประกอบการ

1. ขาดแคลนสถานที่ส่งนักศึกษาออกฝึกงาน
2. ความต้องการฝึกงานไม่เหมาะสมกับสถานประกอบการที่มีอยู่
3. สถานประกอบการอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษามาก
4. ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ฝึกงานให้กับนักศึกษาในสถานประกอบการ
5. ขาดแคลนเงินสนับสนุนในการจัดการฝึกงานให้แก่นักศึกษา
6. ไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเท่าที่ควร

อุปสรรคจากสถานศึกษา

1. ครูขาดประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการ
2. ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการ
3. ขาดการสร้าง ความสนใจชักจูงให้นักศึกษาฝึกงาน
4. ขาดการจัดระบบบริหารงานในการส่งนักศึกษาออกฝึกงาน
5. ขาดการติดต่อและขอความร่วมมือจากสถานประกอบการ

อุปสรรคจากรัฐบาล

1. ข้อยกพร่องในการวางแผนกำลังคน
2. ไม่มีกฎหมายส่งเสริมการฝึกอาชีพ

3. ระบบเงินกู้หรือการช่วยเหลือทางการเงินไม่เพียงพอ

ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการส่ง นักศึกษาออกฝึกงานมีปัญหาเรียงตามลำดับจากปัญหาแรกดังนี้ ยังไม่มีกฎหมาย รองรับการผลิตงานสถานประกอบการบางสาขามีน้อยเกินไป ระยะเวลาฝึก น้อยเกินไปฝึกไม่ต่อเนื่องตลอดปีวุฒิภาวะ และความรับผิดชอบของนักศึกษา (โดยเฉพาะระดับ ปวช.) ความพร้อมของสถานศึกษา อาจารย์ในเทศก์มีน้อย เพราะมีงานด้านอื่นมาก และงบประมาณมีจำกัด นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการ โดยเรียงลำดับ ต่อไปนี้

1. ควรมีคณะกรรมการเฉพาะ
2. ออกสำรวจสถานประกอบการอย่างจริงจัง
3. สร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกงานของ นักศึกษา
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ
5. มีหลักประกันความปลอดภัยของนักศึกษาที่ เข้าฝึกงาน
6. หลักสูตร และ แผนการเรียนควรเอื้ออำนวยต่อการฝึกงานอย่างจริงจัง
7. ระยะเวลาการฝึกงานควรเป็น 45-60 วัน หรือมากกว่า
8. ต้องมีนักศึกษาให้สถานประกอบการตลอดไปทั้งปี
9. สถานศึกษาควรมีเครื่องมือให้พร้อม รวมทั้งแบบฟอร์มต่าง ๆ ด้วย
10. มีการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ
11. มีความพร้อมด้านปัจจัยของนักศึกษา
12. สร้างชื่อเสียงของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน
13. ควรมีกฎหมายรองรับ³¹

จากการสรุปความสำคัญของการฝึกงานอาชีพ และสภาพปัญหาต่าง ๆ ในสถาน ศึกษาแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมในการจัดการดำเนินงานของ สถานศึกษาเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการ ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษาอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวทางการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ไพศาล สิงลารัตน์ ได้ทำการวิจัยเรื่องท่าการนำเสนอเกณฑ์ประเมินผลการ ฝึกงานของนักเรียน-นักศึกษา สาขาวิชาช่างก่อสร้างประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัย เทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา องค์ประกอบการฝึกงานของนักศึกษา และเพื่อนำเสนอเกณฑ์ประเมินผลการฝึกงานของ นักศึกษา สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ คือ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรม อาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์นิเทศก์ สาขาวิชาก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 63 คน วิศวกร หรือผู้ควบคุมงานจากสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวน 20 คน นักศึกษา แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ผ่าน การฝึกงานแล้ว จำนวน 242 คน รวมทั้งสิ้น 341 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบ เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ช่วย ผู้บริหาร จำนวน 8 คน อาจารย์ผู้สอน อาจารย์นิเทศก์ สาขาวิชาก่อสร้าง จำนวน 12 คน วิศวกรหรือผู้ควบคุมงานจากสถานประกอบการ จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อคุณลักษณะย่อยขององค์ประกอบ การฝึกงานของนักศึกษา และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรายการประเมินผลของนักศึกษา ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า รายการประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความจำเป็นต่อ การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา 50 รายการ จาก 67 รายการ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบการฝึกงานของนักศึกษา 3 ด้านด้วยกัน คือองค์ประกอบด้านความรู้ความ สามารถ และทักษะขององค์ประกอบด้านปริมาณและคุณภาพของงาน และองค์ประกอบด้าน

ไพฑูรย์ สิวารรรณกุลศิริ และ คณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกงานใน
หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและสถานประกอบการของเอกชน ของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาบริหารธุรกิจวิทยาลัยเทคโนโลยี และ
อาชีวศึกษาวิทยาเขตพัฒนการพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2529 มีวัตถุประสงค์
2 ประการ คือ เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาฝึกงานในหน่วยราชการของ
รัฐหรือสถานประกอบการของเอกชนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา
บริหารธุรกิจ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการฝึกงานในทรรณะ
ของนักศึกษาผู้เข้ารับการฝึกงาน และ ผู้ให้การฝึกงาน

ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามจากประชากร 2 กลุ่ม นักศึกษาฝึกงาน และผู้ให้การ
ฝึกงานกลุ่มละ 426 คน รวม 852 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงกับอัตราร้อยละ
จะไม่ตรงกับที่เคยเรียนมา รวมทั้งไม่มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน

สำหรับความต้องการของนักศึกษาฝึกงานพบว่า นักศึกษาต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม
เกี่ยวกับเครื่องใช้สำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร และจิตวิทยา เพื่อประโยชน์ต่อการฝึกงาน

จากการศึกษาปัญหาของสถานประกอบการพบว่า นักศึกษาฝึกงานมิได้ก่อให้เกิด
ผลเสียต่อสถานประกอบการ กลับเห็นว่านักศึกษาสามารถฝึกงานได้ผลน่าพอใจ และมี
ข้อสังเกตว่านักศึกษาฝึกงานยังไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ผู้ให้การฝึกงานเสนอว่า
นักศึกษาควรเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องการใช้เครื่องใช้สำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร
จิตวิทยา ตลอดจนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีน้ำใจ มีจรรยาบรรณวิชาชีพด้วย และผู้วิจัยเสนอ
ว่าสถานศึกษาควรกำหนดขอบข่ายของงานให้แก่ผู้ให้การฝึกงานทราบว่าต้องการให้นักศึกษา
ได้ฝึกงานอะไรบ้าง รวมทั้งนักศึกษาฝึกงานจะมีความรู้ในด้านอื่น ๆ นอกจากวิชาชีพเฉพาะ
ที่เรียน³³

กษกร อธิปัตติ ทำการวิจัยเรื่องความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการ
และครูช่างอุตสาหกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการฝึกงานอาชีพในสถาน
ประกอบการของนักเรียนแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิจัยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
กับความคาดหวังของครูช่างอุตสาหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการฝึกงานอาชีพ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสถานประกอบการของนักเรียนแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนด โดยครูและเจ้าของสถานประกอบการ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด มาตราส่วนประมาณค่า และคำถามแบบเลือกตอบกับเจ้าของสถานประกอบการ 162 คน และครูช่างอุตสาหกรรม 50 คน รวม 212 คน นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ หัวหน้าหมวดวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 11 คน เกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าซี ผลการวิจัยพบว่า

1. เจ้าของสถานประกอบการมีความคาดหวังอยู่ในระดับสูงที่สุดต่อการฝึกงานอาชีพของนักเรียนด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

ในด้านการฝึกงานอาชีพโดยทั่วไป การฝึกงานอาชีพควรจะได้รับารร่วมเมื่อจากเจ้าของสถานประกอบการ ตามที่เจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการมีความพอใจในด้านผู้เข้ารับการฝึกงานอาชีพจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกทักษะในการทำงานดีขึ้น ในด้านวิธีการฝึกควรมีการปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฝึกงานก่อนการฝึกจริง ในด้านเวลาในการฝึกควรกำหนดเวลาฝึกไว้อย่างต่อเนื่องกันในด้านการประสานงานการประสานงานจะช่วยให้การฝึกมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในด้านการนิเทศและการควบคุมการฝึกงาน มีการควบคุมโดยผู้ที่มีความรู้และทักษะในวิชาชีพเป็นอย่างดี ในด้านค่าใช้จ่ายการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการฝึกงานในโรงเรียน ในด้านวัสดุ-อุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกควรมีวัสดุ-อุปกรณ์และเครื่องมือพร้อมที่จะรับนักเรียนเข้าฝึก ในด้านการประเมินผล การฝึกควรเน้นการปฏิบัติและในด้านการปรับปรุง และส่งเสริมการฝึกควรทำให้ได้รับการฝึกที่ยังขาดทักษะได้ฝึกเพิ่มเติม

ส่วนครูช่างอุตสาหกรรม มีความคาดหวังต่อการฝึกงานอาชีพของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ :-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคาดหวังอยู่ในระดับสูงที่สุดต่อข้อความที่ว่า การฝึกงานอาชีพจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกมีทักษะในการทำงานดีขึ้น การฝึกควรฝึกตามคำแนะนำหรือคำสั่งของผู้ควบคุมการฝึกควรนิเทศโดยผู้ที่มีความรู้และทักษะในวิชาชีพเป็นอย่างดี การมีวัสดุ-อุปกรณ์และเครื่องมือพร้อมจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกมีทักษะในวิชาชีพสูงและการประเมินผลการฝึกงานควรเน้นการปฏิบัตินอกจากนี้ควรมีความคาดหวังอยู่ในระดับสูงต่อข้อความที่ว่า การฝึกงานอาชีพมีความจำเป็นต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรม เวลาในการฝึกควรกำหนดไว้อย่างเพียงพอที่จะทำให้ผู้เข้ารับการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี การประสานงานควรมีคณะกรรมการรับผิดชอบ การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจะทำให้เกิดความร่วมมือในการฝึกดีขึ้น สถานที่ฝึกควรมีความพร้อมที่จะรับนักเรียนเข้าฝึกงานและควรให้ผู้เข้ารับการฝึกที่ยังขาดทักษะได้ฝึกเพิ่มเติม

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังปรากฏว่า เจ้าของสถานประกอบการและครูช่างอุตสาหกรรม มีความคาดหวังต่อการฝึกงานอาชีพของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ $= .05$

2. เจ้าของสถานประกอบการมีเงื่อนไขต่อการฝึกงานอาชีพในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้เข้ารับการฝึกควรเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ควรมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และได้ฝึกปฏิบัติมาพอสมควร ควรปฏิบัติตามระเบียบของสถานประกอบการและในการฝึกแต่ละครั้งควรจะมี จำนวน 2-3 คน ต่อสถานประกอบการ 1 แห่ง

2.2 วิธีการฝึกควรให้นักเรียนภาคทฤษฎีและฝึกที่โรงเรียนแล้วฝึกเพิ่มเติมในสถานประกอบการ โดยฝึกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ต่องาน 1 อย่าง ด้วยวิธีฝึกสลับกันเป็นช่วง ๆ ตามลักษณะของงาน

2.3 เวลาในการฝึกควรเป็น วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ วันละ 6-8 ชั่วโมง และในแต่ละปีควรรีใช้เวลาดูฝึกรวม 1 ภาคการศึกษา แยกฝึกภาคการศึกษาละ

2 เดือน โดยฝึกในช่วง 2 เดือน หลังของแต่ละภาคเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เสนอข้อมูลเท่านั้นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การประสานงานควรวีให้ตัวแทนจากสถานศึกษา และสถาน

ประกอบการร่วมกันเป็นผู้ประสานงาน โดยควรวีประสานงานแบบเป็นทางการ

2.5 การนิเทศและการควบคุมการฝึก ควรวีให้ครูและเจ้าหน้าที่เทคนิคใน

สถานประกอบการเป็นผู้นิเทศ โดยนิเทศสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนผู้ควบคุมการฝึกงานควรวีเป็นเจ้าหน้าที่เทคนิคในสถานประกอบการ

2.6 ค่าใช้จ่ายในการฝึก ผู้เข้ารับการฝึกไม่ควรวีจะเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

แต่ควรวีจะได้รับค่าตอบแทนจากสถานประกอบการ สถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าไปฝึกงานอาชีพไม่ควรวีได้รับการช่วยเหลือใด ๆ จากรัฐบาล

2.7 วัสดุ-อุปกรณ์ และเครื่องมือในการฝึก ควรวีมีสภาพที่พร้อมจะ

การใช้งานและมีความปลอดภัยสำหรับผู้เข้ารับการฝึก ควรวีจะใช้งานได้เฉพาะอย่าง แม้จะมีจำนวนไม่ครบตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึกก็ได้

2.8 การประเมินผลการฝึก ควรวีให้ครูและเจ้าหน้าที่เทคนิคในสถาน

ประกอบการเป็นผู้ประเมินผล โดยประเมินผลเดือนละครั้งและควรวีกำหนดอัตราส่วนในการให้คะแนนร่วมกันระหว่างครูและเจ้าหน้าที่เทคนิคในสถานประกอบการในอัตราส่วน 50:50 ส่วนการกำหนดคะแนนภาคปฏิบัติต่อภาคทฤษฎีในการศึกษาตามแนวการเรียนช่างอุตสาหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรวีกำหนดในอัตราส่วน 60:40

2.9 การปรับปรุงและส่งเสริมการฝึก ควรวีให้ผู้ประเมินผลเสนอแนะ

ทักษะที่ผู้เข้ารับการฝึกควรวีเพิ่มเติมส่วนที่ผ่านการฝึกงานอาชีพและทักษะที่ควรวีได้ปรับปรุงหรือประกาศนโยบายเพื่อใช้ในการสมัครงานต่อไป

ครูช่างอุตสาหกรรมก็ได้กำหนดเงื่อนไขส่วนใหญ่เหมือนเจ้าของสถาน

ประกอบการ ยกเว้นบางด้านดังต่อไปนี้ :-

ผู้เข้ารับการฝึกควรวีจะเป็นนักเรียนชั้น ม.4-6 และควรวีจะมีจำนวน 5-10 คน ต่อสถานประกอบการ 1 แห่งในการฝึกแต่ละครั้ง วิธีการฝึกควรวีจะฝึกให้เสร็จทีละอย่างเวลาในการฝึกควรวีฝึกเพียง 1 เดือน ค่าใช้จ่ายในการ

รัฐบาลควรรักษาความช่วยเหลือสถานประกอบการที่รับนักเรียนไปฝึกงานอาชีพ โดยการลดหย่อนภาษีให้ ครูควรจะได้รับค่าตอบแทนทั้งค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะ ในการออกนิเทศ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกควรมีจำนวนครบตามจำนวน ผู้เข้ารับการฝึก การประเมินผลควรใช้เวลา 2 สัปดาห์ ต่อการประเมินผล 1 ครั้ง และการให้คะแนนการเรียนภาคปฏิบัติต่อภาคทฤษฎีตามแผนการเรียน ข้างอุตสาหกรรมควรกำหนดในอัตราส่วน 7:3 34

วรรณดา ไชยพิชญ์วัฒน์ ได้เสนอแนะแนวทางลดปัญหาการว่างงานของคนที่มีความรู้จะสำเร็จลุล่วงไปได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจจัดกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายแรกได้แก่ฝ่ายแรงงานเอง ประกอบด้วย ผู้มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจบออกมาแล้วยังหางานทำไม่ได้ ผู้กำลังศึกษาเล่าเรียนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝ่ายที่สอง คือ ฝ่ายนายจ้าง ได้แก่ นายจ้างหรือสถานประกอบการ และฝ่ายที่สามคือรัฐบาล ได้แก่ คณะรัฐบาลหน่วยงานวางแผนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งแต่ละฝ่ายจะต้องช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่ตนเองจะทำได้ให้มากที่สุด เพื่อลดความรุนแรงของปัญหา และช่วยให้ผู้รู้มีงานทำเร็วที่สุดดังนี้

1. ฝ่ายแรงงานหรือผู้จบการศึกษายังไม่ควรเลือกงาน สถานที่ทำงาน ขวนขวายหาความรู้พิเศษเพิ่มเติมและสำหรับผู้มีธุรกิจทางครอบครัวแล้วให้ใช้ความรู้ความชำนาญที่ตนเมื่ออยู่ปรับปรุงกิจการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับผู้อยู่ในระบบการศึกษา ให้เตรียมตัวให้เหมาะสมสอดคล้อง กับความต้องการแรงงานของหน่วยงานเอกชน โดยหาประสบการณ์ทำงานเพิ่มเติมนอกเวลา เรียนเท่าที่โอกาสจะอำนวยให้ หากความรู้พิเศษเพิ่มเติม โดยเฉพาะความรู้พิเศษซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานเลือกสาขาวิชาเรียน โดยคำนึงถึงประโยชน์จากวิชานั้น คำนึงถึงคุณภาพที่จะได้รับจากการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการทำงาน

2. ฝ่ายนายจ้าง นับเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะรองรับงานควรร่วมมือกันกับราชการในการให้ข้อมูลตามความต้องการกำลังคนเข้าร่วมในวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการเชิงพาณิชย์เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักพบแรงงาน ช่วยนักเรียน-นักศึกษาได้เข้าฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ลดเงื่อนไขหลักประกันในการรับคนเข้าทำงานบ้าง ให้ความร่วมมือแก่ทางราชการในขบวนการจัดหางาน เผยแพร่ข่าวสารและตลาดแรงงาน เป็นต้น

3. หน่วยงานรัฐบาล ควรได้ปรับปรุงนโยบาย และแผนงานให้การศึกษา บางเรื่องบางวิชา และระดับการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แรงงาน ปรับปรุงระบบแนะแนวอาชีพและการศึกษา การจัดหางาน การจัดนักพบ แรงงาน การติดตามผลการมีงานทำ และการว่างงานของคนที่มีความรู้ การ ปรับปรุงคุณภาพคนให้มีความรู้และสามารถปฏิบัติงานได้จริงรวมทั้งการฝึกอบรม กำลังคนให้มีระเบียบวินัย ศีลธรรม และจริยธรรม เป็นต้น³⁵

กมล สุวรรณรงค์ และคณะ ได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการจัดส่งนักศึกษา ในสถานประกอบการ เพื่อศึกษาถึงผลได้ผลเสียของการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถาน ประกอบการ วิธีดำเนินการ ทำการสังเกต สัมภาษณ์และออกแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง และแหล่งข้อมูล 4 กลุ่ม คือ สถานประกอบการ ผู้ปกครองของนักศึกษา ครู-อาจารย์ และ นักศึกษา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ และ ค่าเฉลี่ยผลการวิจัยพบว่า

การอาชีวศึกษาในอนาคตต้องฝึกคนให้สามารถปรับตัวให้ เข้ากับความเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีและทาง เศรษฐกิจ การจัดการศึกษาแบบร่วมมือระหว่างวิทยาลัย กับสถานประกอบการนั้น วิทยาลัยจะได้รับผลดีด้านลควิสดูฝึกและการอบรมสั่งสอน นักศึกษาจะสามารถประกอบการอาชีพได้ ส่วนผลเสียคือ นักศึกษาอาจประพฤติดี ผิด ได้ง่าย³⁶

กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา ได้ทำการประเมินผลโครงการต้นแบบการ

ฝึกงานนักเรียน-นักศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างองค์การครูสภา และกรมอาชีวศึกษา

เอกสารที่ 11 โครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการ ฝึกอบรมครูผู้สอน และผู้ช่วยสอน ครูผู้สอน และผู้ช่วยสอนในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาวิชาชีพต่าง ๆ ทั้ง ระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท. กับองค์การค้ำคຸຣຸສກຳ ເຊິ່ງເປັນ ຫນ່ວຍງານທີ່ເຮັດການສັນຍາ ແລະ ເປີດໂອກາສຳຫຼັບນັກຮຽນ-ນັກສຶກສາ ໄດ້ເຂົ້າຮັບການຝຶກຊ້ານໃນ ຫນ່ວຍງານຂອງອຳນວຍງານໂດຍມີວັດຖຸປະສຸງເພື່ອການຈັດຝຶກຊ້ານໃຫ້ເປັນຮະບົບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຫຼັກການແລະ ເນື້ອຫາຂອງຫຼັກສູດ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນ-ນັກສຶກສາ ໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ແລະ ປະສຸບການຮຳ ໃນ ການປຸກປັດຊ້ານໃນສະພາການທຳງານຈຳນັງຈັງ ເຊິ່ງເປັນປະໂຫຍດແກ່ການປະກອບອາຊີບ ເຊິ່ງມີວິຊີ ດາເນີນໂຄຣງການດັ່ງນີ້

1. ມີການຈັດຕັ້ງຄະຊັກຊັກການຈັດຫຼັກສູດ ກຳນົດເນື້ອຫາຮາຍລະເຢັຍດ ການຝຶກຊ້ານແລະ ການປະເມີນຜົນສຳຫຼັບສາກົນຕ່າງ ຕ່າງ ຕ່າງ
2. ວິທະຍາລັຍນຳສັບຄັກຊັກມາຮຽນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄຣງການ 13 ຫ່າງ ສົ່ງນັກສຶກສາ ເຂົ້າຝຶກຊ້ານໃນຫນ່ວຍງານຂອງອຳນວຍງານໂດຍແບ່ງເປັນຄຸ່ມດັ່ງນີ້
  - 2.1 ຄຸ່ມງານບຸຮົນຮຽນຮຽນແລະ ພາສາຍັກຊັກ ໄດ້ແກ່ ວິທະຍາລັຍພອນຍັກຊັກ ອນບຸຮົນ ວິທະຍາລັຍພອນຍັກຊັກບາງນາ ວິທະຍາລັຍພອນຍັກຊັກເຊຕຸນ ແລະ ວິທະຍາລັຍ ອິນທຣາຊັຍ
  - 2.2 ຄຸ່ມງານຜູ້ສັບຄັກຊັກສຶກສາ ໄດ້ແກ່ ວິທະຍາລັຍເຕຄນິກຮາຊັກສິທຣາຮາມ ວິທະຍາລັຍເຕຄນິກອນເມັອງ ວິທະຍາລັຍເຕຄນິກມິນບຸຮົນ ແລະ ວິທະຍາລັຍເຕຄນິກ ສມຸທຣປຣາການ
  - 2.3 ຄຸ່ມງານການພິມ ໄດ້ແກ່ ວິທະຍາລັຍສິລປັກຊັກຊັກຊັກຊັກ ວິທະຍາລັຍ ອາຊີບສຶກສາອນບຸຮົນ ແລະ ວິທະຍາລັຍອາຊີບສຶກສາເສວກາ
  - 2.4 ຄຸ່ມງານຕັດເຢັບເລື້ອຊັກຊັກສາຊັກຊັກ ໄດ້ແກ່ ວິທະຍາລັຍອາຊີບສຶກສາ ເສວກາ ວິທະຍາລັຍອາຊີບສຶກສາເຢັຍມລອ ວິທະຍາລັຍເຕຄນິກທຸນຮາຊັກ ແລະ ວິທະຍາລັຍເຕຄນິກສມຸທຣປຣາການ
  - 2.5 ຄຸ່ມງານແລະ ເຮືອນທັງພລາສຕິກ ໄດ້ແກ່ ວິທະຍາລັຍສິລປັກຊັກຊັກຊັກ ຊັກຊັກ

ເອກສາຣນີ້ເປັນເອກສາຣທີ່ສົງຄວນໃຫ້ສຳຫຼັບການໃຊ້ງານເພື່ອການສຶກສາເທ່ານັ້ນ ໄດ້ອຸນຸຍາດໃຫ້ນຳໄປໃຊ້ປະໂຫຍດດ້ານການຄ້າ ໄດ້ວ່າຄຣຣມີໂດຍທັງສິ້ນ ອີກທັງຫ້າມມີໃຫ້ຕັດປ່າງເນື້ອຫາ ແລະ ຕ້ອງອ້າງອິງເຊິ່ງເຈົ້າຂອງເອກສາຣທຸກຄັ້ງທີ່ມີການນຳໄປໃຊ້

3. สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน รุ่นละ 10 ลิปดาห์ โดยแบ่งเป็น 2 ผลัด คือ ผลัดที่ 1 เวลา 08.30 น.-13.30 น. และผลัดที่ 2 เวลา 10.30 น.- 17.30 น.
4. องค์กรคำครุสภาจัดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการฝึกงานให้เป็นไปตามหลักสูตร กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของการฝึกงาน
5. องค์กรคำจัดหน่วยงานสถานที่ที่จะใช้สำหรับฝึกงาน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและประสบการณ์ที่นักเรียน-นักศึกษาพึงจะได้รับ และออกใบรับรองผ่านงานให้แก่ นักเรียน-นักศึกษาที่ผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

วิธีการประเมินผล ทักษะการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา เอกสารและใช้แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ได้แก่ หัวหน้าหมวดงาน องค์กรคำครุสภาที่รับผิดชอบการฝึกงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นศิษย์ นักศึกษา อาจารย์ นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกงานรุ่นที่ 1 จำนวน 50 คน ข้อมูลที่ได้นำไปประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (spss) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่และอัตราส่วน ร้อยละ เป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินผลในด้านการดำเนินงานของโครงการสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานของโครงการเป็นไปตามขั้นตอนตามที่ระบุไว้ในแผนอย่างดี การดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ เช่น การจัดระยะเวลาการจัดงานให้นักศึกษามีความเหมาะสมดี มีบางส่วนเท่านั้นที่ยังคงเป็นปัญหา โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

1.1 การให้นักศึกษาลงฝึกงานหมุนเวียนไปตามจุดต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในส่วนของนักศึกษานั้น มีความพึงพอใจต่อระบบการฝึกงานนี้ โดยเห็นว่า ทาให้ตัวเองได้เรียนรู้งานหลายด้าน แต่ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่เห็นว่าการหมุนเวียนแบบนี้ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องคอยสอนงานอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อสอนจบแล้วนักศึกษานั้นก็ย้ายไปอยู่จุดอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 การตรวจเยี่ยมของสถานศึกษา ทั้งตัวนักศึกษาและเจ้าหน้าที่องค์การคำครุสภาเห็นว่า การตรวจเยี่ยมของครู-อาจารย์มีผลในด้านกำลังใจ การช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการฝึกงาน แต่ปรากฏว่าการตรวจเยี่ยมดังกล่าวมีน้อย และไม่เป็นไปตามแผน

1.3 ครู-อาจารย์ที่รับผิดชอบการฝึกงาน ส่วนใหญ่เห็นว่า การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโครงการมีความเหมาะสมดีแล้วและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาดี จะมีเพียงการจัดเวลา เรียนให้สอดคล้องกับเวลาฝึกงานขององค์การคำ ซึ่งเป็นปัญหามากที่สุด

1.4 นักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจต่อระบบการฝึกงาน เช่นนี้ แต่มีปัญหามา เรื่องของการเดินทาง เนื่องจากต้องเดินทางมาฝึกงานและกลับไปเรียนต่อ ซึ่งบางครั้งระยะทางในการเดินทาง ไปยังจุดฝึกงานหรือจากจุดงานไกลมาก ทำให้เสียเวลาในการเดินทางหรือ เดินทาง ไปฝึกงานหรือ เรียนไม่ทัน

การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ สรุปได้ว่าการฝึกงานตามโครงการ ต้นแบบรุ่นที่ 1 บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง โดยมีข้อสังเกตดังนี้

1.1 เมื่อเปรียบเทียบการฝึกงานตามระบบเก่า นักศึกษาในโครงการ ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำ และช่วยย่น การทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำมีความสะดวกน้อยกว่านักศึกษาระบบเก่า

1.2 การฝึกงานตามโครงการต้นแบบ ทำให้นักศึกษาได้มีการฝึกฝนในเรื่องวินัย การตรงต่อเวลาและมนุษยสัมพันธ์ และได้รับประสบการณ์งานอาชีพเป็นส่วนใหญ่ เป็นส่วนน้อยที่ได้รับแนวทางการประกอบอาชีพส่วนตัว นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ครุสภาควบคุมการทำงานของนักศึกษา ได้เข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจาก เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีผลต่อการเสริมสร้างประสบการณ์ในการฝึกงาน
ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก

2. ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมนิเทศการฝึกงานของนักศึกษา ควร
ได้พบกับเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการฝึกงานของนักศึกษา เพื่อได้รับทราบข้อมูลปัญหา
อุปสรรคได้ชัดเจน

3. ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ริเริ่มในการทำงาน
มากกว่าการทำงานในลักษณะประจำหรือทำตามเจ้าหน้าที่ประจำ อาจจะได้
เรียนรู้เทคนิคการทำงานใหม่ ๆ จากนักศึกษา เนื่องจากขณะนี้เจ้าหน้าที่เรียนรู้
เทคนิคการทำงานใหม่ ๆ จากนักศึกษาน้อย³⁷

สุวรรณา ดอนขวา ได้ทำการวิจัย เรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ
ของนักเรียน-นักศึกษาในสถานประกอบการของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กรุงเทพมหานคร

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการ
ฝึกงานอาชีพนักเรียน-นักศึกษาในสถานประกอบการของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 325 ฉบับ ไปยังกลุ่มประชากรซึ่ง
เป็นผู้ช่วยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการ
นักเรียน-นักศึกษา หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและ
จัดหางาน และอาจารย์นิเทศก์การฝึกงานในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต
กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามได้รับกลับคืนมาเป็นจำนวน 293 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.15
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละผลการวิจัยพบว่า

"สภาพการดำเนินงานในการฝึกงานอาชีพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 2
รูปแบบ คือ รูปแบบที่ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ และ นำใช้รูปแบบที่
ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ มีผู้ช่วยการสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาผู้ช่วย
ผู้ช่วยการฝ่ายกิจการนักเรียน- นักศึกษาเป็นประธานกรรมการ และผู้ช่วย

ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเป็นผู้ประสานงาน ส่วนสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการ
 ในรูปคณะกรรมการจะมีหัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน ดำเนินการร่วม
 กับคณะวิชา โดยมีผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเป็นที่ปรึกษาและประสานงาน

สภาพปัญหาในการดำเนินงานอาชีพของสถานศึกษาทั้ง 2 รูปแบบ มีปัญหา
 เกี่ยวกับความไม่พร้อมในเรื่องยานพาหนะจัดส่งนักเรียน-นักศึกษาฝึกงาน อาจารย์
 นิเทศมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาเตรียมการ ขาดเกณฑ์มาตรฐานในการ
 ประเมินผลงาน ภาคปฏิบัติ ขาดความร่วมมือ และความกระตือรือร้นจากบุคคลที่
 เกี่ยวข้อง การสนับสนุน เพื่อเพิ่มทุนความเข้าใจยังไม่เพียงพอ บุคลากรไม่มี
 ส่วนร่วมในการวางแผน"³⁸

กรมอาชีวศึกษา ได้จัดทำรายงานการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพ
 ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถาน
 ศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน และแผนก
 วิชาต่าง ๆ ของสถานศึกษา พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ
 สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการเข้าสู่ตลาดแรงงานของนักเรียน-นักศึกษา การเก็บ
 รวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากหัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน จากสถาน
 ศึกษาทุกแห่งในสังกัด จำนวน 202 แห่ง โดยใช้แบบสำรวจที่ได้จัดทำขึ้นส่วนการเก็บข้อมูล
 การจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพโดยแผนกวิชาต่าง ๆ จะใช้แบบสัมภาษณ์และการสังเกตการจัด
 กิจกรรมของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งสุ่มแบบเจาะจง (Purposing Sampling)
 จำนวน 18 แห่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
 ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถานศึกษา มีดังนี้

1.1 กิจกรรมเสริมวิชาชีพที่จัดขึ้น โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะของ

นักเรียน- นักศึกษา สารสำคัญของกิจกรรมนี้จะเป็นการเสริมสร้างความพร้อม

าให้นักเรียน-นักศึกษา สามารถมองเห็นแนวทางสู่โลกอาชีพ สู่ตลาดแรงงาน
สู่การศึกษาต่อในระดับสูงหรือแนวทางอื่น หลังจากจบการศึกษาแล้ว หน่วยงาน
ที่จัดกิจกรรมนี้ส่วนใหญ่จะเป็นงานแนะแนวอาชีพและจัดหางานในสถานศึกษา

1.2 กิจกรรมเสริมอาชีพที่จัดขึ้นโดยเน้นด้านทักษะความรู้ในวิชาชีพ สาระ
สำคัญของกิจกรรมนี้ จะเป็นการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงาน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมนี้คือแผนกวิชาต่าง ๆ ในสถานศึกษา

2. ปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพตามรูปแบบนี้

2.1 การจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถานศึกษาขาดความเป็นเอกภาพ
เนื่องจากหน่วยงานที่จัดกิจกรรมแต่ละหน่วยงานเมื่อระบในการดำเนินงาน และ
สายบังคับบัญชาขึ้นอยู่กับผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละฝ่าย

2.2 ขาดบุคลากรปฏิบัติงานในงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน ที่มีวุฒิการ
ศึกษาวิชาเอกแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งสภาพปัจจุบันมีบุคลากรที่มีวุฒิ
ดังกล่าวเพียงร้อยละ 32.6 นับว่ามีจำนวนน้อยมาก และบุคลากรที่ปฏิบัติงานนี้
ร้อยละ 82.0 จะต้องปฏิบัติงานสอนด้วย โดยมีบุคลากรจำนวนร้อยละ 29.9
และ 38.2 มีคาบการสอน 11-20 คาบ/สัปดาห์ ขึ้นไปตามลำดับ

3. ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความสัมพันธ์สูงมาก
จากการสำรวจพบว่า มีสถานศึกษาในสังกัดร้อยละ 98.5 ได้ติดต่อขอความร่วมมือ
จากทางสถานประกอบการ ลักษณะการขอความร่วมมือที่กระทำกันส่วนมากในสถาน
ศึกษา คือ

3.1 การเชิญสถานประกอบการมาเป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน-
นักศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน

3.2 การติดต่อประสานงานเรื่องการส่งนักเรียน-นักศึกษาฝึกงาน

3.3 การติดต่อประสานงานเรื่องการรับนักเรียน-นักศึกษาเข้าทำงาน

การติดต่อกับสถานประกอบการนั้น สถานศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 89.2 ติดต่อกับ

โดยตรง แต่มีปัญหาในการเดินทางไปติดต่อ เนื่องจากระยะทางไกลและความ
ไม่สะดวกในการขอใช้พาหนะเดินทาง³⁹

พิพัฒน์ บุญญาสัย วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
รัฐบาลและหน่วยงานเอกชน ในการจัดการอาชีวศึกษา สาขาพาณิชยกรรม ให้สอดคล้อง
กับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อประเมินผลการจัดส่งนักเรียน-นักศึกษา ของวิทยาลัยพณิชยการ
บางนาไปฝึกงานในสถานประกอบการเอกชน ในปีการศึกษา 2532 ว่าบรรลุ
วัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตามความคิดเห็นของ
ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์และนักเรียน-นักศึกษา
3. เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน
ในการจัดการอาชีวศึกษา สาขาพาณิชยกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของ
ตลาดแรงงาน

ในการจัดทำวิจัยเรื่องนี้ ได้กำหนดกรอบทางความคิดไว้ว่าการฝึกงานอาชีวะ
เป็นกระบวนการที่จะทำให้นักเรียน-นักศึกษาหรือผู้เข้ารับการฝึกได้มีความรู้ความเข้าใจ
และมีทักษะในการทำงาน ในสาขาวิชาชีพของตน ช่วยให้มีโอกาสหารายได้พิเศษเพื่อ
ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในครอบครัว และช่วยขจัดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน-นักศึกษา
เพราะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียน-นักศึกษามีรายได้และมีความหวังในการ
ประกอบอาชีพต่อไป

การฝึกงานอาชีวะในสถานประกอบการเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะ
พัฒนาความสามารถ เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือและ
วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานเพื่อการเตรียมความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพต่อไป เพราะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาไปจนภาคนี้หวังไว้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โดยปกติแล้วการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นไม่สามารถจัดประสบการณ์จริงด้านการทำงาน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก่นักเรียน นักศึกษาได้ เพราะโรงเรียนมีข้อจำกัดไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยให้ฝึกทักษะได้ครบถ้วนเท่าเทียมกับสถานประกอบการ

โดยทั่วไปแล้วสถานประกอบการของเอกชนจะหวังผลกำไร เป็นหลักคั้งนั้นความร่วมมือในการจัดการศึกษาจะมีมาน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับเจตคติ บทบาท ความคาดหวังที่จะได้รับชื่อเสียงและความศรัทธาจากประชาชนเป็นสำคัญ ถ้าสถานประกอบการเห็นความสำคัญและสนับสนุนโครงการ อาจจะเข้ามามีบทบาทในเรื่องต่าง ๆ เช่น ร่วมกับสถานศึกษาออกแบบและปรับปรุงแก้ไขวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงาน ให้การสนับสนุนโดยทั่วไปให้บริการทรัพยากรต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความช่วยเหลือการฝึกให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของการฝึกงานอาชีพได้

วิธีดำเนินการวิจัยมีวิธีการ ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจรายชื่อสถานประกอบการ เอกชนและจําแนกนักเรียน นักศึกษาที่ไปฝึกงานตามหลักสูตรในปีการศึกษา 2532 โดยแบ่งประเภทของสถานประกอบการออกเป็นประเภทอุตสาหกรรม สถาบันการเงิน ห้างสรรพสินค้า และสถานประกอบการอาชีพอิสระ แล้วสุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทของสถานประกอบการได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถานประกอบการ 15 แห่ง ส่วนอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำหรับนักเรียน-นักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการเอกชนใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำหรับนักเรียน-นักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการเอกชนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน พวข. ฝึกงานตามหลักสูตร 170 คน และนักเรียน-นักศึกษาฝึกงานนอกเหนือจากหลักสูตร 122 คน และกำหนดให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน และหัวหน้างานหลักสูตรและการสอน เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย

2. เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2.1 แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อประเมินผลการจัดนักเรียน-นักศึกษาฝึกงานโดยให้ระบุปัญหาและอุปสรรคตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการฝึกงานเก็บจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 357 คน (ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ 15 แห่ง รวม 15 คน นักเรียน นักศึกษาฝึกงาน 332 คน และอาจารย์นิเทศก์ 10 คน)

2.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่แสดงถึงรูปแบบของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ควรจะเป็นไป เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 19 คน (ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ 15 แห่ง รวม 15 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา 1 คน หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน 1 คน และหัวหน้างานหลักสูตรและการสอน 1 คน)

จากผลการวิจัยสรุปผลได้ว่า

1. การจัดนักเรียน-นักศึกษาฝึกงานตามหลักสูตร และนอกเหนือจากหลักสูตรของวิทยาลัยพาณิชยกรรมบางภา ไม่ได้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ แต่วิทยาลัยได้มอบให้หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน เป็นผู้รับผิดชอบ โดยการปรึกษาหารือและประสานงานกับผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ รวมทั้งการประสานงานกับสถานประกอบการในปีการศึกษา 2532 วิทยาลัยฯ สามารถจัดให้นักเรียน-นักศึกษาทุกคนได้ฝึกงานตามหลักสูตร โดยนักเรียนฝึกงานตามหลักสูตร พวข. ส่วนใหญ่ฝึกงานกับสถานประกอบการของเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การจัดนักเรียน-นักศึกษาไปฝึกงานตามหลักสูตรทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส. พบว่ายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการที่นักเรียน-นักศึกษาสาขาวิชาการตลาดและวิชาการบัญชีส่วนใหญ่ฝึกงานไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน นักเรียน-นักศึกษาสาขาวิชาการเลขานุการส่วนใหญ่ฝึกงานไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน และนักศึกษาระดับ ปวส. มีโอกาสได้ฝึกงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมากกว่านักเรียนระดับ ปวช. ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ อาจารย์ในเทศก์ และนักเรียน นักศึกษา มีความคาดหวังในเรื่องทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับการฝึกงานอยู่ในระดับดี ถึงดีมาก โดยเฉพาะในเรื่องการทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการและอาจารย์ในเทศก์ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า การประสานร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง
3. การฝึกงานนอกเหนือจากหลักสูตรได้ผลเป็นที่น่าพอใจทั้งผู้ฝึกและสถานประกอบการในด้านผู้ฝึกทำให้มีรายได้พอสมควร และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ส่วนสถานประกอบการก็ได้รับประโยชน์จากนักเรียน-นักศึกษา มากคู่กับผลตอบแทนที่จ่ายให้เช่นกัน
4. ปัญหาการฝึกงานที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องพอจะประมวลได้คือในจุดมุ่งหมายของการฝึกงานนักเรียน-นักศึกษายังมีความเชื่อมั่นในตนเองน้อย บางครั้งวางตัวไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ เช่น คอยกันทำให้สถานประกอบการต้องรับภาระมากขึ้น อาจารย์ในเทศก์ก็มีปัญหาในเรื่องหลักเกณฑ์การประเมินผล ที่ไม่สามารถประเมินการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ ส่วนนักเรียน-นักศึกษามีปัญหาเรื่องการได้ฝึกงานที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ให้ข้อเสนอ ดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการฝึกงานอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมาย
2. สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บุคลากรและผู้ปกครองนักเรียน-นักศึกษา เห็นความจำเป็นที่ต้องมีการฝึกงาน และให้มีส่วนร่วมในการหาสถานประกอบการ เพื่อการฝึกงานให้นักเรียน-นักศึกษา นอกจากนี้ยังต้องประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการการรับนักเรียน-นักศึกษาฝึกงานด้วย โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาโอกาสพบปะพูดคุยกับ เจ้าของหรือผู้บริหารระดับสูงของสถานประกอบการ
3. สถานศึกษาต้องเตรียมนักเรียน-นักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เป็นที่พอใจและยอมรับของสถานประกอบการ
4. สถานศึกษาควรคำนึงถึง เรื่องการให้นักเรียน-นักศึกษา ได้มีโอกาสฝึกงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมากกว่าเดิม
5. สถานศึกษาต้องชี้แจงให้นักเรียน-นักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ เข้าใจ จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน แนะนำให้อาจารย์นิเทศก์ใช้เกณฑ์การประเมินผล เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนั้นควรมอบหมายให้อาจารย์นิเทศก์ เป็นผู้แนะนำ ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานของนักเรียน-นักศึกษาในสถานประกอบการ ให้เข้าใจ เรื่องดังกล่าวตั้งแต่วันแรกของการนิเทศก์ด้วย
6. สถานศึกษาควรมีโอกาสหรือกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับสถานประกอบการให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง เช่น ให้ครู-อาจารย์ไปศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ช่วยคัดเลือกผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการต้องการไปทำงาน จัดให้มีบริการทางวิชาการแก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคลากรในสถานประกอบการต่างๆ เช่น หลักสูตรระยะสั้น การอบรมสัมมนา
นอกเวลา ทำงานปกติ

7. รัฐบาลควรออกกฎหมาย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถานประกอบการให้ความ
สำคัญและให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการรับนักเรียน-นักศึกษาฝึกงาน⁴⁰

จากทฤษฎีหลักการแนวคิด ตลอดจนงานวิจัยที่ได้นำเสนอมาแล้วจะ เห็นได้ว่า
การฝึกงานอาชีพ เป็นขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และ
มีความชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกงานอาชีพร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถาน
ประกอบการนั้น เป็นวิธีการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ ยังช่วยให้นักเรียนและสถาบัน
การศึกษามีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

1ไพศาล หวังพานิช, การวัดผลการศึกษา (กรุงเทพฯ : ประสานมิตรการพิมพ์, 2523), หน้า 21.

2สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, "การประเมินผลโครงการประชุม," คู่มือการจัดการประชุม ปฏิบัติการด้านการเรียนการสอน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 110.

3วิเชียร เกตุสิงห์, การวัดประเมินผล (กรุงเทพฯ : ประสานมิตรการพิมพ์, 2527), หน้า 6.

4Benjamin Bloom and Others, Taxonomy of Educational Objectives Book (London : Longman, 1971), pp. 7-9.

5นิโบล นิมกังรัตน์, "นวัตกรรมการวัดผลทางการศึกษา," เอกสารประกอบการสัมมนาผู้สอนวัดผลการศึกษา, วิทยาลัยครูเชียงใหม่, (2528), หน้า 1.

6วัฒนา สุตรสุวรรณ, การปกครองบังคับบัญชาและการบริหารงาน (กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2521), หน้า 199.

7โกวิท ประวาลพฤษ์, การประเมินผลในชั้นเรียน (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 14.

8เบ็ญจา สวัสดิ์โอ, "การบริหารงานบุคคล," เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย

เชียงใหม่, 2519, หน้า 172. (อัคราเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁹Harold Koontz, *Management, by Skill, Function, Organization Performance* (New York : McGraw-Hill, 1980), pp. 12-15.

¹⁰วัฒนา สุตรสุวรรณ, *การปกครองบังคับบัญชาและการบริหารงาน* (กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2521), หน้า 220.

¹¹วนิดา เสนีเศรษฐ และ ขอบ อินทร์ประเสริฐกุล, *มนุษยสัมพันธ์ในองค์การ* (กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์ บางกอกน้อย, 2530), หน้า 77.

¹²เอกชัย กีสูปพันธ์, *"มนุษยสัมพันธ์สำหรับผู้บริหาร,"* หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 239.

¹³Keith Davis, *Human Relations in Business* (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1955), p. 74.

¹⁴Saul W. Gellerman, *The Management of Human Relation* (New York : Holt, Rubeqart and Winstor, 1966), p. 23.

¹⁵S.G. Huneryager, *Personal Management* (New York : American Book Company, 1955), p. 72.

¹⁶Edwin B. Flippo ใน *หุบ กาญจนประกกร, ศาบรรยายวิชา รัฐประศาสนศาสตร์* (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2506), หน้า 12.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร (กรุงเทพฯ : หจก. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2525), หน้า 212.

18 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารสอนชุดวิชาการวางแผนงานก่อสร้าง (กรุงเทพฯ : วิศตอธีการพิมพ์, 2524), หน้า 227-229.

19 บวร ประพฤติดี. การวัดผลและประเมินผลบุคคล (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523).

20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "ทิศทางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (2530-2534)," ม.ป.ป.: (อัสสาเนา)

21 กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, "จุดมุ่งหมายของหลักสูตร, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530," ม.ป.ท.: 2531. (อัสสาเนา)

22 ชาตรี รัตนวงศ์, "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์ เครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2525).

23 สุชีญา รัตนสุญา, "เกณฑ์การประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย, 2524).

24 อธิษฐาน มงคลสถิตย์, "การสร้างเกณฑ์ประเมินผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 นักศึกษาชายบาล ระดับปริญญาตรี," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย
 การศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

25 ทองหล่อ สุนทร, "สถานประกอบการจังหวัดขอนแก่นกับความต้องการรับนักศึกษา
 บวช. ผิงงาน," (วิทยานิพนธ์เสนอผลงานวิชาการต่อวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น, 2526),
 บทคัดย่อ.

26 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รูปแบบของการอาชีวศึกษา สาขา
 อาชีวอุตสาหกรรม (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527),
 บทคัดย่อ.

27 กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, โครงการอาชีวศึกษาและเทคนิค
 (กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2528), หน้า 28-29.

28 _____, สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
 ประจำปีการศึกษา 2528 (เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2528).

29 รัช กุมพาศ, รูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนใน
 การพัฒนาอาชีวอุตสาหกรรม, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 27
 ประจำปีการศึกษา 2527-2528 (ม.ป.ท., 2528), หน้า 444.

30 หิระพงษ์ ประดิษฐ์ธรรม, "การศึกษารูปแบบและวิธีการจัดตั้งนักศึกษา สาขา
 ช่างอุตสาหกรรมในการออกฝึกงานในสถานประกอบการ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
 อุดมศึกษาระดับมหาบัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2529),

31 นิลิต ศรีคุ้มวงศ์, สภาพการออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา
ระดับชั้น ปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ชลบุรี : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
กรมอาชีวศึกษา, 2529), หน้า ๓, 41.

32 เพศาล ลินลารัตน์, "การนำเสนอเกณฑ์ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา
แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรม
อาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริณิญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 79-82.

33 เพชรีย์ สิวารรรถกุลศิริ และ คณะ, การฝึกงานในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ
และสถานประกอบการเอกชนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (พระนครศรีอยุธยา : วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา, 2529),
หน้า 22-25.

34 กชกร อีบัณฑิต, "ความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการและครูช่าง
อุตสาหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการของ
นักเรียนแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริณิญามหาบัณฑิต
ภาควิชาสารัตถศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 16-20
และ 269-278.

35 วรณดา ไชยชัยวัฒน์, "คนมีความรู้ตักงาน จะแก้ปัญหาอย่างไร แนวคิด-
งานการแก้ปัญหา," สารอาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 32 (พฤษภาคม 2530), หน้า 24-27.

36 กมล สุวรรณรงค์ และคณะ, ประสิทธิภาพของการจัดส่งนักศึกษาฝึกงานในสถาน
ประกอบการ (ขอนแก่น : วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น กรมอาชีวศึกษา, 2530), หน้า 1-26.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

37 อาชีวศึกษา, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการประเมินผลโครงการ
 ด้านแบบการฝึกงานนักเรียน-นักศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างองค์การคำศุรสภา และ
 กรมอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2532), หน้า 1-14.

38 สุวรรณดา คอนขวา, "การดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกอาชีพนักเรียน-นักศึกษา
 ในสถานประกอบการ ของสถานศึกษากรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์
 บริณญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 145-149.

39 กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, รูปแบบของการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพ
 ในสถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก,
 2533), หน้า 61-65.

40 พิพัฒน์ บุณญาสัย, การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน
 ในการจัดการอาชีวศึกษา สาขาณิชยการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
 (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยณิชยการบางนา กรมอาชีวศึกษา, 2533), บทคัดย่อ.

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อบรรยายถึงผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์จึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช. 3) สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา ประจำปีการศึกษา 2534 ซึ่งออกฝึกงานในสถานประกอบการ จำนวนทั้งสิ้น 936 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ภาคเรียนที่ 1 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ภาคเรียนที่ 2 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม รวมเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 สัปดาห์ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยจำแนกได้ดังนี้คือ หน่วยงานรัฐบาล จำนวน 564 คน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 300 คน และหน่วยงานเอกชน จำนวน 72 คน ดังตาราง

สาขาวิชา	ประเภท	รัฐบาล	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	รวม
	หน่วยงาน				
การบัญชี		355	209	59	623
การขาย		81	60	4	145
การเลขานุการ		128	31	9	168
รวม		564	300	72	936

1.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 จำพวก คือ

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ได้แก่ นักเรียนที่วิทยาลัยจัดส่งออกฝึกงานในสถานประกอบการในภาคเรียนที่ 1 (กลุ่มที่ 1)

ปีการศึกษา 2534 มีจำนวนทั้งสิ้น 286 คน จำแนกตามสาขาและหน่วยงานได้ดังนี้

สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 166 คน

ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล 77 คน

ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 77 คน

ฝึกงานในหน่วยงานเอกชน 12 คน

สาขาวิชาการขาย จำนวน 73 คน

ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล 44 คน

ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 25 คน

ฝึกงานในหน่วยงานเอกชน 4 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 47 คน

ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล	2	คน
ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	12	คน
ฝึกงานในหน่วยงานเอกชน	9	คน

จำแนกได้ตามตาราง

สาขาวิชา	ประเภท หน่วยงาน	รัฐบาล	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	รวม
การบัญชี		77	77	12	166
การขาย		44	25	4	73
การเลขานุการ		26	12	9	47
รวม		147	114	25	286

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนชั้น บวช. 3 สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 30 คน สาขาวิชาการขาย จำนวน 30 คน สาขาวิชาการเลขานุการจำนวน 30 คน รวม 90 คน จากวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี (คิดเป็นร้อยละ 31.5 ของกลุ่มตัวอย่าง) และผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนเขตธนบุรี จำนวน 10 คน และผู้ควบคุมงานในสถานประกอบการของนักเรียนเขตพระนคร จำนวน 10 คน รวม 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่าง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นเองโดยอาศัยจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนเมื่ออยู่ 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบสอบถาม และสถานภาพของสถานประกอบการมีทั้งหมด 6 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ (Check list) และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการฝึกงานในสถานประกอบการ 5 ด้าน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 45 ข้อ จำแนกเป็น

- การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	จำนวน	11	ข้อ
- ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ	จำนวน	11	ข้อ
- ทักษะในการปฏิบัติงาน	จำนวน	8	ข้อ
- ทศนคติต่อการปฏิบัติงาน	จำนวน	7	ข้อ
- มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	จำนวน	8	ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ควบคุมการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการมี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ควบคุมการฝึกงาน และสถานภาพของสถานประกอบการ มีทั้งหมด 5 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน 5 ด้าน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเอง โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำราและกรอบทางความคิดประกอบ

ขั้นที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaires) เมื่อสร้างแล้วได้นำไปให้อาจารย์ผู้สอนในแต่ละสาขาวิชาของวิทยาลัยพณิชยการบางนา ตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียน เมื่อได้ข้อคิดประการใดก็นำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามขั้นที่ 2 แล้วไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามขั้นที่ 3 แล้วไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และความตรงของเนื้อหาที่จะวัด

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายนามต่อไปนี้

1. นายบุญเลิศ ภพลาก ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. นายพิพัฒน์ บุญทาลัย ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการบางนา ถนนบางนา-ตราด เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

3. นายนิสิต ศรีสัมพันธ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

4. นายเฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ อ่างทอง จังหวัดกาฬสินธุ์

5. นายสวัสดิ์ บุขสาย ตำแหน่งที่ปรึกษาฝ่ายแนะแนวอาชีพและจัดหางาน โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ราชเทวี ประตูน้ํา กรุงเทพมหานคร

6. นายสมศักดิ์ เบญจาทิกุล ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนครนายก อ่างทอง จังหวัดนครนายก

7. นายปรีชา ทัพพะกุล ณ อโยธยา ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิจัยและวางแผน วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน ถนนพระราม 4 กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. นางสาวนงพรรณ สุวรรณบุล ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนที่ 4 แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนวิทยาลัยพณิชยการธนบุรีจำนวน 90 คน และผู้ควบคุมการฝึกงาน ในสถานประกอบการจำนวน 20 คน ในวันที่ 31 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2534 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดย Cronbach on the Reliability Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามนักเรียน = .87 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามผู้ควบคุมงาน = .76.

3. สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้ในการ
บรรยายข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วย

3.1.1 ค่าความถี่และร้อยละ ใช้บรรยายข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพของสถานประกอบการ

3.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้บรรยายการ
กระจายคะแนนประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนในแต่ละสาขาวิชา

3.1.3 ค่าตัวกลางเลขคณิต ($\bar{X}$) ใช้บรรยายระดับคะแนน
ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนในแต่ละสาขาวิชา โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจดังนี้

0.00 - 0.49 อยู่ในเกณฑ์ ไม่มี

0.50 - 1.49 อยู่ในเกณฑ์ น้อย

1.50 - 2.49 อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

2.50 - 3.00 อยู่ในเกณฑ์ มาก

3.2 สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) จำนวนเป็น

2 จาพวกคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1 สถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมติฐาน ประกอบไปด้วย

- One way Analysis of Variance (ANOVA) หรือ

F-test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ พร้อมทั้งทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนที่ฝึกตามหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน

- t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนน

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน 2 กลุ่ม

- Multiple Regression ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง

ระดับสติปัญญาของนักเรียนกับประสิทธิผลการฝึกงานในสถานประกอบการ

3.2.2 สถิติอ้างอิง เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือประกอบ

ไปด้วย

- วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดย Cronbach on

the Reliability coefficient

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาประสิทธิภาพการฝึกงานของ
นักเรียนในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช. 2530 ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา
ครั้งนี้ จะได้นำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียงตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ห่านเชิงปริมาณ เกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนฝึกงานจำแนกตามสาขาวิชา นักเรียนฝึกงานจำแนกตาม
ประเภทของสถานประกอบการ และผู้ควบคุมการฝึกงานของนักเรียนจำแนกตามประเภท
ของสถานประกอบการดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงค่าความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม/แหล่งข้อมูล	จำนวน		ร้อยละ
	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ตอบ	
นักเรียนฝึกงานจากแผนกตามสาขาวิชา			
1. การบัญชี	166	165	99.40
2. การขาย	73	73	100.00
3. การเลขานุการ	47	44	93.62
รวม	286	282	98.60
นักศึกษาฝึกงานจากแผนกตามสถานประกอบการ			
1. หน่วยงานรัฐบาล	147	145	98.64
2. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	114	114	100.00
3. หน่วยงานเอกชน	25	23	92.00
รวม	286	282	98.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถาม/แหล่งข้อมูล	จำนวน		ร้อยละ
	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ตอบ	
ผู้ควบคุมจำแนกตามสถานประกอบการ			
1. หน่วยงานรัฐบาล	27	21	77.78
2. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	11	11	100.00
3. หน่วยงานเอกชน	2	1	50.00
รวม	40	33	82.50

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามตารางวิเคราะห์ที่ 1 แสดงค่าความถี่และสัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละได้ดังนี้

นักเรียนของกลุ่มตัวอย่างนี้ทั้งหมด 286 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม 282 คน คิดเป็นร้อยละ 98.60 จำแนกตามสาขาวิชาและประเภทสถานประกอบการของนักเรียนฝึกงานที่ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

สาขาวิชา	จำนวน/คนตอบแบบสอบถาม	คิดเป็นร้อยละ
การบัญชี	165	99.40
การขาย	73	100.00
การเลขานุการ	44	93.62

ฝึกงานในหน่วยงาน	จำนวน/คนตอบแบบสอบถาม	คิดเป็นร้อยละ
รัฐบาล	145	98.64
รัฐวิสาหกิจ	114	100.00
เอกชน	23	92.00

ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานประกอบการตามกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 40 แห่ง ๓ ละ 1 คน รวมเป็น 40 คน ตอบแบบสอบถาม 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 จำแนก ตามประเภทของหน่วยงานได้ดังนี้

ผู้ควบคุมการฝึกงาน	จำนวน/คนตอบแบบสอบถาม	คิดเป็นร้อยละ
หน่วยงานรัฐบาล	21	77.78
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	11	100.00
หน่วยงานเอกชน	1	50.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ

เป็นการนำเสนอข้อมูลในเชิงคุณภาพ เพื่อบรรยายถึงประสิทธิผลการ ฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการตามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ควบคุมการ ฝึกงานเกี่ยวกับผลของการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงาน ทักษะ ในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของนักเรียน ดังตารางที่ 2 ถึง ตารางที่ 29 ดังนี้

ตารางที่ 2

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี
ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน			
ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการท่านใดท่านหนึ่ง			
ความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่อไปนี้ไปใช้เพียงใด			
1.1 การบัญชีทางหุ้นส่วน	0.27	.06	ไม่มี
1.2 การบัญชีบริษัทจำกัด	0.19	.07	ไม่มี
1.3 การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าและพัสดุ	0.51	.05	น้อย
1.4 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	0.52	.06	น้อย
1.5 การบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง	0.14	.04	ไม่มี
1.6 การบัญชีอุตสาหกรรม	0.18	.03	ไม่มี
1.7 การบัญชีเดี่ยว	0.25	.06	ไม่มี
1.8 พิมพ์ดีดไทย	2.11	.10	ปานกลาง
1.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ	0.88	.07	น้อย
1.10 การจัดเก็บเอกสาร	2.06	.09	ปานกลาง
1.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	2.03	.08	ปานกลาง
ภาพรวม	0.83	.07	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี ด้านการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงานน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 0.83 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้ว พบว่า นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีดไทย การจัดเก็บเอกสารและการใช้เครื่องใช้สำนักงาน ไปใช้ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้เกี่ยวกับการบัญชีสินค้าและพัสดุ ภาษีเงินได้นิติบุคคล พิมพ์ดีดอังกฤษ นำไปใช้น้อยและความรู้ที่ไม่ได้นำไปใช้ได้แก่ การบัญชีห้างหุ้นส่วน การบัญชีบริษัทจำกัด การบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง การบัญชีอุตสาหกรรม และการบัญชีเดี่ยว

ตารางที่ 3

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี ด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
2. <u>ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ</u>			
ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการได้รับความรู้ต่อไปนี้เพิ่มเติมจากสถานประกอบการเพียงใด			
2.1 การบัญชีห้างหุ้นส่วน	0.26	.07	ไม่มี
2.2 การบัญชีบริษัทจำกัด	0.21	.05	ไม่มี
2.3 การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าและพัสดุ	0.53	.09	น้อย
2.4 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	0.57	.03	น้อย
2.5 การบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง	0.20	.02	ไม่มี
2.6 การบัญชีอุตสาหกรรม	0.21	.04	ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
2.7 การบัญชีเดี่ยว	0.21	.04	ไม่มี
2.8 พิมพ์ดีดไทย	1.99	.10	ปานกลาง
2.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ	0.80	.07	น้อย
2.10 การจัดเก็บเอกสาร	2.03	.11	ปานกลาง
2.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1.97	.10	ปานกลาง
ภาพรวม	0.83	.09	น้อย

ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชีด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนจากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกงานน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 0.83 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่า ความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีดไทย การจัดเก็บเอกสารและการใช้เครื่องใช้สำนักงาน ได้รับเพิ่มปานกลาง ส่วนความรู้เกี่ยวกับการบัญชีสินค้าและพัสดุ ภาษีเงินได้นิติบุคคล พิมพ์ดีดอังกฤษ ได้รับเพิ่มน้อยและความรู้ที่ไม่ได้รับเพิ่มจากการฝึกงานได้แก่ การบัญชีห้างหุ้นส่วน การบัญชีบริษัท จำกัด การบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง การบัญชีอุตสาหกรรมและการบัญชีเดี่ยว

ตารางที่ 4

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี

ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
3. <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u>			
การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ก่อให้เกิด			
ทักษะในการปฏิบัติงานต่อไปนี้เพียงใด			
3.1 โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน	2.00	.61	ปานกลาง
3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน	2.58	.71	มาก
3.3 วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่	2.41	.59	ปานกลาง
3.4 ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าน	2.55	.68	มาก
3.5 ช่วงแรกของการฝึกงานท่านปฏิบัติงานภายใต้การ			
ควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้คุมงาน	2.37	.73	ปานกลาง
3.6 ช่วงหลังของการฝึกงานท่านสามารถปฏิบัติงานได้			
สำเร็จ โดยอาศัยคำแนะนำของผู้คุมงาน	2.60	.84	มาก
3.7 ความผิดพลาดของผลงานที่ท่านได้ปฏิบัติไปแล้ว	1.75	1.04	ปานกลาง
3.8 สามารถปฏิบัติงานทันต่อเวลาหรือเสร็จก่อน	2.52	.91	มาก
เวลาเสมอ			
ภาพรวม	2.35	.74	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชีด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.35 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้ว พบว่านักเรียนได้เรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน เข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งและของผู้ควบคุมงานได้สำเร็จ และปฏิบัติงานทันต่อเวลาได้ดีมากส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่ ความสามารถในการปฏิบัติงานในช่วงแรกของการฝึกงานและผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี
ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
4. <u>มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน</u>			
ในขณะที่ฝึกงานที่สถานประกอบการนั้นท่านได้ปฏิบัติในข้อ ต่อไปนี้เพียงใด			
4.1 ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน	2.27	.73	ปานกลาง
4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จได้ด้วยดี	2.38	.82	ปานกลาง
4.3 คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงานในขณะที่มีเวลาว่าง	2.52	.64	มาก
4.4 ในระหว่างปฏิบัติงานท่านไม่เคยมีปัญหากับผู้ร่วมงาน	2.58	1.09	มาก
4.5 เมื่อประสบปัญหากับเพื่อนร่วมงานท่านไม่ปล่อยให้ เวลาเป็นสิ่งช่วยคลี่คลายปัญหา	2.21	1.04	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
4.6 มีความเห็นด้วยเพียงใดว่าเพื่อนร่วมงานส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ต้องยริหาความรู้	2.69	.97	มาก
4.7 เมื่อเพื่อนร่วมงานของท่านมีปัญหากันเอง ท่านเคยทำตัวเป็นผู้ประนีประนอม หรือประสานประโยชน์มากน้อยเพียงใด	1.38	.63	น้อย
4.8 เพื่อนร่วมงานส่วนมากมีความจริงใจและเป็นมิตรที่ดี	2.58	.71	มาก
ภาพรวม	2.33	.63	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.33 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่า นักเรียนสามารถคบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงานในขณะที่มีเวลาว่าง ไม่มีปัญหากับเพื่อนร่วมงาน ไม่เคยคิดว่าผู้ร่วมงานเป็นผู้ด้อยความรู้ และมีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงานในระดับดีมาก ส่วนการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน และเมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานไม่ปล่อยให้เวลา เป็นสิ่งช่วยคลี่คลายปัญหาในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6

แสดงค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี
ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน

รายการ	N = 166		ระดับ
	X	S.D.	
5. <u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u>			
การฝึกงานในสถานประกอบการนั้นท่านเห็นด้วยกับ ข้อต่อไปนี้เพียงใด			
5.1 การมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานในตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	2.33	.81	ปานกลาง
5.2 การฝึกงานในสถานประกอบการไม่จำเป็นต้องฝึก ตรงสาขาวิชาที่เรียน	1.99	.34	ปานกลาง
5.3 ความพึงพอใจ และเห็นด้วยกับระเบียบวินัยของ หน่วยงาน	2.02	.97	ปานกลาง
5.4 การฝึกงานของนักเรียนนั้นจำเป็นต้องมีมานะ พยายามเหมือนกับการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ	1.93	.99	ปานกลาง
5.5 การตรงต่อเวลาในการฝึกงานนั้น ไม่สร้างความ อึดอัดใจแต่อย่างใด	2.54	1.08	มาก
5.6 การฝึกงานนั้นต้องใช้ความขยัน จริงจังกับงานและ เสียสละเวลาเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ	1.22	.89	น้อย
5.7 ถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่ใช่ไปตามหลักเกณฑ์แต่ การสรุปหรือเสนอผลงานนั้น จะต้องทำให้ดีเยี่ยม	0.55	.55	น้อย
ภาพรวม	1.80	.67	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.80 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในเรื่องการตรงต่อเวลา ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการฝึกงาน+ในตำแหน่งหน้าที่ การฝึกงานนั้นจำเป็นต้องตรงตามสาขาวิชาที่เรียน เห็นด้วยกับระเบียบวินัยของหน่วยงาน ความมานะพยายามในการคิดเหมือนกับการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ อยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนมีทัศนคติไม่ค่อยจะดี ด้านการฝึกงานเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ ด้านการรายงานผลที่ไม่ตรงตามสภาพการปฏิบัติงานจริง

ตารางที่ 7

แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
สาขาวิชาการบัญชี

รายการ	N = 166		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	0.83	.07	น้อย
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	0.83	.09	น้อย
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.35	.74	ปานกลาง
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.33	.63	ปานกลาง
5. ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	1.80	.67	ปานกลาง
ภาพรวม	1.63	.89	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี ในภาพรวมประสบผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.63 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่าทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนมีระดับปานกลาง ส่วนการนำความรู้ไปใช้และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานมีน้อย

ตารางที่ 8

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. <u>การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน</u>			
ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการท่านได้นำ			
ความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาไปใช้เพียงใด			
1.1 การดำเนินงานร้านขายปลีก	0.47	.09	ไม่มี
1.2 การจัดทำนายสินค้าเศรษฐกิจ	0.43	.08	ไม่มี
1.3 การกระจายสินค้า	0.30	.06	ไม่มี
1.4 การหาข้อมูลทางการตลาด	0.43	.06	ไม่มี
1.5 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์	1.01	.10	น้อย
1.6 การจัดแสดงสินค้า	0.41	.07	ไม่มี
1.7 การร่างจดหมายโต้ตอบ	0.96	.11	น้อย
1.8 พิมพ์ดีดไทย	2.03	.13	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	N = 73		ระดับ
	X	S.D.	
1.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ	0.96	.10	น้อย
1.10 การจัดเก็บเอกสาร	2.01	.12	ปานกลาง
1.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	2.03	.09	ปานกลาง
ภาพรวม	1.00	.08	น้อย

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย ด้านการนำความรู้ไปใช้ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้น้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.00 แต่เมื่อวิเคราะห์ที่เป็นรายข้อแล้วพบว่า นักเรียนได้นำความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีดไทย การเก็บเอกสาร และการใช้เครื่องใช้สำนักงาน ไปใช้ในระดับปานกลางส่วนความรู้เกี่ยวกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ธุรกิจ การร่างจดหมายได้ตอบ พิมพ์ดีดอังกฤษนำไปใช้น้อย และความรู้ที่ไม่ได้ดำเนินการ ได้แก่ การดำเนินงานร้านขายปลีก การจัดหาหน่วยสินค้าเศรษฐกิจ การกระจายสินค้า การหาข้อมูลทางการตลาด และการจัดแสดงสินค้า

ตารางที่ 9

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย
ด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
2. ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ			
ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมจากสถานประกอบการเพียงใด			
2.1 การดำเนินงานร้านขายปลีก	0.54	.08	น้อย
2.2 การจัดหาหน่วยสินค้าเศรษฐกิจ	0.47	.06	ไม่มี
2.3 การกระจายสินค้า	0.30	.06	ไม่มี
2.4 การหาข้อมูลทางการตลาด	0.47	.08	ไม่มี
2.5 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ธุรกิจ	0.90	.10	น้อย
2.6 การจัดแสดงสินค้า	0.53	.07	น้อย
2.7 การร่างจดหมายโต้ตอบ	1.01	.11	น้อย
2.8 พิมพ์ดีดไทย	1.85	.12	ปานกลาง
2.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ	1.11	.10	น้อย
2.10 การจัดเก็บเอกสาร	1.90	.14	ปานกลาง
2.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1.92	.12	ปานกลาง
ภาพรวม	1.00	.09	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขายด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากรายที่ 9 แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกงานน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.00 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้ว พบว่า ความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีดไทย การจัดเก็บเอกสาร และการใช้เครื่องใช้สำนักงานได้รับเพิ่ม ปานกลาง ส่วนความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงานร้านขายปลีก การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ธุรกิจ การจัดแสดงสินค้า การ ร่างจดหมายโต้ตอบ และพิมพ์ดีดอังกฤษได้รับน้อย และความรู้ ที่ไม่ได้รับจากการฝึกงาน ได้แก่ การจัดหาหน่วยสินค้าเศรษฐกิจ การกระจายสินค้าและ การหาข้อมูลทางการตลาด

ตารางที่ 10

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย
ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
3. <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u> การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ก่อให้เกิด ทักษะในการปฏิบัติงานเพียงใด			
3.1 โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน	1.85	.59	ปานกลาง
3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน	2.51	.64	มาก
3.3 วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่	2.38	.71	ปานกลาง
3.4 ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าน	2.64	.68	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	N = 73		ระดับ
	X	S.D.	
3.5 ช่วงแรกของการฝึกงานที่ท่านปฏิบัติงานภายใต้ การควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้คุมงาน	2.37	.91	ปานกลาง
3.6 ช่วงหลังของการฝึกงานที่ท่านสามารถปฏิบัติงาน ได้สำเร็จ โดยคำชี้แนะของผู้คุมงาน	2.49	.87	ปานกลาง
3.7 ความผิดพลาดของผลงานที่ท่านได้ปฏิบัติแล้ว	1.55	1.01	ปานกลาง
3.8 สามารถปฏิบัติงานทันต่อเวลาหรือเสร็จ ก่อนเวลาเสมอ	2.48	.89	ปานกลาง
ภาพรวม	2.28	.76	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการขายด้านทักษะในการปฏิบัติงานซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.28 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนได้เรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานและเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองดีมาก ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่ความสามารถในการปฏิบัติงานในช่วงแรกของการฝึกงาน ความสามารถปฏิบัติงานตามคำชี้แนะของผู้คุมงานได้สำเร็จ ความถูกต้องของงาน และความสามารถปฏิบัติงานได้ทันกับเวลาในระดับปานกลาง

ตารางที่ 11

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย

ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน			
ในขณะที่ฝึกงานที่สถานประกอบการนั้นท่านได้ปฏิบัติในข้อต่อไปนี้อย่างใด			
4.1 ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน	2.22	.84	ปานกลาง
4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี	2.36	.78	ปานกลาง
4.3 คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่มีเวลาว่าง	2.44	.76	ปานกลาง
4.4 ในระหว่างปฏิบัติงานท่านไม่เคยมีปัญหากับผู้ร่วมงาน	2.58	1.03	มาก
4.5 เมื่อประสบปัญหากับเพื่อนร่วมงานไม่ท่านปล่อยให้เวลาเป็นสิ่งช่วยคลี่คลายปัญหา	2.32	1.04	ปานกลาง
4.6 มีความเห็นด้วยเพียงใดว่า เพื่อนร่วมงานส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ค่อยมีความรู้	2.53	.98	มาก
4.7 เมื่อเพื่อนร่วมงานของท่านมีปัญหาตนเอง ท่านเคยทำตัวเป็นผู้ประนีประนอม หรือประสานประโยชน์มากน้อยเพียงใด	1.25	.48	น้อย
4.8 เพื่อนร่วมงานส่วนมากมีความจริงจังและเป็นมิตรที่ดี	2.74	.75	ปานกลาง
ภาพรวม	2.31	.69	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขายด้านมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ยและระดับคะแนน จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.31) แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนไม่มีปัญหากับเพื่อนร่วมงาน ไม่เคยคิดว่าผู้ร่วมงานเป็นผู้ด้อยความรู้ และความจริงจังกับเพื่อนร่วมงานดีมาก ส่วนการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงานในขณะที่มีเวลาว่าง เมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานไม่ปล่อยให้เวลา เป็นสิ่งช่วยคลี่คลายปัญหาในระดับปานกลาง และนักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้ประนีประนอม ประสานประโยชน์ได้น้อย

ตารางที่ 12

แสดงค่าเฉลี่ยระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย
ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
5. <u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u>			
การฝึกงานในสถานประกอบการนั้นท่านเห็นด้วยกับข้อต่อไปนี้เพียงใด			
5.1 การมีความพึงพอใจต่อการฝึกงาน ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	2.62	.89	มาก
5.2 การฝึกงานในสถานประกอบการไม่จำเป็นต้องฝึกตรงสาขาวิชาที่เรียนมา	2.09	.74	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
5.3 ความพึงพอใจและเห็นด้วยกับระเบียบวินัยของ หน่วยงาน	1.68	.99	ปานกลาง
5.4 การฝึกงานของนักเรียนนั้นไม่จำเป็นต้องมีภาระ พยายามเหมือนกับการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ	1.77	.98	ปานกลาง
5.5 การตรงต่อเวลาในการฝึกงานนั้นไม่สร้างความ อึดอัดใจแต่อย่างใด	2.52	1.01	มาก
5.6 การฝึกงานนั้นต้องใช้ความขยัน จริงจังกับงานและ เสียสละเวลาเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ	0.73	1.04	น้อย
5.7 ถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์แต่ การสรุปหรือเสนอผลงานนั้นจะต้องทำให้ดีเยี่ยม	0.33	1.05	ไม่มี
ภาพรวม	1.68	.75	ปานกลาง

ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขาย ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.68 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานในตำแหน่งหน้าที่และมีการตรงต่อเวลาดีมาก ส่วนทัศนคติต่อการฝึกงานไม่จำเป็นต้องตรงตามสาขาวิชาที่เรียนเห็นด้วยกับระเบียบวินัยของหน่วยงานและมีความพยายามในการฝึก เหมือนกับการ

ปฏิบัติของพนักงานประจำ อยู่ในระดับปานกลาง ขณะเดียวกันนักเรียนมีทัศนคติไม่ค่อยจะดี ด้านการฝึกงานเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ และ นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีเลย ต่อการรายงานผล ที่ไม่ตรงตามสภาพการปฏิบัติงานจริง

ตารางที่ 13

แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน
สาขาวิชาการขาย

รายการ	N = 73		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	1.00	.08	น้อย
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	1.00	.09	น้อย
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.28	.76	ปานกลาง
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.31	.69	ปานกลาง
5. ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	1.68	.75	ปานกลาง
ภาพรวม	1.65	.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการขายในภาพรวมประสบผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.65 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานมีผลในระดับปานกลาง ส่วนการนำความรู้ไปใช้ และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานมีน้อย

ตารางที่ 14

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาเลขานุการ
ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน			
ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการท่านได้นำ ความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่อไปนี้ไปใช้เพียงใด			
1.1 พิมพ์ดีดไทย	2.24	.43	ปานกลาง
1.2 พิมพ์ดีดอังกฤษ	0.48	.08	ไม่มี
1.3 งานพิมพ์ดีดประยุกต์	0.21	.06	ไม่มี
1.4 การเลขานุการ	1.24	.10	น้อย
1.5 เทคนิคการเป็นเลขานุการ	1.45	.14	น้อย
1.6 การบันทึกและการถอดข้อความ	0.40	.07	ไม่มี
1.7 การเขียนรายงานและการได้ตอบจดหมาย	0.50	.07	ไม่มี
1.8 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1.45	.21	ปานกลาง
ภาพรวม	1.00	.11	น้อย

ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาเลขานุการ ด้านการนำ
ความรู้ไปใช้ ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า
นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้น้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.00 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบ
ว่า นักเรียนได้นำความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีดไทย การใช้เครื่องใช้สำนักงาน ไปใช้ในระดับ

ปานกลาง ส่วนความรู้เกี่ยวกับการเลขานุกรมเทคนิคการเป็นเลขานุกรมนำไปใช้น้อย และ
 ความรู้ที่ไม่ได้นำไปใช้ได้แก่ พิมพ์ดีดอังกฤษ งานพิมพ์ดีดประยุกต์ การบันทึกและการถอด
 ข้อความ และการเขียนรายงานและการได้ตอบจดหมาย

ตารางที่ 15

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการเลขานุกรม
 ด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
2. <u>ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ</u> ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการท่านได้รับ ความรู้เพิ่มเติมจากสถานประกอบการเพียงใด			
2.1 พิมพ์ดีดไทย	2.00	.41	ปานกลาง
2.2 พิมพ์ดีดอังกฤษ	0.55	.11	น้อย
2.3 งานพิมพ์ดีดประยุกต์	0.33	.09	ไม่มี
2.4 การเลขานุกรม.	1.17	.12	น้อย
2.5 เทคนิคการเป็นเลขานุกรม	1.36	.20	น้อย
2.6 การบันทึกและการถอดข้อความ	0.48	.09	ไม่มี
2.7 การเขียนรายงานและการได้ตอบจดหมาย	0.59	.07	น้อย
2.8 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1.64	.19	ปานกลาง
ภาพรวม	1.02	.09	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการเลขานุการด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าความรู้ที่ได้รับจากการฝึกงานน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.02 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่าความรู้ที่ได้รับจากการฝึกงานเกี่ยวกับพิมพ์ดีดไทย และการใช้เครื่องใช้สำนักงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีดอังกฤษ การเลขานุการ เทคนิคการเป็นเลขานุการ การเขียนรายงานและการโต้ตอบจดหมายได้รับน้อย และความรู้ที่ไม่ได้รับเลย ได้แก่ งานพิมพ์ดีดประยุกต์ การบันทึกและการถอดข้อความ

ตารางที่ 16

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการเลขานุการด้านทักษะในการปฏิบัติงาน

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
3. <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u>			
การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ก่อให้ท่านเกิดทักษะในการปฏิบัติงานต่อไปนี้เพียงใด ?			
3.1 โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน	2.02	.64	ปานกลาง
3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน	2.41	.68	ปานกลาง
3.3 วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่	2.36	.81	ปานกลาง
3.4 ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าน	2.57	.94	มาก
3.5 ช่วงแรกของการฝึกงานท่านปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้คุมงาน	2.43	.79	ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
3.6 ช่วงหลังของการฝึกงานท่านสามารถปฏิบัติ งานได้สำเร็จ โดยค่าชี้แนะของผู้คุมงาน	2.52	.91	มาก
3.7 ผลงานที่ท่านได้ปฏิบัติไปแล้ว ส่วนมาก ผิดพลาดเล็กน้อยเพียงใด	1.50	.58	น้อย
3.8 ท่านสามารถปฏิบัติงานทันต่อเวลาหรือเสร็จ ก่อนเวลาเสมอ	2.31	.82	ปานกลาง
ภาพรวม	2.27	.78	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการ เน้นทักษะ
ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า
นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.27 แต่เมื่อวิเคราะห์
เป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียน เข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง และสามารถปฏิบัติ
งานตามค่าชี้แนะของผู้ควบคุมได้เป็นอย่างดี ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการ
บริหารของหน่วยงาน ได้เรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน วิธีดำเนินงานของ
แต่ละตำแหน่งหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานในช่วงแรกของการฝึกงาน สามารถปฏิบัติงานได้ทัน
ต่อเวลาในระดับปานกลาง และความถูกต้องของผลงานในระดับต่ำ

ตารางที่ 17

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการเลขานุการ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน			
ในขณะที่ฝึกงานที่สถานประกอบการนั้น ท่านได้ปฏิบัติในข้อ ต่อไปนี้อย่างใด ?			
4.1 ปรีกษาหาหรือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน	2.26	.86	ปานกลาง
4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี	2.40	.79	ปานกลาง
4.3 คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่มีเวลาว่าง	2.36	.67	ปานกลาง
4.4 ในระหว่างปฏิบัติงานท่านไม่เคยมีปัญหากับผู้ร่วมงาน	2.33	.99	ปานกลาง
4.5 เมื่อประสบปัญหากับเพื่อนร่วมงานไม่ท่านปล่อยให้ เวลาเป็นสิ่งที่ช่วยคลี่คลายปัญหา	2.07	1.08	ปานกลาง
4.6 มีความเห็นด้วยเพียงใดว่า เพื่อนร่วมงานส่วนมาก เป็นผู้ที่ไม่ค่อยวิชาความรู้	2.21	1.07	ปานกลาง
4.7 เมื่อเพื่อนร่วมงานของท่านมีปัญหาตนเอง ท่านเคยทำ ตัวเป็นผู้ประนีประนอม หรือประสาบประโยชน์มาก น้อยเพียงใด	1.43	.76	น้อย
4.8 เพื่อนร่วมงานส่วนมากมีความจริงใจ และเป็นมิตร ที่ดีต่อท่าน	2.38	.92	ปานกลาง
ภาพรวม	2.18	.94	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนจากรายที่ 17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.18 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนปฏิบัติงานเป็นผู้ประนีประนอมเมื่อเพื่อนร่วมงานมีปัญหากันน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีผลอยู่ระดับปานกลาง

ตารางที่ 18

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการเลขานุการ

ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน

รายการ	N = 47		ระดับ
	X	S.D.	
5. <u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u>			
การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ท่านเห็นด้วยกับข้อต่อไปนี้เพียงใด?			
5.1 การมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	2.29	.98	ปานกลาง
5.2 การฝึกงานในสถานประกอบการไม่จำเป็นต้องฝึกตรงสาขาวิชาที่เรียนมา	1.90	.81	ปานกลาง
5.3 ความพึงพอใจและเห็นด้วยกับระเบียบวินัยของหน่วยงาน	1.76	.99	ปานกลาง
5.4 การฝึกงานของนักเรียนนั้น จำเป็นต้องมีภาระพยายามเหมือนกับการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ	2.07	1.08	ปานกลาง

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
5.5 การตรงต่อเวลาในการฝึกงานนั้นไม่สร้างความ อึดอัดใจให้แต่อย่างใด	2.45	1.10	ปานกลาง
5.6 การฝึกงานนั้นต้องใช้ความขยัน จริงจังกับงาน และเสียสละเวลาเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ	0.88	1.09	น้อย
5.7 ถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่ใช่ไปตามหลักเกณฑ์ แต่ การสรุปหรือเสนอผลงานนั้น จะต้องทำที่ดีเยี่ยม	0.62	1.12	น้อย
ภาพรวม	1.71	.84	ปานกลาง

ประสิทธิภาพผลการปฏิบัติงานของนักเรียนสาขาวิชาชีพการเลขานุการ ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนนจากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่ามีทัศนคติต่อการปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.71 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้ว พบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ค่อยจะดีเกี่ยวกับความขยัน ความจริงจังกับงาน ความเสียสละ และการรายงานผลที่เป็นไปตามลักษณะการทำงานที่แท้จริง ส่วนทัศนคติในด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 19

แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
สาขาวิชาการเลขานุการ

รายการ	N = 47		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	1.00	.11	น้อย
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	1.02	.09	น้อย
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.27	.78	ปานกลาง
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.18	.94	ปานกลาง
5. ทศนคติต่อการปฏิบัติงาน	1.71	.84	ปานกลาง
ภาพรวม	1.64	.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการเลขานุการประสบผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.64 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน แล้วพบว่าทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานมีผลในระดับปานกลางส่วนการนำความรู้ไปใช้ และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานมีน้อย

ตารางที่ 20

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานรัฐบาล

รายการ	N = 147		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	0.93	.10	น้อย
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	0.92	.09	น้อย
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.28	.64	ปานกลาง
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.30	.71	ปานกลาง
5. ทักษะติดต่อการปฏิบัติงาน	1.77	.59	ปานกลาง
ภาพรวม	1.64	.47	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งแสดงโดยค่าเฉลี่ยและระดับคะแนน จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า การฝึกงานของนักเรียนประสบผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.64 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงาน และทักษะติดต่อการปฏิบัติงาน มีผลในระดับปานกลาง ส่วนการนำความรู้ไปใช้และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานมีน้อย

ตารางที่ 21

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงาน

รัฐวิสาหกิจ

รายการ	N = 114		ระดับ
	X	S.D	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	0.83	.09	น้อย
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	0.93	.08	น้อย
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.29	.81	ปานกลาง
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.32	.78	ปานกลาง
5. ทศนคติต่อการปฏิบัติงาน	1.70	.61	ปานกลาง
ภาพรวม	1.59	.53	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแสดงโดยค่าเฉลี่ยและระดับคะแนน จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า การฝึกงานของนักเรียนประสบผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.59 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานและทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน มีผลในระดับปานกลาง ส่วนการนำความรู้ไปใช้ และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงาน มีน้อย

ตารางที่ 22

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานเอกชน

รายการ	N = 25		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	0.95	.11	น้อย
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	0.97	.10	น้อย
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.24	.83	ปานกลาง
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.22	.78	ปานกลาง
5. ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงาน	1.84	.67	ปานกลาง
ภาพรวม	1.64	.61	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานเอกชน ซึ่งแสดงโดยค่าเฉลี่ยและระดับคะแนน จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่าผลการฝึกงานของนักเรียนประสบผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.64 แต่เมื่อวิเคราะห์ที่เป็นรายด้านแล้วพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน มีผลในระดับปานกลาง ส่วนการนำความรู้ไปใช้ และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานมีน้อย

ตารางที่ 23

แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงาน

ของนักเรียนในสถานประกอบการ

หน่วยงาน	N = 286		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
1. รัฐบาล	1.64	.47	ปานกลาง
2. รัฐวิสาหกิจ	1.59	.53	ปานกลาง
3. เอกชน	1.64	.61	ปานกลาง
ภาพรวม	1.62	.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ในภาพรวม ประสพผลปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 1.62 แต่เมื่อวิเคราะห์ตามประเภทของหน่วยงานแล้ว พบว่าการฝึกงานของนักเรียนทั้งในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงาน เอกชน มีผลในระดับปานกลาง

ตารางที่ 24

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านการนำความรู้ไปใช้
ในทัศนะของผู้ควบคุมงาน

ผู้ควบคุมงาน	N = 40		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
1. หน่วยงานรัฐบาล	2.52	.97	มาก
2. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	2.36	.88	ปานกลาง
3. หน่วยงานเอกชน	3.00	.00	มาก
ภาพรวม	2.63	.89	มาก

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านการนำความรู้ไปใช้ตามทัศนะของผู้ควบคุมงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้นำความรู้ไปใช้มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.63 แต่เมื่อวิเคราะห์ผลตามทัศนะของผู้ควบคุมงานจำแนกตามหน่วยงานแล้วพบว่า นักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน ได้นำความรู้ไปใช้มาก ส่วนนักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้นำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 25

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการในทัศนระของผู้ควบคุมงาน

รายการ	รัฐบาล			รัฐวิสาหกิจ			เอกชน		
	N = 27		ระดับ	N = 11		ระดับ	N = 2		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	
1. เรียนรู้โครงสร้าง การบริหารของ หน่วยงาน	2.14	.95	ปานกลาง	1.91	.96	ปานกลาง	2.00	.00	ปานกลาง
2. เรียนรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบ ในตำแหน่งงาน	2.48	.84	ปานกลาง	2.09	.99	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
ภาพรวม	2.31	.83	ปานกลาง	2.00	.91	ปานกลาง	2.50	.00	ปานกลาง

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมตามทัศนะของ
ผู้ควบคุมงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า
นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและ
หน่วยงานเอกชนในระดับปานกลาง (หน่วยงานรัฐบาลมีค่าเฉลี่ย = 2.31, หน่วยงาน
รัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ย = 2.00 และหน่วยงานเอกชนมีค่าเฉลี่ย = 2.50) แต่เมื่อวิเคราะห์
เป็นรายข้อแล้วพบว่า นักเรียนได้เรียนรู้โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน ทั้งผู้ที่ฝึกงาน
ในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ในระดับปานกลาง ส่วน
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งงานนั้น นักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ได้รับความรู้ในระดับปานกลาง และหน่วยงานเอกชน ได้รับความรู้มาก

ตารางที่ 26

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน

ด้านทักษะในการปฏิบัติงานในทัศนะผู้ควบคุมงาน

รายการ	รัฐบาล			รัฐวิสาหกิจ			เอกชน		
	N = 27		ระดับ	N = 11		ระดับ	N = 2		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	
1. รู้วิธีทำงานและ สามารถทำงาน ได้ตามขั้นตอน	2.57	.86	มาก	2.36	.93	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
2. ปฏิบัติตาม คำแนะนำได้ อย่างถูกต้อง	2.81	.88	มาก	2.64	.90	มาก	3.00	.00	มาก
3. มีผลงานที่ ถูกต้องและ เชื่อถือได้	2.52	.79	มาก	2.27	.88	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
4. ปฏิบัติงาน สำเร็จตาม ที่กำหนด	2.76	.94	มาก	2.64	.89	มาก	3.00	.00	มาก
ภาพรวม	2.67	.86	มาก	2.48	.90	ปานกลาง	3.00	.00	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านทักษะในการปฏิบัติงานตามทักษะของผู้ควบคุมงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน มีทักษะสูง (ค่าเฉลี่ยหน่วยงานรัฐบาล = 2.67 และหน่วยงานเอกชน = 3.00) ส่วนผู้ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีทักษะระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ = 2.48) แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่า นักเรียนสามารถทำงานได้ตามขั้นตอนปฏิบัติตามคำแนะนำได้อย่างถูกต้อง มีผลงานที่เชื่อถือได้ และปฏิบัติงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดได้ดี ทั้งผู้ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน ส่วนผู้ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจนั้นปฏิบัติตามคำแนะนำได้อย่างถูกต้อง ปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนดได้ดี และสามารถทำงานได้ตามขั้นตอน มีผลงานที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 27

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ด้านมนุษยสัมพันธ์ในทักษะของผู้ควบคุมงาน

รายการ	รัฐบาล		ระดับ	รัฐวิสาหกิจ		ระดับ	เอกชน		ระดับ
	N = 27			N = 11			N = 2		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1. ปรับตัวเข้ากับ เพื่อนร่วมงานได้	2.81	.79	มาก	2.73	.92	มาก	3.00	.00	มาก
2. ชอบช่วยเหลือ บุคคลอื่นในการ ปฏิบัติงาน	2.67	.80	มาก	2.27	.89	ปานกลาง	3.00	.00	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	รัฐบาล			รัฐวิสาหกิจ			เอกชน		
	N = 27		ระดับ	N = 11		ระดับ	N = 2		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	
3. ชอบสมาคม และรู้จักกับผู้อื่น ได้กว้างขวาง	2.35	.81	ปานกลาง	2.45	.88	ปานกลาง	2.00	.00	ปานกลาง
4. ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ เพื่อนร่วมงาน	2.43	.87	ปานกลาง	2.64	.78	มาก	3.00	.00	มาก
5. เป็นผู้รู้จักประนี- ประนอมประสาน ผลประโยชน์ได้	2.38	.78	ปานกลาง	2.00	.67	ปานกลาง	2.00	.00	ปานกลาง
6. มีอิทธิพลดี ไม่เย่อหยิ่งถือตัว	2.81	.92	มาก	2.64	.92	มาก	3.00	.00	มาก
7. เป็นมิตรที่ดีกับคน ทั่วไป	2.90	.94	มาก	2.45	.90	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
ภาพรวม	2.62	.79	มาก	2.45	.84	ปานกลาง	3.00	.00	มาก

ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนด้านมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ตาม
ทัศนะของผู้ควบคุมงาน ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย และระดับคะแนน จากตารางที่ 27 แสดง
ให้เห็นว่านักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชนมีมนุษยสัมพันธ์ดี
(ค่าเฉลี่ยหน่วยงานรัฐบาล = 2.62, หน่วยงานเอกชน = 3.00) ส่วนผู้ที่ฝึกงานใน
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีมนุษยสัมพันธ์ปานกลาง (ค่าเฉลี่ยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ = 2.45)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่า การปรับตัวกับเพื่อนร่วมงาน นักเรียนที่ฝึกงานทั้งสามหน่วยงาน ปฏิบัติได้ดีมาก การช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน นักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชนปฏิบัติตนได้ดีมาก หน่วยงานรัฐวิสาหกิจปฏิบัติตนได้ดีปานกลาง การคบหาสมาคมกับผู้อื่นของนักเรียนฝึกงานกับสามหน่วยงานปฏิบัติตนได้ดีปานกลาง ปฏิบัติตนไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานดีมาก เฉพาะผู้ที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ส่วนผู้ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาลปฏิบัติได้ดีปานกลาง นักเรียนสามารถประนีประนอม และประสานประโยชน์ได้ดีปานกลางทั้งสามหน่วยงาน นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ไม่เย่อหยิ่งได้ดีมากทั้งสามหน่วยงาน และนักเรียนปฏิบัติตนเป็นมิตรที่ดีต่อคนทั่วไปดีมาก สำหรับผู้ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน ส่วนผู้ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจปฏิบัติได้ดีปานกลาง

ตารางที่ 28

แสดงค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในทัศนะของผู้ควบคุมงาน

รายการ	รัฐบาล			รัฐวิสาหกิจ			เอกชน		
	N = 27		ระดับ	N = 11		ระดับ	N = 2		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. พึงพอใจต่องาน ที่ได้รับมอบหมาย	2.48	.68	ปานกลาง	2.45	.77	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
2. สามารถปฏิบัติ งานเป็นไปตาม ระเบียบวินัย	2.57	.66	มาก	2.45	.75	ปานกลาง	3.00	.00	มาก

รายการ	รัฐบาล			รัฐวิสาหกิจ			เอกชน		
	N = 27		ระดับ	N = 11		ระดับ	N = 2		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
3. มีมานะพยายาม ในการที่จะปฏิบัติ งานให้สำเร็จ	2.87	.76	มาก	2.45	.79	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
4. ตรงต่อเวลา	2.48	.91	ปานกลาง	2.45	.84	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
5. มีความกระตือ รือร้นในการ ทำงาน	2.57	.94	มาก	2.36	.92	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่องาน	2.86	.84	มาก	2.45	.94	ปานกลาง	3.00	.00	มาก
ภาพรวม	2.63		มาก	2.44		ปานกลาง	3.00	.00	มาก

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนักเรียนตามทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ตาม
ทัศนคติของผู้ควบคุมงานซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ฝึกงาน
ในหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนมีทัศนคติดีมาก (ค่าเฉลี่ยหน่วยงานรัฐบาล = 2.63,
หน่วยงานเอกชน = 3.00) ส่วนผู้ที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติดีปานกลาง
(ค่าเฉลี่ยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ = 2.44) แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อเกี่ยวกับความพึงพอใจ
ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ ความมานะพยายาม การตรงต่อเวลา
ความกระตือรือร้นในการทำงานและความซื่อสัตย์สุจริตต่องานนั้น นักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงาน
เอกชนมีทัศนคติที่ดีมาก และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจดีปานกลาง ส่วนผู้ที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล

มีทัศนคติที่ดีปานกลางด้านความพึงพอใจต่องานที่ได้รับมอบหมายและการตรงต่อเวลาออกนั้น
มีทัศนคติที่ดีมาก

ตารางที่ 29

แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและระดับคะแนนประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ในทัศนะของผู้ควบคุมงาน

รายการ	N = 40		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	2.63	.91	มาก
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	2.27	.88	ปานกลาง
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.72	.90	มาก
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.69	.79	มาก
5. ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	2.69	.84	มาก
ภาพรวม	2.60	.87	มาก

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ในภาพรวมตามทัศนะของผู้ควบคุมงาน เห็นว่าประสพผลดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 2.60 แต่เมื่อ
วิเคราะห์รายด้านแล้วพบว่านักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ มีทักษะในการปฏิบัติงาน มี
มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานดี ส่วนความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานมีระดับ
ปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสถานประกอบการ

เป็นการนำเสนอข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์ถึงความแตกต่างของประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านการนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีสาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาการเลขานุการ
  2. ความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน
  3. ความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนตามทักษะของผู้ควบคุมงานในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน
  4. เปรียบเทียบรายคู่กรณีที่มีประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งที่จำแนกตามสาขาวิชา ประเภทของหน่วยงานและในทักษะของผู้ควบคุมงาน การวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอโดยค่าเฉลี่ย ค่า F ที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) ดังตารางที่ 30 ถึง ตารางที่ 35
  5. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนกับประสิทธิผลของการฝึกงานของนักเรียน
- การวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอโดย เกตต์เฉลี่ย t และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่า r ดังตารางที่ 36 ดังนี้

ตารางที่ 30

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
จำแนกตามสาขาวิชา

รายการ	ค่าเฉลี่ย			F
	บัญชี	การขาย	เลขานุการ	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	0.83	1.00	1.00	1.95
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	0.83	1.00	1.02	4.44*
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.35	2.28	2.27	0.18
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.33	2.31	2.18	0.47
5. ทิศนคติต่อการปฏิบัติงาน	1.80	1.68	1.71	8.49**
ภาพรวม	1.63	1.65	1.64	7.12**

หมายเหตุ * $P < .05$

** $P < .01$

ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนจำแนกตามสาขาวิชา ซึ่งเสนอโดยค่าเฉลี่ย F จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาเลขานุการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 7.12$) แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่า ประสิทธิภาพ ด้านการนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้วิชาชีพทักษะในการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ($F=4.44$ และ $F=8.49$)

ตารางที่ 31

เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ค่าเฉลี่ย	บัญชี การขาย		เลขานุการ
		F	F	
การบัญชี	0.83	-	7.01**	-
การขาย	1.00	-	-	0.02
การเลขานุการ	1.02	4.14*	-	-

หมายเหตุ * $P < .05$

** $P < .01$

จากตารางที่ 31 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ จะเห็นได้ว่านักเรียนสาขาวิชาการบัญชี กับสาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการบัญชี กับสาขาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ($F = 7.01$, และ $F = 4.14$) ส่วนสาขาวิชาการขายกับสาขาวิชาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้กับโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 32

เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ค่าเฉลี่ย	บัญชี	การขาย	เลขานุการ
		F	F	F
การบัญชี	1.80	-	16.26**	-
การขาย	1.68	-	-	6.85**
การเลขานุการ	1.71	0.61	-	-

หมายเหตุ ** p < .01

จากตารางที่ 32 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานจะเห็นได้ว่า นักเรียนสาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการขายกับสาขาวิชาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 16.26$ และ $F = 6.85$) ส่วนสาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการเลขานุการแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 33

เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน

ในภาพรวมจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ค่าเฉลี่ย	บัญชี	การขาย	เลขานุการ
		F	F	F
การบัญชี	1.63	-	12.38**	-
การขาย	1.65	-	-	0.17
การเลขานุการ	1.64	5.19*	-	-

หมายเหตุ * $P < .05$ ** $P < .01$

จากตารางที่ 33 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในภาพรวม จะเห็นได้ว่า นักเรียนสาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการเลขานุการ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ($F = 12.38$ และ $F = 5.19$) ส่วนนักเรียนสาขาวิชาการขายกับสาขาวิชาการเลขานุการ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 34

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

ประสิทธิผลการฝึกงาน	ค่าเฉลี่ย			F
	รัฐ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	0.93	0.83	0.95	1.13
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถาน ประกอบการ	0.92	0.83	0.97	0.42
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.28	2.29	2.24	0.21
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.30	2.32	2.22	0.38
5.ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	1.77	1.70	1.84	1.05
ภาพรวม	1.64	1.59	1.64	.002

จากตารางที่ 34 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลการ
ฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ปรากฏ
ผลวิเคราะห์รวมและรายด้านแล้วแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 35

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน
ในทัศนะของผู้ควบคุมงาน

ประสิทธิผลการฝึกงาน	ค่าเฉลี่ย		F
	รัฐ	รัฐวิสาหกิจ	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	2.52	2.36	0.130
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถาน ประกอบการ	2.31	2.00	1.768
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	2.67	2.64	1.388
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	2.62	2.45	4.528*
5. ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	2.63	2.44	1.176
ภาพรวม	2.55	2.38	2.135

หมายเหตุ * $P < .05$

จากตารางที่ 35 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนตามทัศนะของผู้ควบคุมงานในหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจปรากฏผลในภาพรวมแล้วแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่า ประสิทธิผลการฝึกงานด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงานตามทัศนะของผู้ควบคุมงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($F = 4.5228$) ส่วนการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มเติมจากสถานประกอบการ ทักษะในการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 36

ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนกับประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน

ประสิทธิผลการเรียน	เกรดเฉลี่ย	t
	r	
1. การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน	-.1643	-2.210*
2. ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ	-.1278	-1.709
3. ทักษะในการปฏิบัติงาน	.0824	1.097
4. มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน	.0831	1.106
5. ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	-.1501	-2.014*
ภาพรวม	-.1806	-2.436*

หมายเหตุ * $P < .05$

ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนของนักเรียน กับประสิทธิผลการฝึกงานซึ่งเสนอโดยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ค่า t จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้น มีประสิทธิผลการฝึกงานน้อยลง ($r = -.1806$) และมีแนวโน้มทดสอบนัยสำคัญแล้วปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 2.436$) แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้ว พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นมีการนำความรู้ไปใช้น้อยลง
2. นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นมีความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมน้อยลง
3. นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นมีทักษะในการปฏิบัติสูงขึ้นตาม
4. นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นมีมนุษยสัมพันธ์สูงขึ้นตาม
5. นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานลดลง

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยาลัยพณิชยการบางนาเป็นสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา สาขาพณิชยการ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ การจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 โดยจัดส่งนักเรียนทุกคนไปฝึกงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐบาล ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ตามสภาพการณ์ของธุรกิจและอุตสาหกรรมตามที่เป็นอยู่จริง และสามารถนำความรู้ไปใช้เมื่อออกไปประกอบอาชีพ แต่ด้วยเหตุที่สถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกงานไม่ได้อยู่ในอำนาจการควบคุมการจัดการของวิทยาลัย และแต่ละสถานประกอบการต่างก็มีความแตกต่างกันทางด้านโครงสร้างการบริหารงานซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา กล่าวคือสถานประกอบการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน อาจไม่สามารถดำเนินการเพื่อสนองตอบต่อหลักการและจุดมุ่งหมายของการฝึกงานได้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งที่จะทำให้การฝึกงานของนักเรียนอาจไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ด้วยเหตุที่วิทยาลัย ได้จัดส่งนักเรียนออกฝึกงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 จนกระทั่งปัจจุบัน แต่ยังไม่มีการประเมินประสิทธิผลของการฝึกงานว่ามีมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน เห็นว่าควรมีการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและหาทางพัฒนา การฝึกงานในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการจำแนกตามหน่วยงานและสาขาวิชา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในทัศนคติของผู้ควบคุมงานของสถานประกอบการ จำแนกตามหน่วยงาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาของนักเรียนกับประสิทธิผลการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ทักษะในการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
2. ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ สาขาวิชาชีพ การบัญชี สาขาวิชาการขายและสาขาวิชาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนตามทัศนคติของผู้ควบคุมงานในหน่วยงาน รัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ประสิทธิผลของการฝึกงานในสถานประกอบการกับสติปัญญาของนักเรียนสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรของการวิจัย มี 2 กลุ่มคือ นักเรียน บวช.3 ทุกคนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2534 ซึ่งมี 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ ซึ่งฝึกงานในสถานประกอบการ หน่วยงานรัฐบาล จำนวน 564 คน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 300 คน และหน่วยงานเอกชน จำนวน 72 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 936 คน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐบาลจำนวน 27 คน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 11 คน และหน่วยงานเอกชน จำนวน 2 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียน บวช.3 ที่ไปฝึกงานในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 (กลุ่ม 1) จำนวน 286 คน จำแนกเป็นสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 166 คน สาขาวิชาการขาย จำนวน 73 คน และสาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 47 คน ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ จำนวน 40 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษาในครั้งนี้ กำหนดเป็น 2 จำพวก คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ประเภทของสถานประกอบการ ได้แก่

- หน่วยงานรัฐบาล
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
- หน่วยงานเอกชน

2.1.2 สาขาวิชาของนักเรียนจำแนกเป็น

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการขาย
- สาขาวิชาการเลขานุการ

2.1.3 ระดับสติปัญญาของนักเรียน หมายถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
- เกร็ดเจ็ลลีสละสมของนักเรียน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ประสิทธิภาพของการฝึกงาน จำนวน 6 เป็น

- การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน
- ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ
- ทักษะในการปฏิบัติงาน
- ทักษะติดต่อการปฏิบัติงาน
- มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด

3.1 ชุดที่ 1 คือแบบสอบถามนักเรียนทั้ง 3 สาขาวิชาที่คนสังกัด มี 2 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียน ทั้ง 3 สาขาวิชา

- สาขาวิชาการบัญชี	จำนวน	45	ข้อ
- สาขาวิชาการขาย	จำนวน	45	ข้อ
- สาขาวิชาการเลขานุการ	จำนวน	39	ข้อ

3.2 ชุดที่ 2 คือแบบสอบถามผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ

มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ควบคุมงานในสถานประกอบการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการ จำนวน 20 ข้อ

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และทดสอบจนมีค่าความเชื่อมั่นสูงก่อนนำไปใช้

4. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน สาขา
วิชาการบัญชีมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

4.2 แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน สาขา
วิชาการขายมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

4.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน สาขา
วิชาการเลขานุการ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

4.4 แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน ตาม
ทัศนะของผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำ
ไปใช้ได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาแล้ว ส่งไปยังนักเรียน
ที่ฝึกงานในสถานประกอบการ จำนวน 286 ฉบับ ได้รับคืน 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.60
และส่งไปยังผู้ควบคุมงาน จำนวน 40 ฉบับ ได้รับคืน 32 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.00

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ที่
งานกระบวนการทางสถิติโดยโปรแกรมเมอร์คอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปของ Microstat ซึ่ง
จำแนกออกเป็น

6.1 ค่าความถี่และร้อยละ เพื่อบรรยายสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

6.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้บรรยายระดับคะแนนประสิทธิภาพการฝึกงานใน
สถานประกอบการของนักเรียน ด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่
ได้รับเพิ่มเติม ทักษะในการปฏิบัติงาน มนุษย์สัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน
และทัศนคติการปฏิบัติงาน

6.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One-Way Analysis
of Variance ANOVA (F-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง
ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชา
การขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ

6.4 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ในกรณีค่า F ตามข้อ 8.3 มีนัยสำคัญ โดย Scheffe' Method of Multiple comparison.

6.5 Multiple Regression Analysis เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยและประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียนทั้งสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขายและสาขาวิชาการเลขานุการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ สาขาวิชาการขาย ค่าเฉลี่ย 1.65 สาขาวิชาการเลขานุการ ค่าเฉลี่ย 1.64 และสาขาวิชาการบัญชี ค่าเฉลี่ย 1.63 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า การนำความรู้ไปใช้ และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการฝึกงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ทศนคติต่อการปฏิบัติงาน ทั้งสามสาขาวิชา อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ส่วนทักษะในการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ทั้งสามสาขาวิชาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

เมื่อแยกพิจารณาตามหน่วยงานที่นักเรียนฝึกงานแล้วพบว่า ทั้งหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน มีประสิทธิผลการฝึกงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างน้อยทุกหน่วยงานโดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้หน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน ค่าเฉลี่ย 1.64 และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ค่าเฉลี่ย 1.59 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า การนำความรู้ไปใช้และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม จากการฝึกงานของนักศึกษาทั้งสามหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ทศนคติต่อการปฏิบัติงาน ทั้งสามหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ทักษะในการปฏิบัติงานและ

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ทั้งสามหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ซึ่งมีความไม่เท่ากันโดยทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้ายคลึงกัน เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานที่นัก เรียนฝึกงาน และสาขา วิชาที่นัก เรียนศึกษาอยู่

2. ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน ตามทัศนะของผู้ควบคุมงาน โดยภาพรวมทั้งสามหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกแต่ละหน่วยงานแล้ว พบว่า านหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานเอกชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนใน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ซึ่งเมื่อเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยแล้วปรากฏ ดังนี้ หน่วยงานเอกชน ค่าเฉลี่ย 3.00 หน่วยงาน รัฐบาล ค่าเฉลี่ย 2.52 และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ค่าเฉลี่ย 2.36

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านตามทัศนะของผู้ควบคุมงานโดยภาพรวมของทั้งสาม หน่วยงานแล้ว พบว่า ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ส่วนนอกนั้นค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะ ในด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ย 2.72 ด้านมนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานมี ค่าเฉลี่ย 2.69 เท่ากับการนำความรู้ไปใช้ มีค่าเฉลี่ย 2.63 และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย 2.27

3. ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และ สาขาวิชาการเลขานุการ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่า ประสิทธิภาพด้านความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม และทัศนคติ ต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนทางด้าน การนำความรู้ไปใช้ ทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างประสิทธิภาพการฝึกงานของ นักเรียนในภาพรวมของทั้งสามสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการบัญชี กับสาขาวิชาการเลขานุการ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ แต่สำหรับสาขาวิชาการขายและสาขาวิชาการเลขานุการไม่พบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านแล้วพบว่า ประสิทธิภาพด้าน การนำความรู้ไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการบัญชี ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการเลขานุการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับแต่สาขาวิชาการขายกับสาขาวิชาการเลขานุการพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของนักเรียน สาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการขาย กับสาขาวิชาการเลขานุการพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสาขาวิชาการบัญชีกับสาขาวิชาการเลขานุการ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับด้านการนำความรู้ไปใช้ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสามสาขาวิชา

เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานของรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบผลการฝึกงานของนักเรียน ตามทัศนะของผู้ควบคุมงานทั้งสามหน่วยงาน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์ เท่านั้นที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิจัยครั้งนี้ เมื่อแยกพิจารณาตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนตามทัศนะของผู้ควบคุมงานในหน่วยงาน

รัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ตามทัศนะของผู้ควบคุมงานในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ประสิทธิภาพของการฝึกงานในสถานประกอบการกับสติปัญญาของนักเรียน สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ จำแนกตามหน่วยงานและสาขาวิชา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในทัศนะของผู้ควบคุมงานของสถานประกอบการจำแนกตามหน่วยงานและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาของนักเรียน กับประสิทธิผลการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ทักษะงานการปฏิบัติงาน ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานและมนุษย์สัมพันธ์ในการฝึกงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้อภิปรายผลการวิจัยเรียงตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการฝึกงานของนักเรียน ในสถานประกอบการจำแนกตามหน่วยงานและสาขาวิชา พบว่า ในการฝึกงานของนักเรียนจำแนกตามหน่วยงาน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการบริหารงานในสถานประกอบการทั้งสามหน่วยงาน ในส่วนที่เป็นงานในสำนักงาน ซึ่งเป็นงานที่นักเรียนออกฝึกงานดังกล่าว มีลักษณะการปฏิบัติคล้ายคลึงกัน ไม่มีความแตกต่างกันมากนักในระบบการปฏิบัติงาน สำนักงานคล้ายคลึงกัน จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สำหรับนักเรียนต่างสาขาวิชา กัน ที่ฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ
เอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะ นักเรียนทั้งสามสาขาวิชา มีความแตกต่างตามสาขาวิชา ที่ได้เรียนอยู่แล้ว การฝึกงานในสถานประกอบการตามสาขาวิชาที่นักเรียนได้เรียนมา มีความแตกต่างในลักษณะของการฝึกงานอยู่ในตัวเองจึงทำให้พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ ชาตรี รัตนวงศ์¹ ซึ่งพบว่า ในหน่วยงาน สถานประกอบการ มักมอบหมายหน้าที่คล้ายคลึงกันเสมอ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการฝึกงานในแต่ละสถานประกอบการ

จากการพิจารณาผลการวิจัยในการฝึกงานของนักเรียน ในสถานประกอบการในแต่ละด้านแล้วพบว่า นักเรียนทั้งสามสาขาวิชาได้นำความรู้ที่ได้เรียนจากสถานศึกษาไปใช้ในการฝึกงานน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในสถานศึกษาได้มีการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ หลากหลายวิชาที่จริง แต่วิชาที่นำไปใช้ในการฝึกงานมีน้อยอีกทั้งสถานศึกษาอาจไม่มุ่งเน้นให้ความรู้ ทักษะในการฝึกงานในสถานประกอบการซึ่งตรงกับผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปี 2538² ซึ่งสรุปว่าโครงการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานในสถานประกอบการ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน จึงอาจจะเป็นเหตุให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปใช้ในการฝึกงานน้อยกว่าที่ควรจะเป็นและสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัตน์ บุญญาลัย³ ที่พบว่า การฝึกงานในสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับวิชาชีพที่เรียนในสถานศึกษา

จากผลการวิจัยยังพบอีกว่า นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมตามสถานประกอบการที่ออกไปฝึกงานน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลายประการ เช่น ช่วงเวลาการฝึกงานในสถานประกอบการมีน้อย นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน หรือ ขาดการประสานงานที่ดี ระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการเพื่อจัดระบบการฝึกงานให้นักเรียนอย่างเหมาะสม จึงอาจเห็นเหตุที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้จากสถานประกอบการน้อย ซึ่งตรงกับความเห็นของ วิรัช กุมพมาศ⁴ ซึ่งได้ให้ความเห็นกรณีอุปสรรคของ

เอกสารนี้เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยนักวิจัยในสถานประกอบการไม่เหมาะสมในการดำเนินการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับสถานประกอบการที่มีอยู่ การขาดการจัดระบบบริหารงานในการส่งนักเรียนออกฝึกงาน และการที่รัฐบาลไม่สามารถผลิตช่างที่มีความชำนาญ เพื่อฝึกหัดนักเรียนในสถานประกอบการได้เพียงพอและผลการวิจัยของ นิสิต ศรีสัมภวงค์ 5 ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องเสนอรูปแบบการฝึกงานในสถานประกอบการพบว่า ระยะฝึกงานน้อยเกินไปทำให้นักเรียนมีการฝึกงานไม่ต่อเนื่องตลอดปี

ผลการวิจัยยังได้พบอีกว่า ผลการฝึกงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชาในสถานประกอบการมีค่าเฉลี่ยในด้านพิมพ์ดีดภาษาไทย การจัดเก็บเอกสาร และใช้เครื่องใช้สำนักงานในระดับที่มากกว่าความรู้อื่น ทั้งในด้านการนำความรู้จากสถานศึกษาไปใช้และความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้พิมพ์ดีดภาษาไทย การจัดเก็บเอกสาร และการใช้เครื่องใช้สำนักงานเป็นความรู้พื้นฐานที่มีอยู่โดยทั่วไปทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการทุกแห่ง ดังนั้นจึงทำให้นักเรียน ได้นำความรู้ไปใช้และได้รับความรู้เพิ่มเติมมากกว่าความรู้ด้านอื่น ซึ่งตรงกับรายการวิจัยของ ไพฑูรย์ สีสาวรรณกุลศิริ และคณะ 6 ที่ได้รับการวิจัยเรื่อง การฝึกงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และสถานประกอบการของเอกชน ที่พบว่า นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้สำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร เพื่อประโยชน์ต่อการฝึกงาน

ในด้านการนำความรู้ไปใช้ งานวิจัยยังพบอีกว่า นักเรียนสาขาวิชาการบัญชี นำความรู้ด้านการบัญชีไปใช้ในการฝึกงานน้อยมาก หรือไม่ได้ใช้เลย รวมทั้งได้รับความรู้ด้านการบัญชี จากสถานประกอบการน้อยมากหรือไม่ได้รับเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการบัญชี เป็นงานที่จะต้องกระทำต่อเนื่อง เป็นงานที่ละเอียดอ่อนและจะผิดพลาดไม่ได้ เพราะจะกระทบกับระบบงานของสถานประกอบการนั้นทั้งหมด ดังนั้น สถานประกอบการจึงไม่อาจให้นักเรียน เข้าฝึกงานในระบบการบัญชีของสถานประกอบการ เพราะไม่อาจเสี่ยงต่อความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้จึงทำให้นักเรียนในสาขาวิชาการบัญชีได้นำความรู้ และรับความรู้จากสถานประกอบการในด้านการบัญชีต่าง ๆ น้อยก็เป็นได้สำหรับนักเรียนสาขาวิชาการขาย นำความรู้ด้านการขายไปใช้ในการฝึกงานน้อย หรือไม่ได้ใช้เลยรวมทั้งได้รับความรู้จากสถานประกอบการด้านการขายน้อยหรือไม่ได้รับเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฝึกงานตรงสาขาที่เรียนจากสถานศึกษาก็เป็นได้ เพราะสถานที่ฝึกงานของนักเรียน ส่วนใหญ่ อยู่ในรูปของบริษัทซึ่งมีระบบการบริหารงานที่แน่นอน ⁷ (ชาติรี รัตนวงศ์) นักเรียนจึงได้รับการฝึกเฉพาะอย่างไม่ครอบคลุมวิชาที่เรียนทั้งหมด โอกาสที่ได้ฝึกงาน ตรงตามทักษะที่ต้องการฝึกมีไม่มากนัก ⁸ (กรมอาชีวศึกษา)

จากผลการวิจัย พบว่า ในด้านมนุษยสัมพันธ์ นักเรียนทั้งสามสาขาวิชา หากเพื่อนร่วมงานมีปัญหาตนเองจะทำตัวเป็นผู้ประนีประนอมหรือประสานประโยชน์น้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในระดับที่ออกฝึกงานอาจมีวุฒิภาวะไม่เพียงพอในการเป็นผู้ประนี-ประนอม หรือประสานประโยชน์ หรือเพราะสถานประกอบการที่นักเรียนเข้าฝึกงานมีผู้ที่มีความรู้ วิทยุสูงกว่าได้ดำเนินการประนีประนอมหรือประสานประโยชน์ต่าง ๆ แล้ว จึงทำให้นักเรียนไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวก็เป็นได้

จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานสถานประกอบการทั้งสามสาขาวิชาที่มีทัศนคติที่ไม่ดี หากต้องใช้ความขยันจริงจังกับงานและเสียสละเวลาเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ และถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่เป็นตามหลักเกณฑ์แต่การสรุปผลงานจะต้องทำให้ดีเยี่ยม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนอาจไม่เห็นด้วย กับระบบการวัดผลด้านการฝึกงานโดยระบบการให้คะแนน โดยอาจมีความเห็นว่า การฝึกงาน คือการหาประสบการณ์ ทักษะการทำงานในสถานประกอบการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงานในอนาคตก็เป็นการเพียงพอจึงไม่เห็นด้วยกับระบบการให้คะแนนและระบบการรายงานผลไม่ตรงกับความเป็นจริงก็เป็นได้

2. การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานของนักเรียน ในทัศนะของผู้ควบคุมงานของสถานประกอบการ จากแนกตามหน่วยงานพบว่า ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน ตามทัศนะของผู้ควบคุมการฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้อันนักเรียนในสถานประกอบการไม่แตกต่างกัน และระบบงานของทั้งสามหน่วยงานที่นักเรียนฝึกงานไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากเป็นการฝึกงานในสำนักงาน

จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกงานของนักเรียนที่มีต่อนักเรียนที่ฝึกงาน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญก็เป็นได้ซึ่งตรงกับผลงานวิจัย ของไพฑูริย์ สีสาวรรณกุลศิริ และคณะ⁹ ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่องการฝึกงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนของนักศึกษา หลักสูตร บวส. สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนการพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2529 พบว่า สถานประกอบการได้ให้ความเห็นว่า นักศึกษาฝึกงานมีได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อสถานประกอบการ และเห็นว่า นักศึกษาสามารถฝึกงานได้ผลน่าพอใจอีกด้วย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ ที่ผู้ควบคุมการฝึกงานเห็นว่า การฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการทั้งสามหน่วยงาน เกิดประสิทธิผลมาก

จากผลการวิจัย พบว่า เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกงานในทัศนะของผู้ควบคุมงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่นักเรียนออกฝึกงานเป็นหน่วยงานที่ต้องบริการประชาชน เป็นอย่างสูง คามลักษณะการบริหารงานที่แตกต่างกันของทั้งสามหน่วยงานมากอยู่แล้ว ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้การพิจารณาความแตกต่างได้ง่ายในด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้ที่จะบริการประชาชน ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ค่าเฉลี่ยด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยต่ำ จนเกิดความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามทัศนะของผู้ควบคุม ซึ่งเมื่อพิจารณาเนื้อหาทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ในผลงานวิจัยแล้วพบว่า การช่วยเหลือผู้อื่นในด้านการปฏิบัติงาน และการเป็นมิตรที่ดีกับคนทั่วไป ในทัศนะของผู้ควบคุมงาน นักเรียนที่ฝึกงานในรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนที่ฝึกงานในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชนมา ซึ่งอาจเป็นเพราะลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจตามที่ได้กล่าวแล้วนั่นเอง ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ¹⁰ ที่ได้ทำการวิจัยตามโครงการวิจัยรูปแบบของการอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการพบในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน คือ ความประพฤติน่าเหมาะสม ไม่เข้าใจหลักการทางงานขาดการดูแลจากอาจารย์ผู้ดูแล

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาของนักเรียนกับประสิทธิผลการฝึกงานในด้านการนำความรู้ไปใช้ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม ทักษะในการปฏิบัติงานทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน และมนุษย์สัมพันธ์ในการฝึกงาน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการฝึกงานในสถานประกอบการกับสติปัญญาของนักเรียนสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ยสูง) มีความคิดเห็นว่า การฝึกงานในสถานประกอบการนั้นประสบผลต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่มีผลสำเร็จทางการเรียนสูง ย่อมเป็นผู้มีความรู้ ทักษะในการเรียนและการปฏิบัติงานสูงด้วย แต่จากการเข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าฝึกงานที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญา การฝึกงานในสถานประกอบการจะเป็นแบบจับได้ตัวกันกับผู้ที่ไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บานกลาง หรือ ต่ำ การฝึกงานของนักเรียนไม่ได้มุ่งเน้นจนถึงแยกฝึกงานตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจำเป็นต้องฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาเท่านั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอาจไม่ได้รับความรู้ ทักษะจากสถานประกอบการเพิ่มเติมเพียงพอจึงเป็นเหตุให้นักเรียนที่ประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คิดเห็นว่าการฝึกงานในสถานประกอบการประสบผลสำเร็จต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากผลการวิจัยที่ค้นพบว่าทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในการฝึกงานในสถานประกอบการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งเป็นเรื่องยืนยันว่า เมื่อนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง เมื่อเข้าฝึกงานในสถานประกอบการแล้วไม่ได้รับความรู้ ทักษะจากการฝึกงานเพียงพอจะทำให้ทัศนคติที่ดีต่อฝึกงานของนักเรียนต่ำไปด้วย ซึ่งจากงานวิจัยของ ชาตรี รัตนวงศ์ 11 พบว่านักเรียนมีความต้องการฝึกงานในสถานประกอบการ เพราะต้องการประสบการณ์และเทคนิคใหม่ ๆ ดังนั้นเมื่อไม่ได้รับตามต้องการ จึงทำให้ทัศนคติต่อการฝึกงานในสถานประกอบการต่ำลง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา กองวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง และกรมอาชีวศึกษา อันที่จริงจะปรับปรุงการดำเนินงานของนักเรียนในสถาน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบการให้ดียิ่งขึ้น เพราะการฝึกงาน นักเรียนจะได้รับเทคนิคและวิธีการทำงานใหม่ ๆ ทำให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ 12 และเพื่อให้สามารถฝึกงานในสถานประกอบการเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อสนองความต้องการในการประกอบอาชีพและตลาดแรงงาน 13 จากผลการวิจัยนี้พอสรุปข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชา ซึ่งได้แก่สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขายและสาขาวิชาการเลขานุการ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยนั้น สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการฝึกงานของนักเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การส่งนักเรียนออกฝึกงาน สถานศึกษาควรจัดในรูปแบบการเฉพาะ 14 ให้รับผิดชอบในด้านฝึกงานในสถานประกอบการ ค่าเนิมนการฝึกงานที่นักเรียนจะได้รับจากสถานประกอบการ 15 รวมทั้งต้องนิเทศก์ และติดตามผลที่ดีอย่างต่อเนื่อง 16 มีการนิเทศก์ ประเมินผล และเสนอแนะทักษะผู้ที่เข้ารับการฝึกงานเพิ่มเติม เป็นระยะ ๆ 17 มีการเก็บข้อมูลการฝึกงานและปรับปรุงแผนการฝึกงานทุกครั้ง ที่เสร็จสิ้นการฝึก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชาในด้านการนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับน้อยนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการฝึกงานในสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น 18 ปรับปรุงระบบโรงเรียน โรงงาน สร้างบรรยากาศของสถานศึกษาให้ใกล้เคียงกับสถานประกอบการ เพื่อให้ตรงตามนโยบายและจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาที่เกี่ยวกับการฝึกงาน ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 ข้อที่ 6, 19 ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นศูนย์บริการวิชาชีพในชุมชน เพื่อให้เกิดการบริการการฝึกทักษะอาชีพ การพัฒนาแรงงานในท้องถิ่น และชนบทโดยเพิ่มกำลังความสามารถ มีการติดต่อมาปรับปรุงการฝึกทักษะในสถานศึกษา มีการประกาศให้ผู้ฝึกงานได้ทราบว่าสถานศึกษาต้องการให้นักเรียนได้ฝึกงานอะไรบ้าง 20 และสถานศึกษาฝึกทักษะ ที่จะนำไปใช้ในสถานประกอบการอย่างไรบ้าง ผู้ฝึกงานควร

เอกสารเตรียมตัวให้เหมาะสมกับการออกฝึกงานโดยหาประสบการณ์ทำงานเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน ไม่ควรฉ้อโกงใครทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วย 21 และสถานศึกษา ควรได้มีการประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อจัดการฝึกงาน ให้เป็นระบบให้สอดคล้องกับหลักการ และเนื้อหาของหลักสูตร 22 ด้วย

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียนทั้งสามสาขาวิชาในด้านการได้รับความรู้เพิ่มเติมอยู่ในระดับน้อยนั้น สถานศึกษาควรได้ดำเนินการสำรวจสถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานเพื่อจัดลำดับความเหมาะสมในการเข้าฝึกงานของนักเรียน ควรประสานงานและแต่งตั้งผู้นิเทศก์ของสถานประกอบการ มีการประชุมชี้แจงหรือให้ความรู้แก่ผู้นิเทศก์ภายในสถานประกอบการและอาจารย์ผู้นิเทศก์การฝึกงานของสถานศึกษา เพื่อให้การฝึกงานเกิดประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ 23 ในส่วนของกรมอาชีวศึกษา ควรได้รณรงค์ให้มีกฎหมายรองรับ โดยมี พ.ร.บ. การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เนื่องจากขาดกฎหมายรองรับ ที่จะให้สถานประกอบการให้ ความร่วมมือในการฝึกงานอย่างเต็มที่ 24, 25 และรณรงค์ให้รัฐ เน้นความสำคัญของการฝึกงานของนักเรียนโดยการผลิตช่างที่ชำนาญ เพื่อฝึกหัดนักเรียนในสถานประกอบการให้เพียงพอ 26 (วิรัช กมฺพทมาศ) และให้เป็นผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานประกอบการ 27 ทั้งสามสาขา

4. จากผลการวิจัยที่พบว่าประสิทธิภาพของนักเรียนในสถานประกอบการ ทั้งสามสาขาวิชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นเป็นเพราะ นักเรียนสาขาวิชาวิชาการบัญชีไม่มีโอกาสได้ฝึกงาน ตรงตามสาขาวิชาที่ตนได้เรียนมา เนื่องจากการจัดทำบัญชีในสถานประกอบการ เป็นเรื่องละเอียดอ่อน สถานประกอบการไม่อาจเสี่ยงให้นักเรียนเข้าฝึกงานโดยตรงได้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรปรับปรุงรูปแบบการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชีเสียใหม่ โดยประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการโดยใกล้ชิด เพื่อจัดรูปแบบการฝึกงานของนักเรียนสาขาวิชาการบัญชี ให้เหมาะสมและตรงตามทักษะที่ต้องการ หรือใช้วิธีฝึกงานโดยการจัดการเรียนการสอนแบบคู่ ในรูปแบบของ โรงเรียน-โรงงาน (dual System) 28 โดยวิธีฝึกงานเบื้องต้นในสถานศึกษาไปพร้อม ๆ กับการฝึกงานในสถานประกอบการและสถานศึกษาจะต้องดำเนินการประเมินผลการฝึกงานทั้งก่อน และหลังการฝึกงาน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงระบบและวิธีการฝึกงานของนักเรียนให้ เกิดประสิทธิภาพอยู่ เสมอ

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของการฝึกงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ในเรื่อง เมื่อเพื่อนร่วมงานมีปัญหาจะทำตัวเป็นผู้ประนีประนอมหรือประสานประโยชน์ การฝึกงานของนักเรียนในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ตามทัศนะของผู้ควบคุมงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ เรื่องการช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงานน้อยกว่าในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการฝึกงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ตามทัศนะของผู้ควบคุมงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ในเรื่องการเป็นมิตรที่ดี กับคนทั่วไปมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าในหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชนนั้น สถานศึกษาควรจะได้ดำเนินการบูรณาการทัศนคติเรียนก่อนการฝึกงาน 29 โดยเน้นเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีศรัทธา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามนโยบายข้อที่ 3 ของแผนพัฒนาการมัธยมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) 30 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะเน้นการให้ความรู้ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยในการทำงาน และตรงกับหลักการบริหารของ Fayol ข้อ 14 เรื่อง ความสามัคคี (Esprit De Corps) 31 ในหมู่คณะและแนวคิดเรื่องมนุษยสัมพันธ์ 32 อีกด้วย

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของการฝึกงานในด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในเรื่องการฝึกงานต้องใช้ความขยัน จริงจังกับงานและเสียสละเวลาเพื่อทำให้ได้คะแนนมาก ๆ มีทัศนคติในเรื่องนี้น้อย และจากผลการวิจัยที่พบว่าแม้การฝึกงานจะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ แต่การสรุปหรือการเสนอผลงานนั้นจะต้องทำให้ได้ดีเยี่ยมมีทัศนคติต่อการปฏิบัติน้อยนั้น หมายความว่า นักเรียนมีทัศนคติไม่ค่อยดีกับด้านการฝึกงาน เพื่อทำให้ได้คะแนนมาก ๆ และมีทัศนคติไม่ดีเลยต่อการรายงานผลที่ไม่ตรงกับสภาพการปฏิบัติงานจริงนั้นสถานศึกษาควรปรับปรุงระบบการประเมินผลการฝึกงานของนักเรียน เสียใหม่ โดยเปลี่ยนเป็นประเมินผลจากผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาชีพในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ควรมีส่วนร่วมในการทำงานประจำตัวของนักศึกษาประเมินผลจากให้สถานประกอบการเป็นผู้ประเมินหรือประเมินร่วมกับสถานศึกษาก็ได้ทั้งนี้ให้สถาบันที่การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 33 เกณฑ์การประเมินผลอาจพิจารณาจากด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถ

งานการปฏิบัติงานคุณภาพของงานที่ปฏิบัติเสร็จแล้วปริมาณงานที่ปฏิบัติเสร็จแล้ว ความรวดเร็ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการปฏิบัติงาน ความคิดริเริ่ม ความสามารถในการทำงานได้โดยอิสระ มนุษย์สัมพันธ์ การตรงต่อเวลาหรือการรักษาเวลา และการแสดงออกซึ่งความเห็น³⁴ ซึ่งจะเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกงานได้ดีกว่าการให้คะแนน และจะได้รับการยอมรับจากนักเรียนที่ฝึกงานได้ดีกว่า สำหรับสถานประกอบการที่มีนักศึกษาฝึกงานจำนวนน้อย การประเมินผลคงใช้หลักการประเมินผลโดยวิธีการจัดลำดับตามขั้นความสามารถ (Rating Scale Method)³⁵ ก็จะได้ผลที่ดีกว่าแบบอื่น

7. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับประสิทธิภาพการฝึกงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ และจากผลการวิจัย ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่ฝึกงานน้อยมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงย่อมมีประสิทธิผลของการฝึกงานสูงไปด้วย และมีทัศนคติที่เ็นดีต่อการฝึกงานเมื่อเกิดประสิทธิผลกับการฝึกงานดังนั้น สถานศึกษาควรจัดแบ่งกลุ่มกับการฝึกงาน โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้ฝึกงานในสถานประกอบการที่จำเป็นต้องใช้ทักษะในการปฏิบัติงานสูงด้วย เพื่อให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้มีประสิทธิผลการฝึกงานเพิ่มขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกงาน โดยคำนึงถึงนโยบายข้อที่ 13 ของแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 -2539) ³⁶ ที่กล่าวว่า "ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การจัดอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการให้ระดับทรัพยากรระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการมาใช้ในการจัดการอาชีวศึกษาให้กว้างขวางขึ้น"

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการส่งนักเรียนไปฝึกงาน

ในสถานประกอบการของวิทยาลัยพณิชยการบางนา ซึ่งพอจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ควรมีการเตรียมการก่อนส่งนักเรียนออกฝึกงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คือ

1.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในทุกสาขาวิชาได้นำความรู้ไปใช้หรือได้รับความรู้เพิ่มเติมจากสถานประกอบการมากที่สุด คือ พิมพ์ดีดไทยเหมือนกันหมด ส่วนแกนวิชาเอกอื่นแต่ละสาขาวิชาแทบจะไม่ได้ฝึกเลย เพราะสถานประกอบการที่ส่งนักเรียนออกฝึกงานนั้น ส่วนมากเป็นองค์กรที่ดำเนินการโดยวัตถุประสงค์ทั่ว ๆ ไป ไม่ได้เน้นทางด้านวิชาที่นักเรียนได้เรียนมา เช่น สำนักงานการประปา สำนักงานเขตหรือที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น หากทางวิทยาลัยได้จัดส่งนักเรียนไปฝึกงานตามหน่วยงานที่ให้บริการ ตรวจสอบหรือควบคุมบัญชี สภาหอการค้า หรือศูนย์การค้าต่าง ๆ น่าจะได้ค่อนักเรียนมากกว่านี้ ดังนั้น "สถานศึกษาควรจะมีการกำหนดเกณฑ์การเลือกสถานประกอบการที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ฝึกงานสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนในสถานศึกษา"

1.2 นักเรียนที่ฝึกงานทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เห็นว่าการฝึกงานประสบผลสำเร็จน้อย โดยเฉพาะการได้นำความรู้ในวิชาที่เรียนมาไปใช้ และความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ ส่วนทักษะในการปฏิบัติงาน ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานและมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน ประสบผลปานกลาง แต่ขณะเดียวกันความคิดเห็นของผู้ควบคุมงานทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เห็นว่า นักเรียนประสบผลสำเร็จมากในแทบทุกด้านนั้นก็แสดงว่านักเรียนและผู้ควบคุมงานยังมองเห็นผลที่จะได้รับจากการฝึกงาน คนละระดับ หรือคนละประเด็น ดังนั้นสถานศึกษาจึงควร "กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกงานให้เด่นชัดเพื่อให้นักเรียนและสถานประกอบการมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับขอบเขตและผลที่จะเกิดขึ้นจากการฝึกงาน"

2. จากตัวบ่งชี้ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน โดยเน้นที่ทักษะในการเรียนรู้ โครงสร้างการบริการ หน้าที่ความรับผิดชอบ และวิธีดำเนินงานของหน่วยงาน บราจกฏผลเป็นที่น่าพึงพอใจ คือ นักเรียนเห็นว่ามึประสิทธิภาพปานกลางค่อนข้างสูง ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบของการศึกษางานที่น่าจะมีประโยชน์สูงสุด แต่เมื่อศึกษาด้านทัศนคติต่อการฝึกงาน

ภายใต้พื้นฐานของสถิติของผู้ตอบนักเรียนนั้น บราจกฏผลแห่งความสัมพันธ์ในทางลบ คือ โยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงจะมีทัศนคติที่ไม่ค่อยดีต่อการฝึกงานนั้น ก็แสดงว่า รูปแบบของการฝึกงาน โดยเน้นที่การปฏิบัติเพียงอย่างเดียว นั้น อาจจะเหมาะสมเฉพาะนักเรียนที่มีสติปัญญา (เกรดเฉลี่ย) ค่อนข้างต่ำ ดังนั้น การฝึกงานในสถานประกอบการน่าจะต้องการเงินการเป็น 2 รูปแบบ คือ

2.1 การฝึกทักษะโดยตรง (Hand-on-Industry) หมายถึง

การฝึกงานตามสถานประกอบการจัดให้

2.2 การศึกษางาน (Hand-off-Industry) หมายถึง การเรียนรู้

การสังเกต การสอบถาม การค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ จากสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนมีประสิทธิผลต่ำ ตลอดทั้งทักษะที่ได้รับในสถานประกอบการนั้น เป็นทักษะขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาสามารถที่จะจัดทำได้อยู่แล้ว ดังนั้น เพื่อให้การฝึกงานของนักศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับระบบธุรกิจมากที่สุด จึงเห็นควรหาการศึกษาวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างสถานการฝึกจำลองภายในสถานศึกษา

เพื่อการฝึกงานของนักศึกษาด้านพาณิชยกรรม

2. การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) ในสายพาณิชยกรรม

3. การศึกษาวิจัยความมุ่งประสงค์ของสถานประกอบการที่พึงมีต่อนักเรียนที่

ฝึกงาน

เชิงอรรถ

1 ชาติรี รัตนวงศ์, "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์ เครื่องกลสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2525).

2 _____, สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2528, (เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2528).

3 พิพัฒน์ บุญถ้าย, การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล และ เอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา สาขาพาณิชยกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน, (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพณิชยการบางนา กรมอาชีวศึกษา, 2533), บทคัดย่อ.

4 วัชร กุมพาศ, รูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการพัฒนาอาชีวอุตสาหกรรม, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยบ็องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 27 ประจำปีการศึกษา 2527 - 2528 (ม.ป.ท., 2528), หน้า 444.

5 นิสิต ศรีมันภูวงศ์, สภาพการออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับชั้นปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียง, (ชลบุรี : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี กรมอาชีวศึกษา, 2529), หน้า จ, 14.

6 ทรัพย์ สิวารรรถกุลศิริและคณะ, การฝึกงานในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ

และสถานประกอบการเอกชนของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้กับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่ผู้จัดทำเห็นใจเชิงประเอียงด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (พระนครศรีอยุธยา : วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา, 2529),
หน้า 22-25.

7 ชาติรี รัตนวงศ์, "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิควิทยาลัย
เทคโนโลยีอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ ออกฝึกงานใน
หน่วยงานอุตสาหกรรม," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์
เครื่องกลสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2525).

8 อาชีวศึกษา, กรม, รายงานการวิจัยโครงการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา
(กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2528), หน้า 28-29.

9 าทุรุย์ สีสารรณกุลศิริ และคณะ การฝึกงานในหน่วยงานราชการ
รัฐวิสาหกิจและสถานประกอบการเอกชนของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
(บวส.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (พระนครศรีอยุธยา : วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา,
2529), หน้า 22-25.

10 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, รูปแบบของการอาชีวศึกษา
สาขาอาชีวอุตสาหกรรม (กรุงเทพ : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2527),
บทคัดย่อ.

11 ชาติรี รัตนวงศ์, "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัย
เทคโนโลยีอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือออกฝึกงานในหน่วย
งานอุตสาหกรรม," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เครื่องกล
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2525).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12ทองหล้า สุนทร, "สถานประกอบการจังหวัดขอนแก่นกับความต้องการรับนักศึกษาปวช. ฝึกงาน," (วิทยานิพนธ์เสนอผลงานวิชาการต่อ วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น, 2526), บทคัดย่อ.

13คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529), (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา, ม.ป.ป.), หน้า 369.

14นิสิต ศรีมัมภวงค์, สภาการออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพฯ และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ชลบุรี : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี กรมอาชีวศึกษา, 2529), หน้า จ, 41.

15 _____, สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2528 (เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2528).

16ชาติรี รัตนวงศ์, "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์ เครื่องกลสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2525).

17กขกร อธิปัตตี, "ความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการและครูช่างอุตสาหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการของนักเรียนแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรมระดับมัธยมในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริศนาคำทายปริศนาคำทาย ภาควิชาสารัตถศึกษา วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529),
หน้า 16-20 และ 269-278.

18 นิลิต ศรีสัมภูวงศ์, สมาพันธ์ออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา
ระดับชั้นปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต
กรุงเทพฯ และ จังหวัดในภาคตะวันออก (ชลบุรี : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี กรมอาชีวศึกษา,
2529), หน้า ๑, 41.

19 คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ
ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 -2534 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา, ม.ป.ป.), หน้า 53.

20 เพ็ญศรี สีสาวรรณกุลศิริ และคณะ, การฝึกงานในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ
และสถานประกอบการเอกชนของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (พระนครศรีอยุธยา : วิทยาลัยพระนครศรีอยุธยา, 2529),
หน้า 22-25.

21 วรณดา ไชยชัยวัฒน์, "คนมีความรู้ทำงาน จะแก้ปัญหาอย่างไร แนวคิด
ในการแก้ปัญหา", วารสารอาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 32 (พฤษภาคม 2530), หน้า 24-27

22 อาชีวศึกษา, กรม, รายงานการประเมินผลโครงการต้นแบบการฝึกงาน
นักเรียน-นักศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างครูสภาและกรมอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร :
กรมอาชีวศึกษา, 2532), หน้า 1-14.

23 ทองหล้า ลุนทร, "สถานประกอบการจังหวัดขอนแก่นกับความต้อการรับ
นักศึกษาปวช. ฝึกงาน," (วิทยานิพนธ์เสนอผลงานวิชาการต่อ วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น,
2526), บทคัดย่อ.

24 นิลิต ศรีสัมภูวงศ์, สภาพการออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา
ระดับชั้นปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต
กรุงเทพฯ และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง, (ชลบุรี : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี กรมอาชีวศึกษา,
2529), หน้า จ, 41.

25 _____, สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2528, (เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2528).

26 วิรัช กุมุทมาศ, "รูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน
ในการพัฒนาอาชีวอุตสาหกรรม" เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
รุ่นที่ 27 ประจำปีการศึกษา 2527 - 2528 (ม.ป.ท., 2528), หน้า 444.

27 กชกร ธปัตตี, "ความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการและครูช่าง
อุตสาหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ ของ
นักเรียนแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 16-20
และ 269-278.

28 รวีวรรณ ชินะตระกูล, ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา
(กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535), หน้า 90.
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

29 เรื่องเดียวกัน, หน้า 88.

30 อาชีวศึกษา, กรม, แผนพัฒนา การอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา 2535), หน้า 45.

31 Henry Fayol, *General and Industrial Management* (London : Pitman, 1949). p. 59.

32 Edwin B. Flippo ใน ชูบ กาญจนประการ, *คำบรรยายรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์* (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2506), หน้า 12.

33 รวีวรรณ ชินะตระกูล, *ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535), หน้า 89.

34 วัฒนา สุตรสุวรรณ, *การปกครองบังคับบัญชาและการบริหารงาน* (กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2521), หน้า 220.

35 สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย, *เอกราชการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร* (กรุงเทพฯ : วิคตอรีการพิมพ์, 2524), หน้า 227-229.

36 อาชีวศึกษา, กรม, แผนพัฒนาการอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา, 2535), หน้า 49.

บรรณานุกรม

- กชกร ธิปัตตี. "ความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการและครูช่างอุตสาหกรรม
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการของ
นักเรียน แผนการเรียนช่างอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529.
- กมล สุวรรณรงค์ และคณะ. ประสิทธิภาพของการจัดส่งนักศึกษาฝึกงานในสถาน
ประกอบการ. ขอนแก่น : วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น กรมอาชีวศึกษา, 2530.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. การประเมินผลในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2519.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 5
(พ.ศ. 2525-2529). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา, ม.ป.ป.
- _____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา, ม.ป.ป.
- _____. รูปแบบของการอาชีวศึกษา สาขาอาชีพอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527.

ชาติรี รัตนวงศ์. "การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์ เครื่องกลสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2525.

ทองหล้า สุนทร. "สถานประกอบการจังหวัดขอนแก่นกับความต้องการรับนักศึกษา ปวช. ฝึกงาน." วิทยานิพนธ์เสนอผลงานวิชาการต่อวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น, 2526.

นิโลบล นิ้มกิ่งรัตน์ "นวัตกรรมการวัดผลทางการศึกษา." เอกสารประกอบการสัมมนา ผู้สอนวัดผลการศึกษา เชียงใหม่ : วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2528.

นิลิต ศรีคัมภางค์. "สภาพการออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา ระดับชั้น ปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และ จังหวัดในภาคตะวันออก." ชลบุรี : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี กรมอาชีวศึกษา, 2529.

บวร ประพฤติดี. การวัดผลและการประเมินผลบุคคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

เบ็ญจา สวัสดิ์โอ. การบริหารงานบุคคล. โครงการผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2519.

ปิ่น มาลากุล. รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิทักษ์ บุญญาสัย. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการจัดการ
อาชีวศึกษา สาขาพาณิชยกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพณิชยการบางนา กรมอาชีวศึกษา, 2533, บทคัดย่อ.

พีระพงษ์ ประดิษฐ์ธรรม. "การศึกษารูปแบบและวิธีการจัดส่งนักศึกษา สาขาช่าง
อุตสาหกรรมในการออกฝึกงานในสถานประกอบการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2529.

ไพฑูรย์ สีลาวรรณกุลศิริ และ คณะ. "การฝึกงานในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และ
สถานประกอบการเอกชนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ไพศาล สีนารัตน์. "การนำเสนอเกณฑ์ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา แผนกวิชา
ช่างก่อสร้าง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรม
อาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ประสานมิตรการพิมพ์, 2523.

รวีวรรณ ชินะตระกูล. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ,
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,
2535.

วนิดา เสณีเศรษฐ และ ขอบ อินทร์ประเสริฐกุล. มนุษย์สัมพันธ์ในองค์การ. กรุงเทพฯ :

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่พิมพ์ขึ้นใหม่จากเอกสารฉบับเดิมที่พิมพ์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณดา ไชยิตชัยวัฒน์. "คนมีความรู้ตักงาน จะแก้ปัญหอย่างไร แนวคิดในการแก้ปัญหา."

วารสารอาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 32 (พฤษภาคม 2530). หน้า 24-27.

วัฒนา สุตรสุวรรณ. การปกครองบังคับบัญชาและการบริหารงาน. กรุงเทพฯ : จงเจริญ
การพิมพ์, 2521.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. "บทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาอาชีวศึกษาในศตวรรษหน้า การ
วางแผนพัฒนากำลังคนและการบริหาร." การบริหารอาชีวศึกษาในศตวรรษหน้า
(กันยายน 2531).

วิเชียร เกตุสิงห์. การวัดประเมินผล. กรุงเทพฯ : ประสานมิตรการพิมพ์, 2527.

วิทยากร เชียงกุล. "การศึกษากับการพัฒนาสังคม." วารสารครุศาสตร์ (มกราคม-
กุมภาพันธ์ 2522).

วิรัช กมุทมาศ. "หลักการอาชีวศึกษา." อาชีวศึกษา ปีที่ 1, ฉบับที่ 11 (สิงหาคม
2528).

วิรัช กมุทมาศ. รูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนในการพัฒนา
อาชีวอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2528.

วีระยุทธ วิเชียรเชติ. "การปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา." พัฒนาวัดผล. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2525.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินผลโครงการประชุม. คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่าย การค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิทธิชัย ธาดานิธิ. การศึกษากับสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2524.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนงานก่อสร้าง.

กรุงเทพฯ : วิกตอรีการพิมพ์, 2524.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ :

วิกตอรีการพิมพ์, 2524.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2525.

สุชัยฤทธา รัตนลัญญา. "เกณฑ์การประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัย
เทคโนโลยีและการอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาค
วิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย, 2524.

สุวรรณดา ดอนขวา. "การดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกอาชีพนักเรียน-นักศึกษา ในสถาน
ประกอบการของสถานศึกษากรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2532.

อชิษฐาน มงคลสถิตย์. "การสร้างเกณฑ์ประเมินผลทางการศึกษาภาคปฏิบัติของ
นักศึกษาพยาบาล ระดับปริญญาตรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีวศึกษา, กรม. กระทรวงศึกษา. รูปแบบของการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถานศึกษา
กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก,
2533.

_____. โครงการอาชีวศึกษาและเทคนิค. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2528.

_____. "วัตถุประสงค์ และนโยบายการอาชีวศึกษา" ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ระยะที่ 5 (2525-2529). ม.ป.ท., 2525. (อัดสำเนา)

_____. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530. กทม. : วิทยาลัยพณิชยการบางนา,
2531. (อัดสำเนา)

_____. "จุดมุ่งหมายของหลักสูตร." หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530.
กทม. : วิทยาลัยพณิชยการบางนา, 2531. (อัดสำเนา)

_____. แผนพัฒนาการอาชีวศึกษาระยะที่ 7. กทม. : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา,
2535.

_____. สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปี
การศึกษา 2528. เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2528.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. "มนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหาร" หลักบริหารการศึกษาทั่วไป.
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

Bloom, Benjamin and Other. *Texonomy of Educational Objectives*

เอกสารนี้เป็นBook. ที่London จาก Longman, 1971. ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Bowman, Mary Nell, and Joyee J. Terrass, "Work experience A Necessary Indredient In Occupational Home Economics." *Journal of Home Economics*, Vol. 69 No. 3 (May 1977). p. 33.

Edwin, B. Flippo ในนายชูป กาญจนประกร. *คำบรรยายวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์, 2506.

Fayol, Henry. *General and Industrial Management*. London : Pitman, 1949.

Fibel, Lewis R. "Should Shells and Industry Train Technicians?." *Industrial Education*, Vol. 62, No. 8 (November 1972). p. 108.

Gellerman, Saul W. *The Management of Human Relation*. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1986.

Harold, Koontz. *Management, by Skill, Function, Organization Performance*. New York : McGraw-Hill, 1980,

Huneryager, S.G. *Personal Management*. New York : American Book Company, 1955.

Jamieson, Monica, Sheela Hill and John Coolbear. *Employee Involvement in Schemes of Unified Vocational Preparation*.

Burks : The NEER Nelson Publishing Company, 1982. ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในวงจำกัด ไม่สามารถเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Keith, Davis. **Human Relation in Business.** New York : McGraw-Hill
Book Company, Inc., 1955.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะกรรมาศรุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๑๑ / 2534

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และโครงการวิทยานิพนธ์ของ นายเสมอ เหมนงศ์พันธ์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายเสมอ เหมนงศ์พันธ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้คณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร. เรืองฤทธิ ชันดา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์โอวาท นวลศิริ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
ดร. เรืองฤทธิ ชันดา ประธานกรรมการ
อาจารย์โอวาท นวลศิริ กรรมการ
รศ. ดร. ปวีณาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กรรมการ
ดร. รวีวรรณ ชินะตระกูล กรรมการ
ผศ. ประเชษฐ ไทโรจน์แจ่มจันทร์ กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

(คุณหญิงวนิดา ฐปะเดมิย์)
คณบดี

ประกาศนิตติวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2534

1. นายเสมอ เหมพงษ์พันธุ์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปีพ.ศ. 2530 ของวิทยาลัยพัฒนการบางนา โดยมี ดร.เรืองฤทธิ์ ชื่นตา เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์โอวาท พูลศิริ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2534

(นายศุภชัย รคโนภาส)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504.7/ฉ.07

สำนักงานเลขาธิการกรม

การอุดมศึกษา

วันที่ 16 มิ.ย. 34: 0149/45

สำนักงานมัธยมศึกษา

คณะครูสตรูตสาทรกรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายเสมอ : หนงต่นนธ์ : ใบนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรูตสาทรกรมมหาไธษิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลัง
ทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร
ปวช. 2530 ของวิทยาลัยนัชชาบางนา" ซึ่งโครงการวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้ว
เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2534

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในสถานศึกษาของท่านคือ วิทยาลัยนัชชาบางนา

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันชานนท์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิต

งานมัธยมศึกษา

โทร. 3267320-9 ต่อ 393

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0908/ 144

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

10 กรกฎาคม 2534

เรื่อง อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีฝ่ายบัณฑิต

อ้างถึง หนังสือสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ ทม 1504.7/ว.07 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2534

ความหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานบัณฑิตศึกษาแจ้งว่า นายเสมอ เหมพงศ์พันธ์ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา ประสงค์ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
ทำการวิจัย จากนักเรียนของวิทยาลัยพัฒนการบางนา ระดับ ปวช.5 เพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช.2550 ของวิทยาลัยพัฒนการบางนา"
ความละเอียดคงแจ้งแล้วนั้น

กรมอาชีวศึกษา พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นายเสมอ เหมพงศ์พันธ์ ดำเนินการเก็บ
หนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาพิจารณาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีคราประทับและลายมือชื่อ
กำกับทางมุมขวาของแบบสอบถามทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูล
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาทร จันทวิมล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โทร. 2829357, 2822549

๑. 11/จ้อ/คิตต. ตม
๒. 11/จ้อ/คิตต. ตม
รองอธิบดีกรมอาชีวศึกษา
12 ก.ค. 34.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามในการวิจัย

เรื่อง

ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการ ตามหลักสูตร บวช. 2530

ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา

An Evaluation on the Job Training of Bangna Commercial College
Students.

หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามงานวิจัย ชุดที่ 1 (นักเรียนแผนกวิชาการบัญชี)

เรื่อง

ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร บวช. 2530

ของ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย / ในช่อง [ ] ที่ตรงกับ
ความจริง

1. สาขาวิชา การบัญชี
 การขาย
 การเลขานุการ
2. เพศ ชาย หญิง
3. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ บวช.1 - บวช.3 _____
4. ประเภทของสถานฝึกงาน (หน่วยงาน)
 รัฐบาล
 รัฐวิสาหกิจ
 เอกชน
5. ชื่อสถานที่ฝึกงาน _____
6. ชื่อแผนงานที่ทำการฝึก _____

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน 0,1,2,3 เพียงช่องใด
ช่องหนึ่งของแต่ละข้อความซึ่งความหมายตรงคะแนนเป็นดังนี้

0 = ไม่มี   1 = น้อย   2 = ปานกลาง   3 = มาก

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
1.	<p><u>การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน</u></p> <p>ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ท่าน ได้นำความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่อไปนี้ไปใช้ เพียงใด</p> <p>1.1 การบัญชีห้างหุ้นส่วน</p> <p>1.2 การบัญชีบริษัทจำกัด</p> <p>1.3 การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าและพัสดุ</p> <p>1.4 ภาษีเงินได้ในบุคคล</p> <p>1.5 การบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง</p> <p>1.6 การบัญชีอุตสาหกรรม</p> <p>1.7 การบัญชีเดี่ยว</p> <p>1.8 พิมพ์ดีดไทย</p> <p>1.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ</p> <p>1.10 การจัดเก็บเอกสาร</p> <p>1.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน</p> <p>1.12 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>_____</p> <p>_____</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>2. <u>ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ</u></p> <p>ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ท่าน ได้รับความรู้อะไรนี้เพิ่มเติมจาก สถานประกอบการเพียงใด</p> <p>1.1 การบัญชีห้างหุ้นส่วน</p> <p>1.2 การบัญชีบริษัทจำกัด</p> <p>1.3 การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าและพัสดุ</p> <p>1.4 ภาษีเงินได้บุคคล</p> <p>1.5 การบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง</p> <p>1.6 การบัญชีอุตสาหกรรม</p> <p>1.7 การบัญชีเดี่ยว</p> <p>1.8 พิมพ์ดีดไทย</p> <p>1.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ</p> <p>1.10 การจัดเก็บเอกสาร</p> <p>1.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน</p> <p>1.12 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>				

(กรุณา ปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>3. <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u></p> <p>การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ก่อให้ท่าน เกิดทักษะในการปฏิบัติงานต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>3.1 โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน</p> <p>3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน</p> <p>3.3 วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่</p> <p>3.4 ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าน</p> <p>3.5 ช่วงแรกของการฝึกงานท่านปฏิบัติงาน ภายใต้การควบคุมอย่างไรลักษณะของผู้คุมงาน</p> <p>3.6 ช่วงหลังของการฝึกงานท่านสามารถปฏิบัติงาน ได้สำเร็จ โดยคำแนะนำของผู้คุมงาน</p> <p>3.7 ความผิดพลาดของผลงานที่ท่านได้ปฏิบัติ ไปแล้ว ส่วนมากผิดพลาด</p> <p>3.8 ท่านสามารถปฏิบัติงานทันต่อเวลาหรือเสร็จ ก่อนเวลาเสมอ</p> <p>4. <u>มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน</u></p> <p>ในขณะที่ฝึกงานที่สถานประกอบการนั้น ท่านได้ปฏิบัติ ข้อต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>4.1 บริกรหาหรือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อน ร่วมงาน</p> <p>4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>4.3 คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่มีเวลาว่าง</p> <p>4.4 ในระหว่างปฏิบัติงาน ท่านไม่เคยมีปัญหากับผู้ร่วมงาน</p> <p>4.5 เมื่อประสบปัญหากับผู้ร่วมงาน ท่านไม่ปล่อยไว้ระยะเวลาเป็นถึงช่วยคลี่คลายปัญหา</p> <p>4.6 มีความเห็นด้วยเพียงใดว่าเพื่อนร่วมงานส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ค่อยมีความรู้</p> <p>4.7 เมื่อเพื่อนร่วมงานของท่านมีปัญหากันเอง ท่านเคยทำตัวเป็นผู้ประนีประนอม หรือประสานประโยชน์</p> <p>4.8 เพื่อนร่วมงานส่วนมากมีความจริงจังและเป็นมิตรที่ดีต่อท่าน</p> <p>5. <u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u> การฝึกงานในสถานประกอบการนั้นท่านเห็นด้วยกับข้อต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>5.1 การมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>5.2 การฝึกงานในสถานประกอบการไม่จำเป็นต้องฝึกตรงสาขาวิชาชีพที่เรียนมา</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>5.3 ความพึงพอใจ และเห็นด้วยกับระเบียบวินัยของหน่วยงาน .</p> <p>5.4 การฝึกงานของนักเรียนนั้นจำเป็นต้องมีภาระพยายามเหมือนกับการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ</p> <p>5.5 การตรงต่อเวลาในการฝึกงานนั้น ไม่สร้างความอึดอัดใจแต่อย่างใด</p> <p>5.6 การฝึกงานนั้นต้องใช้ความขยัน จริงจังกับงานและเสียสละเวลาเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ</p> <p>5.7 ถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ แต่การสรุปหรือเสนอผลงานนั้น จะต้องทำให้ดีเยี่ยม</p>				

แบบสอบถามงานวิจัย ชุดที่ 1 (นักเรียนแผนกวิชาการตลาด)

เรื่อง

ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช. 2530

ของ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย / ในช่อง [ ] ที่ตรงกับความจริง

1. สาขาวิชา การบัญชี
 การขาย
 การเลขานุการ
2. เพศ ชาย หญิง
3. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ปวช.1 - ปวช.3 _____
4. ประเภทของสถานฝึกงาน (หน่วยงาน)
 รัฐบาล
 รัฐวิสาหกิจ
 เอกชน
5. ชื่อสถานที่ฝึกงาน _____
6. ชื่อแผนกงานที่ทำการฝึก _____

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน 0, 1, 2, 3 เพียงช่องใด

ช่องหนึ่งของแต่ละข้อคำถามซึ่งความหมายตรงคะแนนเป็นดังนี้

0 = ไม่มี   1 = น้อย   2 = ปานกลาง   3 = มาก

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
1.	<p><u>การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน</u></p> <p>ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ท่าน ได้นำความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่อไปนี้ไปใช้ เพียงใด</p> <p>1.1 การดำเนินงานร้านขายปลีก</p> <p>1.2 การจัดหาหน่วยสินค้าเศรษฐกิจ</p> <p>1.3 การกระจายสินค้า</p> <p>1.4 การหาข้อมูลทางการตลาด</p> <p>1.5 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์</p> <p>1.6 การจัดแสดงสินค้า</p> <p>1.7 การร่างจดหมายโต้ตอบ</p> <p>1.8 พิมพ์ดีดไทย</p> <p>1.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ</p> <p>1.10 การจัดเก็บเอกสาร</p> <p>1.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน</p> <p>1.12 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>2. <u>ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ</u> ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ท่าน ได้รับความรู้ต่อไปนี้เพิ่มเติมจาก สถานประกอบการเพียงใด</p> <p>2.1 การดำเนินงานร้านขายปลีก</p> <p>2.2 การจัดทำหน่วยสินค้าเศรษฐกิจ</p> <p>2.3 การกระจายสินค้า</p> <p>2.4 การหาข้อมูลทางการตลาด</p> <p>2.5 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์</p> <p>2.6 การจัดแสดงสินค้า</p> <p>2.7 การร่างจดหมายโต้ตอบ</p> <p>2.8 พิมพ์ดีดไทย</p> <p>2.9 พิมพ์ดีดอังกฤษ</p> <p>2.10 การจัดเก็บเอกสาร</p> <p>2.11 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน</p> <p>2.12 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>3. <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u></p> <p>การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ก่อให้ท่านเกิดทักษะในการปฏิบัติงานต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>3.1 โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน</p> <p>3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน</p> <p>3.3 วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่</p> <p>3.4 ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าน</p> <p>3.5 ช่วงแรกของการฝึกงานท่านปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้คุมงาน</p> <p>3.6 ช่วงหลังของการฝึกงานท่านสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ โดยคำแนะนำของผู้คุมงาน</p> <p>3.7 ความผิดพลาดของผลงานที่ท่านได้ปฏิบัติไปแล้ว ส่วนมากผิดพลาด</p> <p>3.8 ท่านสามารถปฏิบัติงานทันต่อเวลาหรือเสร็จก่อนเวลาเสมอ</p> <p>4. <u>มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน</u></p> <p>ในขณะที่ฝึกงานที่สถานประกอบการนั้น ท่านได้ปฏิบัติข้อต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>4.1 ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน</p> <p>4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>4.3 คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่มีเวลาว่าง</p> <p>4.4 ในระหว่างปฏิบัติงาน ท่านไม่เคยมีปัญหากับผู้ร่วมงาน</p> <p>4.5 เมื่อประสบปัญหากับผู้ร่วมงาน ท่านไม่ปล่อยให้ระยะเวลาเป็นสิ่งช่วยคลี่คลายปัญหา</p> <p>4.6 มีความเห็นด้วยเพียงใดว่า เพื่อนร่วมงานส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ค่อยวิชาความรู้</p> <p>4.7 เมื่อเพื่อนร่วมงานของท่านมีปัญหาทั้งตนเอง ท่านเคยทำตัวเป็นผู้ประนีประนอม หรือประสานประโยชน์</p> <p>4.8 เพื่อนร่วมงานส่วนมากมีความจริงจังและเป็นมิตรที่ดีต่อท่าน</p> <p>5. <u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u> การฝึกงานในสถานประกอบการนั้นท่านเห็นด้วยกับข้อต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>5.1 การมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>5.2 การฝึกงานในสถานประกอบการไม่จำเป็นต้องฝึกตรงสาขาวิชาชีพที่เรียนมา</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>5.3 ความพึงพอใจ และเห็นด้วยกับระเบียบวินัยของหน่วยงาน</p> <p>5.4 ท่านมีความคิดเห็นมากน้อยเพียงใดเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนนั้นจำเป็นต่อมีมานะพยายามเหมือนกับการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ</p> <p>5.5 การตรงต่อเวลาในการฝึกงานนั้น ไม่สร้างความอึดอัดใจแต่อย่างใด</p> <p>5.6 การฝึกงานนั้นต้องใช้ความขยัน จริงจังกับงานและเสียสละเวลาเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ</p> <p>5.7 ถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่ใช่ไปตามเกณฑ์แต่การสรุปหรือเสนอผลงานนั้น จะต้องทำให้ดียิ่ง</p>				

แบบสอบถามงานวิจัย ชุดที่ 1 (นักเรียนแผนกวิชาการเลขานุการ)

เรื่อง

ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช. 2530

ของ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

-
- ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย / ในช่อง [ ] ที่ตรงกับความจริง
1. สาขาวิชา การบัญชี
 การขาย
 การเลขานุการ
  2. เพศ ชาย หญิง
  3. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ปวช.1 - ปวช.3 _____
  4. ประเภทของสถานฝึกงาน (หน่วยงาน)
 รัฐบาล
 รัฐวิสาหกิจ
 เอกชน
  5. ชื่อสถานที่ฝึกงาน _____
  6. ชื่อแผนกงานที่ทำการฝึก _____

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการ

คำชี้แจง เปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน 0,1,2,3 เพียงช่องใด
ช่องหนึ่งของแต่ละข้อคำถามซึ่งความหมายตรงคะแนนเป็นดังนี้

0 = ไม่มี   1 = น้อย   2 = ปานกลาง   3 = มาก

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>1. <u>การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน</u> ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ท่าน ได้นำความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่อไปนี้ไปใช้ เพียงใด</p> <p>1.1 พิมพ์ดีดไทย 1.2 พิมพ์ดีดอังกฤษ 1.3 งานพิมพ์ดีดประยุกต์ 1.4 การเลขานุกรการ 1.5 เทคนิคการเป็นเลขานุกรการ 1.6 การบันทึกและการถอดข้อความ 1.7 การเขียนรายงานและการโต้ตอบจดหมาย 1.8 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน 1.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>2. <u>ความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ</u></p> <p>ในการออกไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ท่าน ได้รับความรู้ต่อไปนี้เพิ่มเติมจาก สถานประกอบการเพียงใด</p> <p>2.1 พิมพ์ดีดไทย</p> <p>2.2 พิมพ์ดีดอังกฤษ</p> <p>2.3 งานพิมพ์ดีดประยุกต์</p> <p>2.4 การเลขานุกร</p> <p>2.5 เทคนิคการเป็นเลขานุกร</p> <p>2.6 การบันทึกและการถอดข้อความ</p> <p>2.7 การเขียนรายงานและการโต้ตอบจดหมาย</p> <p>2.8 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน</p> <p>2.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>3. <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u></p> <p>การฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ก่อให้ท่านเกิดทักษะในการปฏิบัติงานต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>3.1 โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน</p> <p>3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน</p> <p>3.3 วิธีดำเนินงานของแต่ละตำแหน่งหน้าที่</p> <p>3.4 ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าน</p> <p>3.5 ช่วงแรกของการฝึกงานท่านปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมอย่างไรลักษณะของผู้คุมงาน</p> <p>3.6 ช่วงหลังของการฝึกงานท่านสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ โดยคำชี้แนะของผู้คุมงาน</p> <p>3.7 ความผิดพลาดของผลงานที่ท่านได้ปฏิบัติไปแล้วส่วนมากผิดพลาด</p> <p>3.8 ท่านสามารถปฏิบัติงานทันต่อเวลาหรือเสร็จก่อนเวลาเสมอ</p> <p>4. <u>มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน</u></p> <p>ในขณะที่ฝึกงานที่สถานประกอบการนั้น ท่านได้ปฏิบัติข้อต่อไปนี้อย่างใด ?</p> <p>4.1 ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน</p> <p>4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>4.3 คบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่มีเวลาว่าง</p> <p>4.4 ในระหว่างปฏิบัติงาน ท่านไม่เคยมีปัญหากับผู้ร่วมงาน</p> <p>4.5 เมื่อประสบปัญหากับเพื่อนร่วมงาน ท่านไม่ปล่อยย้่าให้ระยะเวลาเป็นลิ่งช่วยคลี่คลายปัญหา</p> <p>4.6 มีความเห็นด้วยเพียงใดว่า เพื่อนร่วมงานส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ค่อยวิชาความรู้</p> <p>4.7 เมื่อเพื่อนร่วมงานของท่านมีปัญหากันเอง ท่านเคยทำตัวเป็นผู้ประนีประนอม หรือประสานประโยชน์</p> <p>4.8 เพื่อนร่วมงานส่วนมากมีความจริงใจและเป็นมิตรที่ดีต่อท่าน</p> <p>5. <u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u> การฝึกงานในสถานประกอบการนั้นท่านเห็นด้วยกับข้อต่อไปนี้เพียงใด ?</p> <p>5.1 การมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>5.2 การฝึกงานในสถานประกอบการไม่จำเป็นต้องฝึกตรงสาขาวิชาชีพที่เรียนมา</p>				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	3	2	1	0
	<p>5.3 ความพึงพอใจ และเห็นด้วยกับระเบียบวินัย ของหน่วยงาน</p> <p>5.4 การฝึกงานของนักเรียนนั้นจำเป็นต้องมี มานะพยายามเหมือนกับการปฏิบัติงานของ พนักงานประจำ</p> <p>5.5 การตรงต่อเวลาในการฝึกงานนั้น ไม่สร้าง ความอึดอัดใจแต่อย่างใด</p> <p>5.6 การฝึกงานนั้นต้องใช้ความขยัน จริงจังกับ งานและเสียสละเวลา เพื่อให้ได้คะแนน มาก ๆ</p> <p>5.7 ถึงแม้ว่าการฝึกงานจะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ แต่การสรุปหรือเสนอผลงานนั้น จะต้องทำ ให้ดียิ่งขึ้น</p>				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามงานวิจัย ชุดที่ 2 (ผู้ควบคุมการฝึกงาน)

เรื่อง

ประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช. 2530

ของ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่าง หรือ การเครื่องหมาย / ในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ประเภทของสถานประกอบการ

หน่วยงานรัฐบาล

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

หน่วยงานเอกชน

2. ชื่อสถานประกอบการ _____

3. ชื่อแผนงานที่รับผิดชอบ _____

4. เป็นผู้ควบคุมการฝึกงานของนักเรียน

สาขาวิชาการบัญชี

สาขาวิชาการขาย

สาขาวิชาการเลขานุการ

5. นักเรียนฝึกงานในหน้าที่ _____

_____

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน 0,1,2,3 เพียงช่องใด

ช่องหนึ่งของแต่ละข้อความซึ่งความหมายตรงคะแนนเป็นดังนี้

0 = ไม่มี   1 = น้อย   2 = ปานกลาง   3 = มาก

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
1.	จากประสบการณ์ด้านการควบคุมการฝึกงานของนักเรียน ท่านเห็นว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนเป็นเช่นไร <u>การนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน</u>				
2.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการฝึกงาน				
3.	<u>การได้รับความรู้จากสถานประกอบการ</u> นักเรียนได้ศึกษาถึงโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงาน				
4.	นักเรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งงาน <u>ทักษะในการปฏิบัติงาน</u>				
5.	นักเรียนรู้วิธีการทำงานและสามารถปฏิบัติได้เป็นไปตามขั้นตอน				
6.	สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้อย่างถูกต้อง				
7.	มีผลงานที่ถูกต้อง เชื่อถือได้				
8.	ปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด				

(กรุณาเปิดหน้าต่อไป)

ข้อ	รายการ	3	2	1	0
	<u>มนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน</u>				
8.	เป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้				
9.	เป็นผู้ที่ขอความช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน				
10.	เป็นผู้ที่ขอสมาคม สามารถรู้จักกับผู้อื่นได้กว้างขวาง				
11.	เป็นผู้ที่มีภักจะมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน				
12.	เป็นผู้รู้จักประเมินประนอมประสานผลประโยชน์ได้				
13.	เป็นผู้มีอิทธิพลดีไม่เย่อหยิ่งถือตัว				
14.	เป็นผู้ที่เป็นมิตรที่ดีกับคนทั่วไป				
	<u>ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน</u>				
15.	เป็นผู้ที่พึงพอใจต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
16.	สามารถปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบวินัย				
17.	เป็นผู้ที่มีมานะพยายามในการที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ				
18.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา				
19.	เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน				
20.	เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องาน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายเสมอ เหมพงศ์พันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2484
อัตราเงินเดือน	19,590 บาท
อายุราชการ	13 ปี
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์

สำเร็จการศึกษา

2504	มัธยมศึกษาปีที่ 8 โรงเรียนนครสวรรค์	
2507	ประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา	สมัครสอบ
2508	ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม	สมัครสอบ
2512	การศึกษาระดับบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)	
2512	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	

ตำแหน่งหน้าที่ราชการ

2514	ครูตรีโรงเรียนพณิชยการบางนา
2516	ครูโทโรงเรียนพณิชยการบางนา
2519	อาจารย์ 1 ระดับ 4 วิทยาลัยพณิชยการบางนา
2521	อาจารย์ 1 ระดับ 5 วิทยาลัยพณิชยการบางนา
2522	อาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยพณิชยการบางนา
2526	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ระดับ 6 วิทยาลัยพณิชยการบางนา
2530	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ระดับ 7 วิทยาลัยพณิชยการบางนา
2537	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ระดับ 8 วิทยาลัยพณิชยการบางนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้